

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MİMARLIK ANABİLİM DALI

MİMARLIKTA İHTİŞAM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar Demet YILMAZ

AĞUSTOS 2006

TRABZON

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MİMARLIK ANABİLİM DALI

MİMARLIKTA İHTİŞAM

Mimar Demet YILMAZ

**Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde
"Yüksek Mimar"
Ünvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 14.07.2006
Tezin Savunma Tarihi : 04.08.2006**

**Tez Danışmanı : Prof. Dr. Sonay ÇEVİK
Jüri Üyesi : Prof. Dr. Asiye PEHLEVAN
Jüri Üyesi : Doç. Dr. Öner DEMİREL**

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Emin Zeki BAŞKENT

Trabzon 2006

ÖNSÖZ

Öğretim hayatımda özellikle ilkokul hocam Fatma Şişmanoğlu'na bugüne kadar bana emeği geçen bütün hocalarıma, başta konu seçiminde olmak üzere çalışmanın her aşamasında sonsuz sabrı, tecrübesi ve bilgisiyle her zaman ve her konuda desteğiyle yanımda olan değerli danışman hocam Prof. Dr. Sonay Çevik'e, her zaman yanımda olan annem Hale Yılmaz'a, bana destek olan, güç veren aileme, teyzem Ümit Tatoğlu'na ve arkadaşlarıma, Trabzon' da bulunduğum süre içinde yanımda olan ve bana emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Demet YILMAZ
Trabzon 2006

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
ÖZET	VII
SUMMARY	VII
ŞEKİLLER DİZİNİ	VIII
TABLolar DİZİNİ.....	IX
1. GENEL BİLGİLER.....	1
1.1. Giriş ve Problemin Tanıtılması.....	1
1.2. Konuya Yaklaşım	6
2. YAPILAN ÇALIŞMALAR 1.....	8
2.1. İhtişamla İlgili Kavramlar, Sebepler Kaliteler Ve Ölçekler.....	8
2.1.1. İhtişamı Açıklayan / Tanımlayan Temel Kavramlar	8
2.1.1.1. Anlamsallık.....	8
2.1.1.2. Simgesellik	10
2.1.1.3. Kalıcılık	11
2.1.1.3.1. Anıtsallık	12
2.1.1.3.2. Kollektif Bellek	14
2.1.2. Yaygın Örnekleme İçinde İhtişama Genel Bir Bakış.....	15
2.1.3. İhtişamı Yaratın Sebepler	19
2.1.3.1. Gereksinmeler Bakışı İçinde Değerlendirilmesi.....	19
2.1.3.1.1. Benlik Gereksinmesi – Saygınlık	21
2.1.3.1.2. Farklılıklara Değişimlere Gereksinme.....	22
2.1.3.1.3. Sembolleştirmeye Gereksinme	22
2.1.3.2. Sosyal-Ekonomik Kapsamı İçinde Detaylı Değerlendirilmesi.....	22
2.1.3.2.1. Statü / Prestij.....	23
2.1.3.2.2. Güç.....	25
2.1.3.2.3. İdeoloji.....	26
2.1.4. İhtişamın Oluşumunda Etkili Tasarımsal Kaliteler	28

2.1.4.1.	Şekil-Zemin	30
2.1.4.2.	Formun Tekilliyi	31
2.1.4.3.	Egemenlik (Dominantlık)	32
2.1.4.4.	Görünüm Gücü	33
2.1.4.5.	Vistalar	33
2.1.5.	İhtişamın Gerçekleşmesinde Etkili – Destek Kaliteler	35
2.1.5.1.	Biçim	35
2.1.5.2.	Ölçü / Oran	37
2.1.5.3.	Teknoloji	38
2.1.5.4.	Süsleme	39
2.1.5.5.	Aydınlatma	41
2.1.5.6.	Diğer Kaliteler	42
2.1.5.6.1.	Renk-Malzeme-Doku	43
2.1.5.6.2.	Su, Yeşil ve Heykel	45
2.1.6.	İhtişamın Yansıdığı Biçimlenmeler – Ölçekler – Konumlar	47
2.1.6.1.	Bina	48
2.1.6.2.	Kentsel Mekânlar	49
2.1.6.3.	Bağlam (Yapı – Yer İlişkisi)	50
2.1.6.3.1.	Çevre	52
2.1.6.3.2.	Doğal Çevre	52
2.1.6.3.3.	Yapılaşmış Çevre	53
2.1.7.	Konuya Yaklaşım ve Çalışmanın Kapsamı	54
3.	YAPILAN ÇALIŞMALAR 2	55
3.1.	Araştırma: Mimarlıkta İhtişamın Analitik Bir Yaklaşımla İncelenmesi	55
3.1.1.	Araştırmanın Amacı, Araştırma Basamakları, Yöntem – Teknikleri ve Araştırma Modeli	55
3.1.2.	Genel Örnekler	58
3.1.3.	Ölçeklerin Belirlenmesi ve Örnekleme	58
3.1.4.	Kimlik Kartlarının Oluşturulması - Değerlendirmeler	73
3.1.4.1.	Örneklerin Sınırlandırılması ve Öneri Kimlik Kartlarının Hazırlanması	73
3.1.4.2.	Kimlik kartları	76
3.1.4.3.	Değerlendirmeler	131
3.1.5.	Belirlenen Ölçekler Kapsamında Detay Analizler – Değerlendirmeler	143

3.1.5.1.	Örneklerin Sınırlandırılması ve Öneri Analiz Kartlarının Oluşturulması	143
3.1.5.2.	Etkili – Destek Kalitelere Bağlı Analizler	145
3.1.5.3.	Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizler	167
3.1.5.4.	Değerlendirmeler	210
3.1.6.	İrdeleme	214
4.	SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	216
5.	KAYNAKLAR.....	219
	ÖZGEÇMİŞ.....	225

ÖZET

İhtişam, temelde insan gereksinmesine bağlı olarak çeşitlenen nedenlerle ortaya çıkan, insanın veya toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik özeliğini yansıtan, bütün içinde farklı sunumlarıyla kendini gösteren önemli bir konu olarak görülmektedir.

Bu çalışmada ana sorun alanı olarak ihtişama neden ihtiyaç duyulduğu, bunun mimariye yansıma biçimleri ve varılan ihtişamın derecesi, bütün bu yansımaların insan-toplum ilişkisinde bireye – gruba - gruplara – topluma kattığı anlam ve kentsel mekânlara katkıları ele alınmakta ve ilgili kaliteler çalışılmaktadır.

Birinci bölümde, ihtişama genel bir bakışın ardından ihtişam ve ihtişamla ilgili kavramlar tanımlanarak, ihtişamın mimarlıkta yer alma biçimi, derecesi ve nedenleri üzerinde konuya yaklaşım bulunmaktadır.

İkinci bölümünde, ihtişamı destekleyen temel kaliteler, ihtişamı yaratan sebepler, ihtişamın oluşumunu etkileyen tasarımsal, etkili – destek kaliteler, ihtişamın yansıdığı biçimlenmeler- ölçekler ve konumların yanı sıra ihtişamın zamana yayılan örnekleme boyutuyla genel bir bakış yer almaktadır.

Üçüncü bölümde, ihtişamın yer aldığı analiz ölçeklerinin belirlenmesi ve tasarımsal-etkili-destek kalitelere bağlı olarak seçilen örnekler üzerinde yapılan analizler ve değerlendirmeler bulunmaktadır.

Dördüncü bölümde, tüm incelemeler ve değerlendirmeler doğrultusunda sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler; İhtişam, gösteriş, görkem, alımlı/ çekici, göz alıcı, lüks, şaşaa / debdebe, haşmet, şatafat.

SUMMARY

Magnificence in Architecture

Magnificence is occur fundamentally appear to occasion depend on to be diversify person requirement, reflecting social, cultural and economical of person or society, shining with different attitudes inside total an important issue.

In this study, as main case field why magnificence depend, style of architectural reflection of this and level of magnificence attained, the whole this reflections inside relation of person-society to individual - to group - to groups- to society adding meaning and additions to urban spaces discussed and standards related studied.

In the first chapter, after general looking at magnificence, concepts of magnificence and related to magnificence is defining, on form, level and causes taking part inside architecture approach to issue is found.

In the second chapter, booster to magnificence of general standards, its maker of causes, its formation affection planning, effective – support standards, its rebound forms - scales and situations in addition to samplings which gives a general opinion about magnificence in different time of architecture

In the third chapter, there is determine magnificence's taking part scale of analysis and related planning – effective – support standards analyses and assessment on selected samplings.

In the fourth chapter, there is direction of the whole researches and assessments results and suggestions.

Key Words: magnificence, display, pomp, attractive / tractive, striking, luxurious, glitter/ array, majesty, pyrotechnics

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. Doğada ihtişam.....	5
Şekil 2. Millennium Köprüsü, Londra; Dancing House , Prag	5
Şekil 3. Etoile Takı, Paris; Sony Center, Berlin	5
Şekil 4. Reichstag, Berlin; Lyon Havaalanı	5
Şekil 5. San Marco Kilisesi, Venedik; Pritzker Pavyonu, Chicago.....	6
Şekil 6. Vistalara örnekler (Cullen, 1961).....	34
Şekil 7. Araştırma modeli.....	57
Şekil 8. Örnek kimlik kartları	74
Şekil 9. Örnek kimlik kartları	75
Şekil 10. Öneri analiz kartları.....	144

TABLULAR DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. İhtişamın Yaygın Örneklemsi	17
Tablo 2.Bina/Binalarda İhtişam Örnekleri	60
Tablo 3. Kentsel Mekânlarda (Odaklar / Bağlantılar) İhtişam Örnekleri.....	65
Tablo 4. Etkili/ Tek Kentsel Öğelerde İhtişam Örnekleri	67
Tablo 5.Bağlamda ihtişam Örnekleri	71
Tablo 6. Model ürünlerde / Biçimlenmelerde İhtişam Örnekleri	72
Tablo 7. Preists Mezarlığı Kimlik Kartı	78
Tablo 8. Scaliger Mezarlığı Kimlik Kartı.....	79
Tablo 9. Amasya Kral Mezarlığı Kimlik Kartı.....	80
Tablo 10. Notre Dome Kilisesi Kimlik Kartı	81
Tablo 11. Pitti Sarayı Kimlik Kartı	82
Tablo 12. Selimiye Cami Kimlik Kartı	83
Tablo 13. Şerifler Konağı Kimlik Kartı.....	84
Tablo 14. Birla Mandir Sarayı Kimlik Kartı	85
Tablo 15. Shah Cami Kimlik Kartı.....	86
Tablo 16. Taç mahal Kimlik Kartı	87
Tablo 17. Catherine Sarayı Kimlik Kartı	88
Tablo 18. Kazanskaya Kilisesi Kimlik Kartı.....	89
Tablo 19. Sagra de Familya Kilisesi Kimlik Kartı	90
Tablo 20. Reichstag Binası Kimlik Kartı	91
Tablo 21. Expo Lake Strüktürü Kimlik Kartı.....	92
Tablo 22. Nepal Pavyonu Kimlik Kartı.....	93
Tablo 23. Pritzker Pavyonu Kimlik Kartı.....	94
Tablo 24. San Marco Meydanı Kimlik Kartı.....	96
Tablo 25. Siena Meydanı Kimlik Kartı	97
Tablo 26. Kızıl Meydan Kimlik Kartı	98
Tablo 27. Kışlık Saray Meydanı Kimlik Kartı	99
Tablo 28. Campidoglio Meydanı Kimlik Kartı	100

Tablo 29. Popolo Meydanı Kimlik Kartı.....	101
Tablo 30. Rockefeller Meydanı Kimlik Kartı	102
Tablo 31. İtalia Meydanı Kimlik Kartı.....	103
Tablo 32. Pershing Meydanı Kimlik Kartı	104
Tablo 33. Terreaux Meydanı Kimlik Kartı.....	105
Tablo 34. Schouwburg Meydanı Kimlik Kartı.....	106
Tablo 35. Trevi Çeşmesi Kimlik Kartı	108
Tablo 36. Yellow Crane Kulesi Kimlik Kartı.....	109
Tablo 37. Etoile Zafer Takı Kimlik Kartı.....	110
Tablo 38. Berlino Trionfale Anıtı Kimlik Kartı	111
Tablo 39. Londra Köprüsü Kimlik Kartı	112
Tablo 40. Eiffel Kulesi Kimlik Kartı.....	113
Tablo 41. Magic Çeşmesi Kimlik Kartı.....	114
Tablo 42. Kobe Port Kulesi Kimlik Kartı	115
Tablo 43. Expo Otaru, 84 Çeşmesi Kimlik Kartı	116
Tablo 44. La Granda Zafer Takı Kimlik Kartı	117
Tablo 45. Erasmus Köprüsü Kimlik Kartı.....	118
Tablo 46. Millennium Köprüsü Kimlik Kartı.....	119
Tablo 47. Sümela Manastırı Kimlik Kartı.....	121
Tablo 48. Potala Sarayı Kimlik Kartı	122
Tablo 49. Alkazar Kalesi Kimlik Kartı	123
Tablo 50. Tiger Nest Manastırı Kimlik Kartı.....	124
Tablo 51. Sintra Pena Kimlik Kartı.....	125
Tablo 52. Hajar / Kaya Sarayı Kimlik Kartı.....	126
Tablo 53. Sydney Opera Binası Kimlik Kartı	127
Tablo 54. Sea Life Park Kimlik Kartı.....	128
Tablo 55. Potsdamer Meydanı Kimlik Kartı	129
Tablo 56. Bilbao Kentsel Dönüşüm Projesi Kimlik Kartı.....	130
Tablo 57. Bina/Binalar Ölçeğinde İhtişamın Konum, Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri	133
Tablo 58. Bina/Binalar Ölçeğinde İhtişamın Konumu	134
Tablo 59. Kentsel Mekânlar Ölçeğinde İhtişamın Konum, Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri	137
Tablo 60. Etkili / Tek Kentsel Öğeler Ölçeğinde İhtişamın Konumu	139

Tablo 61. Etkili / Tek Kentsel Ögeler Ölçeğinde İhtişamın Konum, Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri	140
Tablo 62. Bağlamın İhtişamı / Bağlamda İhtişam Ölçeğinde İhtişamın Konumu Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri.....	142
Tablo 63. Preists Mezarlığının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	146
Tablo 64. Pitti Sarayının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	147
Tablo 65. Taç Mahal Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	148
Tablo 66. Reichstag Binasının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	149
Tablo 67. Expo Sea Lake Strüktürünün Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	150
Tablo 68. San Marco Meydanının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	151
Tablo 69. Popolo Meydanının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	152
Tablo 70. Rockefeller Meydanının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	153
Tablo 71. Trevi Çeşmesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	154
Tablo 72. Etoile Zafer Takının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	155
Tablo 73. Londra Köprüsünün Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	156
Tablo 74. Magic Çeşmesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	157
Tablo 75. La Granda Zafer Takının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	158
Tablo 76. Erasmus Köprüsünün Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	159
Tablo 77. Kobe Port Kulesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	160
Tablo 78. Potala Sarayının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	161
Tablo 79. Alkazar Kalesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	162
Tablo 80. Sümela Manastırının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	163
Tablo 81. Sydney Opera Binasının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi	164
Tablo 82. Sea Life Parkının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi.....	165
Tablo 83. Bilbao Kentsel Dönüşüm Projesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi .	166
Tablo 84. Preists Mezarlığının Etkili / Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	168
Tablo 85. Pitti Sarayının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	170
Tablo 86. Taç Mahal Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizin.....	172
Tablo 87. Reichstag Binasının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	174
Tablo 88. Expo Sea Lake Strüktürünün Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	176
Tablo 89. San Marco Meydanının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	178
Tablo 90. Popolo Meydanının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	180
Tablo 91. Rockefeller Meydanının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	182
Tablo 92. Trevi Çeşmesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	184

Tablo 93. Etoile Zafer Takının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	186
Tablo 94. Londra Köprüsünün Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	188
Tablo 95. Magic Çeşmesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	190
Tablo 96. La Granda Zafer Takının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	192
Tablo 97. Erasmus Köprüsünün Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	194
Tablo 98. Kobe Port Kulesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	196
Tablo 99. Potala Sarayının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	198
Tablo 100. Alkazar Kalesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	200
Tablo 101. Sümela Manastırının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	202
Tablo 102. Sydney Opera Binasının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi.....	204
Tablo 103. Sea Life Parkının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	206
Tablo 104. Bilbao Ketsel Dönüşüm Projesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi	208
Tablo 105. Ölçeklerde Etkili / Destek Kaliteler	212
Tablo 106. Ölçeklerin Etkili / Tasarımsal Kaliteler Analizi.....	213

1. GENEL BİLGİLER

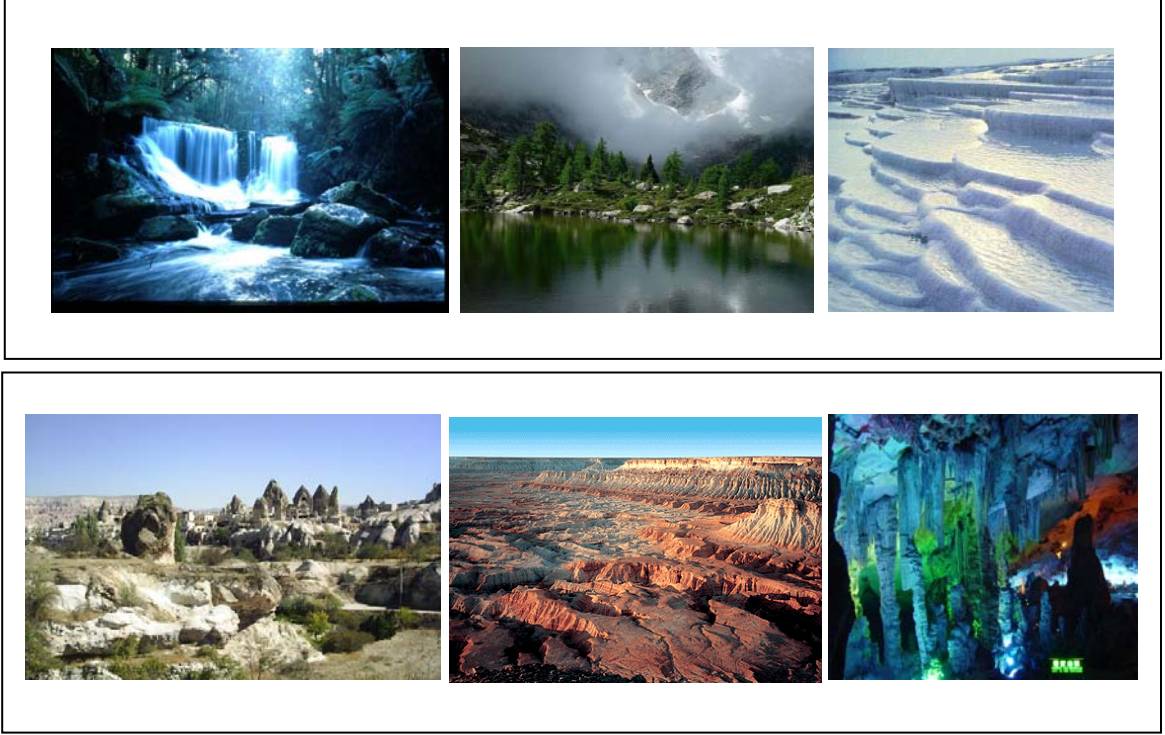
1.1. Giriş ve Problemin Tanıtılması

Doğayı var olan her şeyin canlı ve nesnelerin tümü veya bilincin dışında kendiliğinden var olanın tümü olarak tanımlayabiliriz. İnsanı çevreleyen ilksiz ve sonsuz bütünlüğü dile getirir. Bilim ve felsefe, doğayı gözlemek ve onun üstünde düşünmekle başlamıştır. Evrendeki, bilinçli insanı da kapsayan, her şey onun ürünüdür ve ondan oluşmuştur (Hançerlioğlu, 1979; Çevik ve diğer, 2003).

Sonsuz ve belirsiz doğa; toprak, su, ateş, havanın uyumlu birlikteliğidir. Yer, gökyüzü, güneş, ay ve yıldızlar bu öğelerden oluşmuştur. Gökyüzünü, tüm gök cisimlerini, bütün hayvan ve bitkileri, mevsimleri bir arada tutan, her türlü etkinin ve iletinin kusursuz olduğu doğadır; kayalar, ağaçlar, otlar, çiçekler, rüzgar, dağlar, denizler,... beş duyu organımızla algıladığımız doğanın bileşenleridir (Erdemli, A.,1999, Eliade, M.,1996, Çevik ve diğer, 2003).

Doğa, yeryüzü var olduğundan beri, yeryüzünü ve üzerinde yaşayan insanları daima etkilemiştir. Var oluş kaynağı olmasının dışında, doğa insanların yaşadığı çevrede, yaşama biçiminde, seçimlerde, inançlarda, düşünce dünyasında en önemli etken olarak daima bulunmuştur.

Bu tanımlamalardan yola çıkarak bekli de insan, ihtişamla ilk olarak doğada karşılaşmıştır. Şelaleler, yüksek dağlar, denizler, göller; insanları kendine hayran bırakan özel ve farklı karakterli doğadaki ihtişamlı mekânlar olarak tanımlanabilmektedir.

Şekil 1. Doğada ihtişam

Diğer bir bakış açısıyla insan, sürekli olarak çevreyle iletişim halindedir. Bu süreç içinde biyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayarak yaşamını sürdürmektedir. Böylece insan - çevre arasında birey ihtiyaçları doğrultusunda karşılıklı ve sürekli bir iletişim ve etkileşim oluşmaktadır. Kişi, kullandığı eşyadan yaşadığı kentte kadar kişiliğini yansıtmak, kendini tanıtmak, fark ettirmek için sahip olduğu ya da olmadığı farklılıkları ortaya çıkarmak devamında bir şekilde yaşatılmak istemektedir. Böylece ortaya rekabet ya da herkesin imzasının olduğu renkli bir ortam çıkmaktadır. Bu ortamda fark edilmek istiyorsan “farklı” olmalısın sloganı önemlidir. İnsanlar bu farklılığı, kendisini diğer insanlardan ayıran kültürel, sosyal, ekonomik üstünlüğü ortaya çıkararak oluşturur. Bu farklılığı yaratırken de yapay ya da doğal çevrede vurgulu, aşırılığa kaçan noktalar oluşturmaktadır. Bu da “ihtişamı” karşımıza çıkarmaktadır.

Günümüzde de kendini göstermeye devam eden ihtişam, gösteriş, görkem, şaşaa, debdebe, lüks gibi kavramlar her dönem farklı biçimlerde ve derecelerde yaşamın bir parçasını oluşturmaktadır. Gösterme eyleminden yola çıkarak ihtişama kıyafetten takılara, konuttaki donatıdan kent bütününe kadar her yerde rastlamak mümkündür. Neden sadece aydınlatmayı sağlayan bir donatı yerine büyük, heybetli avizeler kullanılır? Ya da neden

konutlar barınmanın, kiliseler ve camiler dini işlevi yerine getirmenin dışında gerek malzeme, teknik, süsleme, ölçü/oran bakımından farklı olmaları istenmiştir.

Bu bağlamda ihtişam, psikoloji, felsefe, sanat, mimarlık, moda gibi birçok alanı ilgilendiren kişinin sosyal, kültürel ve ekonomik durumuna göre değişkenlik gösteren çok yönlü bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır.

İnsanlar sadece fizyolojik ihtiyaçları olan varlıklar olsaydı, mekânlar pratik yönleriyle kalırdı. Mekânlara sosyal, kültürel boyutu katan, insanların yaşama bakışlarıdır. Böylece mekânların somut olmanın dışında insanla ilgili soyut anlamları da içerdiği görülmektedir.

Sorun; ihtişam kavramına neden ihtiyaç duyulduğu, ihtişamın insanın sosyal, ekonomik ve kültürel konumundan, toplumun sosyal, ekonomik, kültürel durumuyla olan ilgisinin ihtişam kavramıyla bağdaşması, bunun mimariye yansıma biçimleri ve varılan ihtişamın derecesidir. Bütün bu yansımalar insan-toplum ilişkisinde bireye farklı anlamlar katmaktadır. Bu anlamlar kişiye ya da topluluğa ait tanınma, prestij, statü, sosyal sınıf ayrımı, güç gibi kavramları oluştururken diğer bir yandan ihtişamlı mekânların insan belleğinde özel bir yere sahip olmasını sağlarlar⁶ ve kent dokusu içinde farkı ve farklılığıyla dikkat çekici bu kavramlar-olgular farklılaşan bir kurgu içinde karşımıza çıkmaktadırlar.

İhtişam, mimarlık içinde geniş bir çerçevede binadan kentsel mekâna kadar çok yönlü olarak incelenmesi – değerlendirmesi gereken bir konu olarak görülmektedir.

Çalışmada amaç: ihtişam kavramının oluşum nedenleri, bu nedenleri ortaya koyma biçimleri, kazandırdığı anlam ve ihtişamın derecesini farklı ölçeklerde sunum ve etkileriyle ele alarak incelemektir.

Açıklanan konu doğrultusunda ihtişamla ilgili deyim ve kavramların açıklanması önemli olmaktadır;

İhtişam: Büyüklük, ululuk, göz alıcılık, görkem, gösteriş, haşmet, debdebe (şaşaa)

İhtişamla ilgili deyimlerin tanımlamalarına bakarsak;

Göz alıcılık: Göze çarpıcı, alım, albeni, güzelliği ile ilgi çeken, alımlı, göze çarpan

Gösteriş: Görme, gösterme eylemi ya da biçimi

Başkalarını etkilemek ya da başkalarına kendini beğendirmek ya da

Yalnızca böbürlenmek amacı güden aldatıcı, yapay davranış

Göze çarpıcı nitelik, göz alıcılık

Olduğundan üstün görünme çabası. Toplumbilim terimidir.

Gösterişin amacı, çevreyi etkilemektir.

Görkem: Bir şeydeki gösterişlilik, göz alıcılık, ihtişam, heybet, şatafat, tantana

Görkemli: Çarpıcı güzelliğiyle hayranlık uyandıran, ihtişamlı, muhteşem

Zenginliği lüksü yansıtan

İri yapılı

Lüks: Giyimde, eşyada, harcamada aşırı gitme, gösteriş, şatafat

Gösterişli, şatafatlı

Gerekli olanın sınırlarını aşan

Şaşaa: Görkem, gösteriş, tantana

Parlaklık, parıltı

Debdebe: Görkem, gösteriş, şatafat, ihtişam

Haşmet: Hükümdara verilen şan

Şatafat: Süslemede aşırılık ve taşkınlık, değerce pahalı anlamı verir. Osmanlı

Felsefesinde böbürlenmek için para harcama deyimiyile tanımlanmıştır.

Ekonomide lüks mallar ve lüks gereksinmeler deyimiyile kullanılır.

Lüksün az bulunma ölçütüyle belirlendiği ve herhangi bir mal bollaşınca lüks olmaktan çıkacağı ileri sürülür.

Gösteriş Tüketimi: İnsanlar mal ve hizmetleri tüketerek temel fizyolojik

(yemek, içmek, barınmak vs.) ve güvenlik ihtiyaçlarını (can ve mal güvenliği) karşılarlar. Ancak toplumda bazı bireyler bu tür ihtiyaçları dışında sadece başkalarını etkileme ve gösteriş amacıyla da tüketimde bulunabilirler. Bazı bireyler için gösterişe yönelik mal ve hizmetlere olan talep, fizyolojik ihtiyaçları bakımından bu tür psikolojik tatmin sağlayan mal ve hizmet için para harcamasıyla açıklanabilir. “ kimi bireylerin büyük ekonomik güçleri bulunduğunu ya da yukarı sınıftan olduklarını göstermeye yönelik tüketim yapmaları” (Altan, 2002)

Hastalığın nedenleri: Başkalarına kendini beğendirme ve kanıtlama ihtiyacı

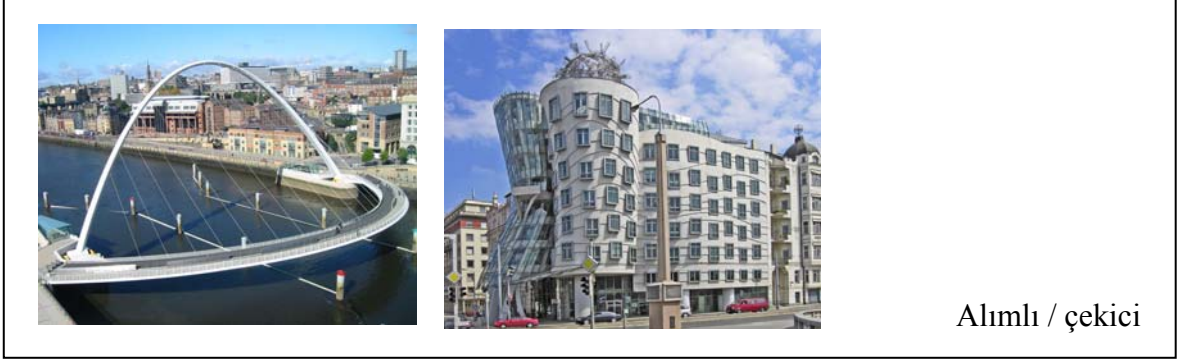
Başkalarına daha zengin olduğunu gösterme ihtiyacı toplumdaki kültür

yapısı değerler v.s. (www.canaktan.org/ekonomi-hastaliklar/gosteris-tuketim.html)

İhtişamla ilgili deyimlerin tanımlamalarından yola çıkılarak ihtişamın farklı derecelerde gerçekleştiği / yüz bulduğu görülmektedir. Bazı mekânlar sadece dikkat

çekiciliğiyle alımlı olarak nitelendirilirken bazı mekânlar gösterişli, lüks ve abartının üst noktaya ulaştığı şaşaalı veya debdebeli olarak tanımlanabilmektedir.

Bu derecelenmelerin alımlı / çekici, gösterişli, lüks, şaşaa / debdebe, görkemli, göz alıcı, haşmetli, şatafatlı başlıklarında çeşitlendiği gözlenmektedir.

Alımlı / çekici

Şekil 2. Millennium Köprüsü, Londra; Dancing House , Prag

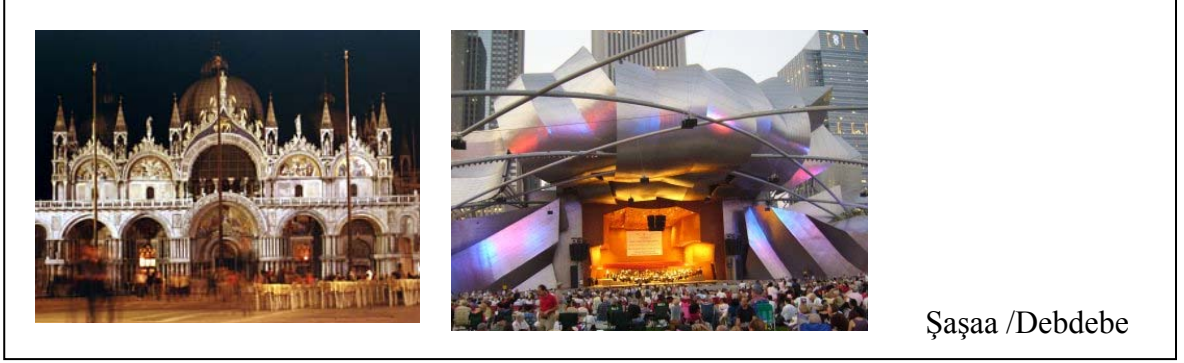
Gösterişli

Şekil 3. Etoile Takı, Paris; Sony Center, Berlin

Güç- Lüks

Şekil 4. Reichstag, Berlin; Lyon Havaalanı

Şaşıa /Debdebe

Şekil 5. San Marco Kilisesi, Venedik; Pritzker Pavyonu, Chicago

1.2. Konuya Yaklaşım

İnsanların karşılıklı ilişkileri konusunda insanların, insan gruplarının farklı ve çok yönlü koşullar (ekonomik, sosyal, kültürel, tarihsel-toplumsal, yaşam süreci kişilik ve grup özellikleri vb.) altında farklı gereksinimleri vardır (Çevik, 1991).

Temel gereksinimler olarak ele alınan gereksinimler; fiziksel gereksinimler, güvenlik gereksinimi, ait olma ve sevgi gereksinimi, sosyal tanınmaya gereksinme ve kendinden bir şeyler katma-yaratmaya gereksinmedir (Pieper, 1979; Çevik 1991).

Mekâna bağlı gereksinimler ise bilgiye-bilgilenmeye gereksinme, farklılıklara değişimlere gereksinme, fiziksel ve psikolojik güvenliğe gereksinme, düzenleme-ilişkilendirmeye gereksinme, sembolleştirmeye gereksinme, çevreye ait olma ve duygusal ilişkilere gereksinme, kimliklendirme-bağlanmaya gereksinme, özellik ve kamusalığa gereksinme, kendi gerçekleştirme, katılma ve bir şeyler ortaya koymaya gereksinme olarak ele alınmaktadır (Köhler, 1981; Çevik, 1991).

Bu gereksinimlerden sosyal tanınma ve kendinden bir şeyler katma yaratma (fizyolojik gereksinimler) gereksinmesinden değişikliklere ve sembolleştirmeye (mekânsal gereksinimler) gereksinme ihtişamın nedenlerinin bir yönünü oluşturmaktadır. Bütün bu gereksinimler insanların statüsünün, ideolojisinin, gücünün kısacası sosyal ve ekonomik durumunun bir simgesi olarak mimariye yansımaktadır.

Farklı nedenlere dayalı ihtişam mimarlıkta farklı biçimlerde yer almaktadır. Bazen bir mezar taşında bazense yapıldığı dönemle, yaptırana bağdaşarak bir kilisede, camide ya da bir tepenin üstünde konumlanan sade bir konutta da bulunabilmektedir. İhtişamın mimari birçok boyutu aşmış aşırılığı, insanlarda ve fiziksel olarak kent dokusunda farklı

bir yere sahip olmaktadır. Yani ihtişam bina boyutundan kentsel boyuta kadar geniş bir çerçeveden incelemeyi gerektiren bir konu olarak kendini göstermektedir.

İhtişamın mimarlıktaki yerinin belirlenmesinde mekânların kimi, neyi, nasıl temsil ettiği önemlidir. Bu bağlamda farklı örnekler, nedenlerine bağlı olarak elde etme biçimleri ortaya koyulup mekânların kullanıcılarından, yapıldığı dönemin veya dönemlerin sosyal-kültürel ve ekonomik durumlarının yanında oluşan ihtişamın derecesinin de incelenmesini gerektirecektir.

Araştırmanın temel yaklaşımı; ihtişamlı mekânların – öğelerin tekillik, egemenlik, şekil-zemin ilişkisi ve vistalar kaliteleri başlıklarında devamında mekânların konum, biçim, ölçü-oran, aydınlatma, süsleme, teknik, malzeme ve renk bakımından analizleri yapılarak kentsel mekâna kazandırdıkları ya da kaybettirdikleri kaliteler ve sunum biçimleri incelenmeye çalışılacaktır. Böylece ihtişamlı mekânların – öğelerin hem fiziki çevreye hem de kullanıcı ve insanlara kattığı anlamlar irdelenmeye çalışılacaktır.

Kısaca söylemek gerekirse bu çalışmada amaç, ihtişamı mimarlıkta neden-sonuç ve biçimleniş üçlüsü içinde binadan kent ölçeğine varılan açılım içerisinde inceleyerek bütün içerisinde etkileri / etkileşimleri irdelemektir.

2. YAPILAN ÇALIŞMALAR 1

2.1. İhtişamla İlgili Kavramlar, Sebepler Kaliteler ve Ölçekler

2.1.1. İhtişamı Açıklayan / Tanımlayan Temel Kavramlar

Bu bölümde; ihtişamı açıklayan / tanımlayan temel kavramlar; anlamsallık, simgesellik, kalıcılık, anıtsallık ve kolektif bellek irdelenmiştir. Kalıcılık, anıtsallık ve kolektif bellek birbirini destekleyen kavramlar olmasından dolayı kalıcılık başlığı altında toplanarak anıtsallık ve kolektif bellek olarak incelenmiştir. Bütün bu kavramlar birbirini açıklayıcı, destekleyici ve birbirine zemin hazırlayan kavramlar olmaktadır.

Bütün bunlar ihtişamı açıklayan / tanımlayan temel kavramlar olarak karşımıza çıkmakta kentsel bütün içerisinde abartılı ve çarpıcı mekânlar veya mekân öğeleri olarak yerlerini almaktadırlar. Bu nedenle ihtişamın mimarlıktaki yerini açıklamak amacıyla anlamsallık, simgesellik, kalıcılık, anıtsallık ve kolektif bellek kavramlarının tanımları ele alınacaktır.

2.1.1.1. Anlamsallık

İnsanlar çevresiyle sürekli bir etkileşim halindedir. Bu etkileşim süreci içinde çevreyi kavrar, yorumlar ve anlamlandırır. Bu karmaşık yapıyı çözümlerken sınıflandırma yapar. S. Rıfat bu anlamlandırmanın veya sınıflandırmanın tek öğelerden ve benzer öğelerden değil, öğeler arasındaki farktan, ayırımdan, farklılıktan doğduğu görüşünü temel ilke olarak kabul eder. Son derece karmaşık, kimi kez yoğun sis perdesiyle örtülü olan ilişkiler ağını görebilmenin, okuyabilmenin belki de ilk yolunun bu ilişkiler içerisindeki ayırıcı farklılıkları gözlemleyebilmek ve geçici bir yaklaşımla sınıflandırmak olduğuna inanır (Çolak, 2004).

Her biçim bir ifadedir ve anlam içerir.”İlk dil, kelimeler dışında iletişimin ve anlatımın temel biçimi” olarak kabul edilen mimari, daima özel bir anlama sahip olmuştur. Mimarının anlamsal özelliğini temsil eden, onun bir bütün olan etkisi ve algılama biçimi içinde fiziksel yapısını oluşturan saf biçimden yükselen bir anlam duygusu ile oluşan

çağrışımsal, kavramsal biçimdir ve işaret, simge, dil, kod, iletişim, mesaj gibi sözcüklerle kavramlaştırılmıştır (Şentüter, 1995; Çolak, 2004).

“Mimari bir ürünün içerdiği anlam dönemin sosyal kültürel ve ekonomik yapısından ayrılamaz. Kültür, deneyleri saklayan veya sembol – sistemlerinin temeline dayanır”. (Schulz; Aksoy, 1975) “bir hayvan olarak insanı, kültür için nitelikli kılan çok sayıda nitelikleri vardır, fakat en önemli niteliği, sembol niteliğidir. Sembol insanla toplum arasında aracıdır. Yani, bir nesne ya da olaya anlam vermek ve ilişkili olarak böyle bir anlamı kavramak ve değerlendirmek yeteneği” dir (White; Aksoy, 1975).

Bir objenin bir binanın ya da yapıyı çevrenin ifadesi, ilettiği mesaj, belirli bir zamanda kazanılmış olan değerlerden ve anlamlardan kaynaklanmaktadır. Bu gibi durumlarda anlam simgesel bir değer kazanmaktadır. Bir formun çevre değerlerine ve kullanımına ilişkin sosyo-kültürel anlamları da yansıtmaktadır. Hershberger bir araştırmasında, anlamın, kullanıcının veya gözlemcinin duygusal olarak etkilendiği niteliklerden kaynaklandığını açıklamaktadır (Aydınlı, 1993; Çolak, 2004).

Rapoport’un işaret ettiği gibi özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki çevre değişimleri “çevrenin şekillenme biçimlerinin ardındaki mantığı ortaya koyan anlamla önemli ölçüde ilgilidir. Kültürle değişimle ilgilenen tasarımcıların tümü “anlamın” yeni fikirlerin, öğelerin ve özelliklerin kabul görmesinde en önemli ön koşullardan biri olduğu konusunda hem fikirdir.(Sapir, 1916, Barnett 1953, 1964, Bee, 1974, Spindler, 1977, Rogers, 1983, Rowland, 1983, Rapoport, 1982b, 1983) diğer bir deyişle maddesel kültürde (insan eliyle yapılan eserler ve aletler, yapılandırılmış çevre vb.) veya maddesel olmayan kültürde (gelenekler, normlar, değerler, yaşam biçimi, sosyal ilişkiler, akraba ve aile ilişkileri, töreler ve tarzlar, davranış biçimleri, faaliyet sistemleri vb.) herhangi bir değişimin meydana gelebilmesi için bireyler yeni fikirlere, öğelere ve özelliklere bir çeşit anlam (genellikle olumlu yönde) yükleyebilmelidirler. Bununla birlikte bireyler alınan kültürlerle farklı ve yeni anlamlar yükleyebilirler ve bu anlamlar orijinal biçimleriyle çok küçük bir ilişki içinde olabilirler (Rogers, 1983). Bu durum ise herhangi bir nesnenin farklı bir amaçla kullanılmasıyla sonuçlanabilir. Avizelerin süsleme amacıyla veya statü göstergesi olarak kullanılması vb. (Spindler, 1977, Rapoport, 1983)

Mimarlıkta anlam, anlamsallık gerek bilişsel, gerekse duyuşsal alanda ifade kazandığından, bina ile olan karşılıklı etkileşim bilme, anlama ve beğenme / beğenmeme olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda anlam, yalnızca mimarlığın fiziksel özelliklerinden

kaynaklanan bir düzlemde değil; olgular, fikirler, düşünceler ve izlenimlerin belirlediği bilişsel anlam kapsamına bağlı olarak ifade kazanmaktadır (Aydınlı, 1993).

2.1.1.2. Simgesellik

Sembol kavramı ve sembolleştirme süreci farklı bakış açılarında, farklı şekillerde yorumlanabilmektedir;

- Algılananların isimlendirilmesi ve anlamlandırılmaları ile
- Mimari ve sosyal oluşumların artikülâsyonunun bir etkileşimi içinde
- Eylemlerin algılama ve sembolik aktarmadaki ilişkilere bağlılığı
- Sembolleştirme ve sivilizasyon birlikteliği
- Sembol ve sembolleştirmenin mekâna bağlı gereksinimler içinde
- Sembol kaybı ve sonuçlarının getirdikleri
- Sembolik faktörlerin algılama ve çevre objelerinin değerlendirilmesindeki yeri ve sembol taşıyıcı olarak görülebilir – gözlenebilir maddesel çevre
- Sosyal çevre kaynaklı simgeleştirme
- Sembolün işlevsel (fonksiyonel) olarak oluşurluğu
- Yaşamsal ve kültürel kaynaklılığı
- Sembolik anlamların, algılama seyri içinde gerçekleşmesiyle çevre uyum sürecindeki etkileri ele alınmakta, açıklanabilmekte, incelenabilmektedir (Becker ve Keim, 1972, Sunke, 1973, Müler, 1983; Çevik, 1991)

Çok eski çağlardan beri insanların bir diğeri ile iletişim kurması, sembollerle gerçekleştirilmektedir. Mimari sembolizmde, insanların geçmişlerini, sosyal statülerini ve dünya görüşlerini yansıtan mesajları iletmek için kullandıkları sözlü olmayan araçlardan biri olarak bilinmektedir. Günlük hayatımızda mobilyadan giysiye, gereksinme duyduğumuz birçok obje, simgesel anlam taşımaktadır. Bazı insanlar için, kullandıkları eşyaların simgesel anlam taşıması ve kendileri hakkında bilgi vermesi son derece önem kazanmaktadır. Ancak bir çevrenin içinde yaşayan insanların tatmin olma duyguları, mesaj taşıma - iletme hazzı, onları çevrelerinin fiziksel karakterinin bilincinde olmalarını gerekli kılmaktadır. İnsanların seçtikleri simgeler, onların kim olduklarına ilişkin algılamalarını, kim olmak istediklerini algılamalarını veya geçmişin reddini yansıtmaktadır (Aydınlı, 1993).

Simgesel anlam, bir objenin kullanımına ilişkin yararlarını gösterdiği gibi, onun çağrışımsal anlamını da yansıtmaktadır. Bu nedenle simgesel anlamın zihinsel bir süreç sonucu ortaya çıktığı ve değer kazandığı kabul edilmektedir. Simge bir yapının tümü olabileceği gibi, kimi zaman bir cephesi, girişi veya rengi olabilmektedir. Simgenin ortaya koyduğu anlam, her kültürün kendi değerleri bağlamında netleşir (Aydınlı, 1993 ; Çolak, 2004).

Lang (1987) simgesel anlam taşıyan mimari değişkenlerin neler olabileceğini deneysel olarak belirlemiştir; “bina biçimi”ni, “mekânsal biçimlenmeler”i , “malzemeler”i, “aydınlatmanın öz yapısı”nı ve “bünyesel renk”i simgesel anlam taşıyan mimari değişkenler olarak saptamıştır (Aydınlı, 1993).

2.1.1.3. Kalıcılık

H. Arendt’e göre kalıcı işler yapmak, arkasında silinmez izler bırakmak, ölümlüler için kendilerinden başka her şeyin ölümsüz olduğu ebedi kozmosta yer edinmeyi bilmenin, kendi ölümsüzlüklerine ulaşmanın yolu ve ölümlü insanın sonsuzluğa kazdığı iz olarak görmektedir (Korkmaz, 2001).

A. Rossi, “ The Architecture of the City” kitabında, kentin formasyonunda kalıcılığın önemi üzerinde durur ve mimarlık pratiğini rasyonel ve sürdürülebilir kılanda budur. Kentin zamana direnen yapısı ve sürekliliği ile mimarlık için başlangıç noktası ve her zaman başvurabileceği kaynak olarak görmektedir.

- Kentin bir insan yapıtı olarak kalıcılığı (anıtlar ve kentin genel planı (kentin genel strüktürü)
- Bunların zihinde bıraktığı izlerin kalıcılığı olarak iki kalıcılıktan söz etmekte ve kentin kalıcılık ve değişim konusundaki dengeleri kurabildiği ölçüde canlı kalabileceğini belirtmektedir.(Rossi, 1984)

Rossi, Grassi, Aymonino üçlüsü mimarlığı her şeyden önce düşüncenin ifadesi olarak görmek ve mimari bir kategori olarak kalıcılığın ve anıtsallığın bellek anlamına geldiğini ve kentte bir yapı kazandırğını ileri sürmektedir (Dostoğlu, 1984).

Görüldüğü gibi doğal çevre ve insan etkisiyle oluşan yapay çevre, insanlara yaşanan kültür, ekonomik ve sosyal yapının yanında yaptıran kişinin özellikleri konusunda mesajlar iletmektedir. Nesnelere, mekânlar ve insanlar arasında oluşan etkileşim sonucu ilettikleri mesajlar insanlarda gerek bilişsel gerekse duyuşsal alanda anlam kazanmaktadır. Bunu da

beğenme/ beğenmeme, hayran olma/ olmama şeklinde ifade etmektedir. İhtişam da nesnelere ya da mekânların farklı ve çarpıcı özelliklerinin yaptırana yüklediği özel bir anlam olmaktadır.

Diğer bir bakış açısıyla bazı insanlar kendilerini sahip oldukları ya da olmak istedikleri özelliklerini farklı, abartılı veya birçok boyutu aşmış biçimlere dönüştürüp, simgeleştirerek ihtişamlı mekânlar oluşturmaktadır. Bunu tanrıları, kralları, padişahları gibi güçlü, kudretli olarak gördükleri varlıkları onlarla ilişkili mekânlarda da yansıtarak simgeleştirme yoluna gitmektedir.

İnsanların bir diğer amacı; ölümsüzleşmek, kalıcı izler bırakmaktır bunun için hem malzeme açısından zamana direnen hem de insanların belleğinde kalıcı izler bırakacak mekânlar yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu amaçları da onlarla bütünleşen mekânlarda ya da mekân öğelerinde bütün içinde farklılaşan şekilde yansıtmaktadırlar. İhtişam bütün bu amaçların bir getirisi olarak ortaya çıkmaktadır.

2.1.1.3.1. Anıtsallık

Anıt anmak fiilinden gelir; bir şeyin (insan, kişi) anılması amacıyla ya da önemli bir olayı veya büyük bir kişinin gelecek kuşaklarca tarih boyunca anılması için yapılan, göze çarpacak büyüklükte, sembol niteliğinde yapı, abidedir ve Osmanlıcada “Abide” ise değişik kökenli; Abid (sonsuz, ebedi) kökünden gelir. Fakat bundan da anıyı sonsuzlaştırmak anlamını içerdiği kolaylıkla görülebilir. Bütün Romen dillerinde kullanılan ve İngilizceye de geçmiş olan “monument, monumento” sözcüğü de Latince de “monere” (hatırlamak) kökünden gelir ve benzer anlam taşır. Türkçede “büyük ve önemli olayı gelecek kuşaklara tarih boyunca anlatmak için meydana getirilen, göze çarpacak büyüklükte simge niteliğinde yapı” şeklinde tanımlanmıştır (Sözen,1973, TDK,2006).

Fakat anıt sözcüğü çok daha geniş kapsamlıdır ve farklı şekillerde yorumlanabilmektedir.

Giedion (1956), Kuban (1973), anıtı, o çağın simgeleri olarak, her tür maddi üründen kente kadar, toplumların kişilerin istedikleri olguları hatırlatmak için dikilen, kuşakları birbirine bağlayan en yüksek kültür ihtiyacı olarak tanımlamaktadır.

Kuban (1973), anıtları insan-çevre-kültürle ilişkili olarak ele alır. Anıt kişi ilişkisinde birincisi; herhangi bir insan yapıtı ilişkisi ikincisi; zamanla simge olmasıyla kişiyi etkilemesi bunun sonucu kültürün saptadığı bir ilişkidir. Anıt çevre ilişkisini ise anıt ve

anıtın yapılacağı yer olarak ele alır ve “anıt oraya yerleştikten sonra onunla beraber yeni bir çevre söz konusudur ve fiziksel mekânda ilgi odağı odur.” şeklinde açıklamaktadır.

Curtis, (1990) anıtları, büyük tarihi olayları anmak, toplumun efsanelerine somut biçim vermek bireylerin veya elitlerin üzerinde bir gücü simgeleyen, gelip geçici ideolojileri arıtarak onlara sabit biçimler sunan, yenilikleri eski olanın nitelikleriyle belgeler ve günün siyasetini toplumsal gelişmenin kaçınılmaz yolu olarak görmektedir.

Asil İskender, Gökmen, Yılmaz, (2004); Toplumsal, ekonomik ve teknolojik değişimler, doğrudan yaşayan ve çevresine yaşatan merkezler “sosyo-kültürel kimliğin mekânsal karşılığı” olarak tanımlamaktadır. Anıtları geçmişin dondurulduğu, kimliği var eden öz değerlerin saklandığı bilgi bankaları, fenomenolojik bir oluşum olarak tanımlamaktadır.

A.Rossi’e (1984) göre; kuşakların eğilimlerini, trajedileri, gerçek ve güncel gerçekleri yansıtan kent, mimari insana ait olaylar için kurulmuş bir sahnedir. Günlük yaşamın izlerini taşıyan bu sahnede toplum ve birey karşı karşıya durmaktadır. Mimarlık ölçeğinde bunun yansıması anıtlar ve konutlar olarak algılanmaktadır. Bu bağlamda, anıt kavramı yalnızca ortak olanla sınırlı tutulduğundan tüm kent ölçeğini içeren geniş bir perspektifi kapsamaktadır. Tarih içinde süreklilik anıt kavramını sınırlayıcı bir veri olarak ele almaktadır. Çünkü kent dinamizmi içinde hızlı değişim en büyük özelliktir. Bu değişim içinde değişmeyen kentsel belirleyicileri anıtlardır. Bunlar kent dinamizminin temel unsurları ve sabit noktalarıdır. Kent bütünü bu öğeler tarafından algılanmakta ve tanımlanmaktadır. Bu bağlamda anıtlar kentte “bilinçsel haritanın” zihinlerde oluşmasını sağlamaktadır. Bu anlamı ile anıtlar bilinen anlamının yanı sıra zihinsel bir etkinlik kazanmaktadır. Kent anıtlar ile anılmakta ve zihinde kaydedilmektedir. Böylece “kamusal bellek’te yer etmektedir. K. Lynch “kentteki yabancılaşmayı ya da yabancılaşmış kentin her şeyden önce insanların ne kendi konumlarını ne de içinde buldukları kentsel bütünlemeyi zihinlerinde haritalayamadıkları bir mekân” olduğunu ortaya koymuştur (Lynch 1965; Yıldırım, 1992).

Görüldüğü gibi anıtlar insanları, toplumları, olayları veya ideolojileri somutlaştıran çevresiyle birlikte anlam kazanan geçmiş ve bugün arasındaki bağlantı olarak kent belleğinde önemli yeri olan kent bir parçası ya da kentin bütünü olarak görülmektedir.

2.1.1.3.2. Kollektif Bellek

C. G.Jung'un kolektif bilinçaltı ve arketip kavramları sanat, din ve mitlerin toplumsal \ kolektif motivasyonlarını ve mekanizmalarını incelemekte en temel araçlardan birini sunmaktadır. Aynı kavramlar, kent mimarlığı'nın düşünsel zeminini ve kentin oluşumu, varlık nedeni sürekliliği gibi başlıca temalarını anlamak için de aynı şekilde önemli bir yere sahiptir. Jung'a göre " kişisel psikolojimiz kolektif psikoloji okyanusunda ufak bir dalga, ince bir tabakadır. Bütün hayatımızı ve bildiğimiz dünyanın yüzeyini değiştiren tarihi yapan o güçlü faktör kolektif psikolojidir...(Korkmaz 2001)

A. Rossi tipoloji, morfoloji, yer, kalıcılık ve kolektif bellek üzerinde araştırmalar yapmıştır ve " kent kendi belleğine sahiptir" görüşünden yola çıkarak kolektif belleği kentin bilinci olarak tanımlamıştır.(Çevik, 2005a). Tarihsel gelişimin, kentsel dokunun, onun parçaları olarak bina tiplerinin temel ilişkilerini, kuruluş esaslarını, yapısal kurallarını sorgulamakta ve mantığını biçimin altında gizlenen ve tarih boyunca pek değişmeyen rasyonel ilkeleri kavramaya çalışmaktadır.(Yücel, 1991)

A. Rossi kentte yaşanan, sosyal, ekonomik, politik görüngüler tarihsel süreklilikte zihinsel etkinlik kazanmaktadır. Bu zihinsel etkinlikleri kamusal bellek "collective memory" olarak tanımlar ve her kentsel gerçeğin zihinde bir imgesi oluştuğunu, kamusal bellekte saklanan her görüntüyü somutlaştıran bir nesnel işaret bulunduğunu ortaya koymaktadır. Yerleşme ve strüktür binanın ve planın sürekliliği doğal ve yapılaşmış artifact ... kentin fiziksel yapısını oluşturmakta, kentin ruhu, kentin tarihi, şehir duvarları, kent bölgeleri ve belleğinin oluşturduğu belirtilmektedir. Yaşantının somut yanıtları olarak bu işaretler içeriklerini, yaşamlarını, kederlerini anlatırlar. Alberti'nin gerçek klazizmde olduğu gibi biçimler kent noktaları durumuna göre değil yaşananlara göre biçimlenmektedir (Klotz; Yıldırım, 1992, Rossi, 1984).

Lynch (1965) her toplumda kültürel ve geleneksel farklılıklarla yaşanan toplumsal gerçekler, tarihi süreklilikte o toplumun belleğinde belli estetik değerler oluşturmaktadır. Kentlilerin içinde buldukları kentsel bütünü zihinde konumlandırımlarıyla kazanılan mekân hissi kamusal bellekte bilinçsel haritalar oluşturmaktadır (Yıldırım, 1992).

Görüldüğü gibi doğal çevre ve insan etkisiyle oluşan yapay çevre, insanlara, yaşanan kültür, ekonomik ve sosyal yapının yanında yaptırın kişinin özellikleri konusunda mesajlar iletmektedir. Nesnelere, mekânlar ve insanlar arasında oluşan etkileşim sonucu ilettikleri mesajlar insanlarda gerek bilişsel gerekse duyuşsal alanda anlam kazanmaktadır. Bunu da

beğenme/ beğenmeme, hayran olma/ olmama şeklinde ifade etmektedir. İhtişam da nesnelere ya da mekânların farklı ve çarpıcı özelliklerinin yaptırıcılara yüklediği özel bir anlam olmaktadır.

2.1.2. Yaygın Örnekleme İçinde İhtişama Genel Bir Bakış

Zamansal yayılım içinde konuya bakıldığında ihtişam konusu farklı kültür ve coğrafyalarda kendini farklı şekillerde göstermektedir. Eski zamanlardan günümüze kadar sosyo, ekonomik ve kültürel yapının etkileriyle oluşan / belirlenen / adlandırılan değişen fikirler, çarpıcı mimariye dönüştüğü görülmektedir. Farklı nedenler, farklı sunumlar, farklı etkileri ile ortaya çıkan ihtişamın mimari dönemlere yayılan bir örnekleme içinde ele alınması konunun açıklanması açısından önemli olmaktadır.

Bu bölümde amaç; tarihsel süreç içinde ihtişama sistemli bir bakış getirmek değil, zamansal boyut içerisinde konuyu özet olarak örneklemeaktır.

Antik Dönem mimarisinde Mısır piramitleri, tapınaklar kalıcılığın, sınırsız bir güvenliğin ve yok edilmezliğin bir garantisi olarak katılığa, küteselliğe ve büyüklüğe değer vererek tanrının simgesi olarak kütesel yüksek geometrik formlar kullanmışlar ve ölçü/oran bakımından ihtişamlı binalar oluşturmuşlardır. Yunan uygarlığının kent devleti olan Akropolis ise, halkın tüm yaşamını (politik, kültürel ve ekonomik yaşamı) sürdürdüğü tanrılarını onurlandırmak amacıyla idealist ve yetkin bir işçilikle tasarlanmış, konumu ve biçimlenişiyle ihtişamlı oluşturulmuşlardır. Roma zafer takları, Pantheon, Collesseum büyük ve etkili görünümüyle güç duygusunu vurgulamış ve betonun kullanılması mekânlarda, mekân öğelerinde birçok boyutu aşmış mekânların tasarlanmasına olanaklar sağlamıştır. Pantheon 43 m yüksekliğinde kubbesiyle dünya ve tanrılarının evrenini simgelemekte, Collesseum ise 188–156 ve 49 m yüksekliğinde taş yapısıyla dikkat çekicidir ve adeta kudretin özellikle ölçü/oran, form, malzeme ve teknik olarak biçimlenmesiyle ihtişamı oluşturmaktadır.

Ortaçağ Mimarisi'nde Ayasofya, doluluk- boşluk etkisi ve tanrının evini temsil eden 60 m yüksekliğindedir, San Marco kilisesi ise Venedik dükleri için yaptırılan, duvarlarında altın kaplama mozaiklerin ve gotik süslemesinin olduğu ihtişamlı yapılarıdır.

Notre Dome, Mailand Dome ve Louvain Town Hall Gotik Mimarisiyle yapılmıştır. Bunlar; kentlerin ekonomik ve politik merkez olmalarına ve bunun sonucu olarak büyüyen kentlerde din dışı yaşamın görsel etkisini teminat altına alabilmek için hem kentsel kibirin

hem de içsel dindarlığın ifadesi olarak ortaya çıkan göğe doğru yükselen, düşey vurgu yapan organik bütünlüğe sahip büyük kent katedralleri olarak ihtişamlı binalardır.

Rönesans mimarisi matematik bilimi olarak kabul edilen perspektifin öne çıktığı bir dönemdir. Floransa katedrali, kentin önemli bir nirengi noktası olarak özellikle biçim, ölçü/oran, malzeme ve dokuyla ihtişamlı bir görünüm sergilemektedir. Villa Lante eğimli bir topografya, terasların uzun etkili bir su aksı 230m-76m boyutlarında bir bahçeyle ihtişamı yaratmaktadır. Campidoglio ise kent manzarasına açılacak şekilde ve meydanın etkisini vurgulamak için yan duvarları biraz eğri olarak tasarlanmıştır. Ayrıca zemin süslemesi ve gece aydınlatılmasıyla ihtişamlı bir görünüm kazanmaktadır.

17. yy Aydınlanma dönemi mimarisinde, San Pietro Meydanı, eliptik bir biçimde kentte uzanan güçlü bir aksın oluşumuyla etkileyicidir. Vierzehnheiligen, süs yoğunluğu büyük orandadır ve Almanya'nın piskoposluk idaresindeki bölgelerinin ve prensliklerinin hepsini yıkıma uğratan (otuz yıl savaşları) savaşların yoksulluğunu telafi etmek için yaptırılmıştır. Versailles (Versay) sarayı ise güçlü aksları, görkemli bahçeleri ile etkileyicidir.

19. yy mimarisinde Reichstag Parlamento binasının kubbesi, temsil ettiği siyasi güç ile ihtişamı oluşturmaktadır. 20.yy sonrası mimarlık döneminde ise teknolojinin gelişmesiyle birçok boyut (yatay ve düşeylikler) kolaylıkla aşılma fırsatı sunmaktadır. Petronas Kulesi, etkileycilikleriyle ihtişamı oluşturmaktadır (Turanî, 1992, Roth çev; Akça, 2000).

Görüldüğü üzere Antik Dönem, Ortaçağ, Rönesans, 17-18yy Aydınlanma Dönemi mimarisi, 19yy mimarisi ve 20yy sonrası mimarlık dönemlerinde ihtişam bazen biçimin bazen de ölçü/oran, teknoloji... kalitelerinin etkili olduğu farklı neden, derece ve biçimlenmelerle mimarlıkta yer almaktadır (Tablo;1)

Tablo 1. İhtişamın Yaygın Örneklemesi

<p style="text-align: center;"><u>ANTİK</u> <u>DÖNEM</u> <u>MİMARİSİ</u></p>	 <p>Giza Pramitleri, Mısır</p> <p style="text-align: right;">Abu Simbel, Mısır</p>
	 <p>Akrapolis Kent Yerleşimi, Atina</p>
<p style="text-align: center;"><u>ORTAÇAĞ</u> <u>MİMARİSİ</u></p>	 <p>Orange zafer takı</p> <p>Pantheon, Roma</p> <p>Collesseum, Roma</p>
	 <p>Ayasofya İstanbul</p> <p>San Marco Kilisesi, Venedik</p> <p>Pisa kulesi, Roma</p>
	 <p>Notre Dome, Paris</p> <p>Mailand Dome</p> <p>Louvain Town Hall</p>

Tablo 1'in devamı

<p><u>RÖNESANS</u> <u>MİMARİSİ</u></p>			
<p><u>17 – 18 YY</u> <u>AYDINLANMA</u> <u>DÖNEMİ</u> <u>MİMARİSİ</u></p>			
<p><u>19.YY</u> <u>MİMARİSİ</u></p>	 <p>Capitol binası,</p>		
<p><u>19.YY</u> <u>MİMARİSİ</u></p>			
<p><u>20.YY SONRASI</u> <u>MİMARLIK</u> <u>DÖNEMİ</u></p>			

2.1.3. İhtişamı Yaratan Sebepler

Bu bölümde ihtişamı yaratan sebepler, gereksinmeler; benlik gereksinmesi, sembolleştirmeye gereksinme, farklılıklara değişimlere gereksinme, sosyal-ekonomik detaylı değerlendirmeler; statü/ prestij, güç, ideoloji başlıklarında ayrıntılı bir biçimde irdelenmiştir.

Mimarlık, insanı temel alarak çeşitli gereksinmelere cevap vermektedir. Her şeyin bir gereksinme sonucu ortaya çıktığı düşünülürse insan çevresini bu doğrultuda algılayıp biçimlendirmektedir.

İhtişam mimarlıkta özel ve farklı bir noktada yer almaktadır. Mimari mekânlar / kentsel mekânlar kısa sürede insan ihtiyaçlarına cevap verirken uzun vadede önemli bir nokta, bir bellek noktası haline gelmektedir. Bunun yanında kişiye veya topluma özgü kendini diğerlerinden farklı kılan özellikleri ortaya çıkararak toplum içinde statü / prestij sağlamaktadır.

2.1.3.1. Gereksinmeler Bakışı İçinde Değerlendirilmesi

Gereksinme “gerekli olmak, lazım olmak, ihtiyaç duymak” anlamına gelmektedir. Her şeyin bir gereksinme sonucu ortaya çıktığı düşünülürse insanın kompleks yapısından kaynaklı olarak gereksinimleri de çeşitlenmektedir. Maslow’a göre “insanın davranışlarına yön veren onun gereksinmeleridir”(Aydın,2002). İnsanlar çevrelerini bu gereksinimleri doğrultusunda kullanır veya biçimlendirir. Gereksinimlerden ilki insan gereksinmeleridir.

İnsan gereksinimleri; insanların fizyolojik, toplumsal ve psikolojik açılardan, rahatsızlık duymadan yaşamlarını sürdürmeleri ve yaptığı işlerde verimli olmalarına yardımcı olan tüm çevresel ve toplumsal koşullardır (İnceoğlu,1982; Arcan, Evcı,1999).

Maslow, farklı bir yaklaşımla insan gereksinmelerini temel sorunlardan başlayarak en karmaşık soruna kadar birbirini izleyen sınıflara ayırmaktadır. Bu süreç içinde ancak alt kademedeki bir gereksinimin doyurulmasından sonra daha üst kademedeki karşılanması gündeme gelmekte ve kademelenen insanın temel gereksinimleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

- 1- Fizyolojik gereksinmeler (biyolojik gereksinmeler)
- 2- Güvenlik gereksinimleri (emniyet gereksinmesi)
- 3- Toplumsal gereksinmeler (aidiyet gereksinmesi)

- 4- Benlik gereksinimleri (saygı görmeye gereksinme)
- 5- Gerçekleşme gereksinimleri (kendini tamamlama – Gerçekleştirme gereksinmesi): (İnceoğlu,1982; Arcan, Evcı, 1999, Aydınlı, 2002).

Nozick, yaşam kaliteleri konusunda maddi olamayan gereksinmelerini vurgulayarak, yaşam biçimlerini sorgulamaktadır. Nozick'e göre, insanlar konut ve gıdaya gereksinme duydukları kadar, kimlik, öz-saygı, bireysel eylem özgürlüğüne ve desteğine güvenebilecekleri daha geniş bir kültürün ve topluluğun bir parçası olduklarını hissetmeye de gereksinim duyarlar. Bu maddi olmayan gereksinmeler aslında yaşama anlam vermektedir.

İnsan gereksinimleri çok genel bir kavramdır. Bunun yanında “kullanıcı gereksinimleri” de mevcuttur. Kullanıcı gereksinimleri; mekânları kullanacak olan insanın çevreden beklentileridir (Arcan, Evcı, 1999).

Kullanıcı gereksinmelerini sınıflandırılması;

Fiziksel kullanıcı gereksinimleri;

1. Mekânsal gereksinmeler
2. Isısal gereksinmeler
3. İşitsel gereksinmeler
4. Görsel gereksinmeler
5. Sağlık gereksinmeleri
6. Emniyet gereksinmeleri

Psiko-sosyal kullanıcı gereksinimleri;

1. Mahremiyet gereksinmeleri
2. Davranışsal gereksinmeler
3. Estetik gereksinmeler
4. Toplumsal gereksinmeler

Gereksinmelerin temelinde davranışın fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik olguları yatmaktadır. Ertürk, kullanıcı gereksinimleri kavramını kullanıcının bir mekân içinde yaşamını toplumsal, psikolojik ve fizyolojik rahatsızlıklara uğramadan sürdürebileceği ve yaptığı işlerde verimli olmasına yardım edecek olanakları veren koşulları olarak tanımlamakta ve gereksinmelerin ilk olarak insana biyolojik zarar vermeyen düzeyin saptanması ve son olarak yapılan işte verimi arttıran koşulların saptanması olmak üzere üç düzeyde tanımlanabileceğini belirtmektedir (Ertürk, 1976; Zorlu, 2004).

İnceoğlu ise, kullanıcı gereksinmelerini birey ve toplulukların eylemlerinin en etkin biçimde yerine getirilmesi için gerekli koşullar olarak açıklamakta ve kullanıcı gereksinmelerinin mekân düzenlenmesinde etkili rol kriteri ile ilgili olarak Stone'un şu sınıflandırmasına yer vermiştir.

1. İnsan yaşamına biyolojik bir zarar vermeyen
2. İnsan için belirli bir konfor sağlayan
3. Yapılan işte veriminin artmasına yardımcı olan kriterler (İnceoğlu, 1982; Zorlu, 2004).

Ünügür'e kullanıcı gereksinmeleri, kullanıcı veya kullanıcıların belli eylemleri yerine getirmesi için çevrenin sahip olması gereken ödün verilmez koşullardır. Kullanıcı gereksinmeleri kişinin duygusal, algısal ve antropometrik boyutları ile ilişkilidir (Ünügür, 1973; Zorlu, 2004).

Köhler ise mekâna bağlı gereksinmeleri;

1. Bilgiye ve bilgilenmeye gereksinme
2. Farklılıklara, değişimlere gereksinme
3. Fiziksel ve psikolojik güvenliğe gereksinme
4. Düzenleme-ilişkilendirmeye gereksinme
5. Sembolleştirmeye gereksinme
6. Çevreye ait olma ve duygusal ilişkilere gereksinme
7. Kimliklendirme ve bağlanmaya gereksinme
8. Özellik ve kamusallığa gereksinme
9. Kendi gerçekleştirme
10. Katılma bireyler ortaya koymaya gereksinme

olarak ele almaktadır (Köhler 1982; Çevik, 1991).

Çalışmada gereksinmelere bakış içinde ihtişam benlik gereksinmesi (saygı görmeye gereksinme, saygınlık, prestij), farklılıklara-değişimlere gereksinme, sembolleştirmeye gereksinme başlıklarında ihtişamın nedenleri olarak incelenecektir.

2.1.3.1.1. Benlik Gereksinmesi - Saygınlık

İnsanı birey yapan, yalnız onun organik varlığı değil, belkide daha çok onun bilinç varlığıdır. Bu bilinç varlığı, insanın kendi özgü varlığını öbür varlıklardan ayırır ve onu bir kişilik yapar. İnsanın bireysel bir bilinci ve bireysel bir kişiliği vardır (Becerik, 2001).

İnsan birey olarak yaşayan bir varlık değildir. İnsan her zaman belli bir toplum içinde yaşamış, her yerde de belli bir toplum içinde onun üyesi olarak yaşamaktadır. İnsanın belli bir toplum içinde yaşaması, onun toplumsallığa, onun kültürüne, tarihselliğine katılması, hatta onun ürünü olması anlamına gelmektedir (Becerik, 2001).

Maslow'a göre benlik gereksinimleri, insanın temel gereksinimlerindedir. Benlik gereksinimleri (saygı görmeye gereksinme) öz saygı ve öz beğeni ile kazanılmış bilgi ve yeteneklerin tanıtılması gibi beğenilme ve saygı görme ile ilgili gerekliliklerdir.

Saygınlık gereksinimine karşılık gelen psiko- sosyal ve kültürel kavramlar; kimlik-benlik, ayrıcalık, kendileme, birey sınıf veya gruba ait statü sembolleri, imgelenebilirlik, ayırt edici uyarılar ve algılanabilirliktir (Gür, 1996).

2.1.3.1.2. Farklılıklara Değişimlere Gereksinme

Heyecanlandırma – değişimler (farklılıklara gereksinimin karşılanması) gereksinimi olarak görülmektedir. Algılama ve dikkatin çevre elemanlarını, dış biçimler – struktur, anlamlar, işlevler, etkinlikler, içerikler ve çeşitlilikleri ile çok anlamlılık durumlarda yükseltilmesi söz konusudur (Çevik, 1991).

2.1.3.1.3. Sembolleştirmeye Gereksinme

Mekânsal biçimlerin ve sistemleri, etkinliklerin, ilişkilerin, işlevlerin ve anlamların bağları üzerinden açıklanabilmektedir. Değişik, çok yönlü etkiler altında (kişiye bağlı özellikler, zaman ve mekâna bağlı özellikler, sosyal ve toplumsal bütün – yapı) oluşan sembole bağlı kimlik – karakter oluşumu söz konusudur (Çevik, 1991).

2.1.3.2. Sosyal-Ekonomik Kapsamı İçinde Detaylı Değerlendirilmesi

Statü/prestij, güç ve ideoloji ilişkili, buluşan kavramlar – olgular durumundadırlar ve ihtişamın oluşumunda en önemli nedenler arasında yer almaktadırlar. Bu kavramlar-olgular büyük oranda yönetim-idare, hâkimiyet, hükmetme, din, ekonomi alanlarında kendini göstermektedir.

2.1.3.2.1. Statü / Prestij

Chapin, statüyü “bir birey veya ailenin toplumda kültürel ürünler, gelir, mamul maddeler ve grup faaliyetlerine katılım konularında hakim standartlara göre işgal ettiği yer” olarak tanımlamaktadır (Özdemir, 1994, Bekleyen, 1999).

Bir toplum içinde yaşayan birey o toplum içinde belirli bir yer ve duruma sahiptir. Bu yere ve duruma “sosyal statü” adı verilmektedir. Bu sosyal statüyü o toplum içinde geçerli olan sosyal değerler belirlemektedir. Bunlar, örneğin bireyin mensup olduğu aile bireyin eğitim durumu, işi, derisinin rengi, cinsiyeti ve serveti gibi değerlerdir. Bazı toplumlarda bireyin ailesi, bazı toplumlarda bireyin eğitim düzeyi, bazı toplumlarda renginin beyaz ya da siyah, sarı olması, bazı toplumlarda da özellikle günümüz toplumlarında hemen hemen tümünde bireyin serveti statüyü belirlemektedir (Tunalı, 2002).

Bir sosyal grup içerisinde bir insanın kişiliğinin kabul görmesi, insanı en temel gereksinmesidir. Bu yolla kişi, bir toplumsal grup içerisinde statünü sağlamlaştırmış olmaktadır. Bunun için kişi, toplumsal grubun diğer üyeleri tarafından kabul görmeye çabalar. Kabul edilmiş olma, ona bir sosyal güvenlik duygusu vermektedir. Bunu için bir sosyal grup içerisinde bulunan birey o grubun diğer üyeleri tarafından kabul edilmekle yani bir sosyal değere sahip olmaktadır. Bu yani sosyal değer prestijdir. Örneğin endüstri ürünleri, pratik yönleriyle kullanım alanında ilk olarak fiziki (maddi) gereksinmeleri karşılayacaktır. Ama buna katılan bazı işlevleri de yüklendiğinde, fiziki gereksinmeler yanında daha yüksek statüdeki estetik yaşantı, sosyal kabul gibi gereksinmeleri de karşılamış olurlar ve o zaman bir simge (sembol) olabilmektedirler.

Kimliğin ve statünün iletişimle ilgili olarak, sosyal ilişkilerin göz önüne alınması gerekmektedir. İnsanlar genellikle, toplumda daha fazla arzu edilen bir imaj, daha yüksek bir konum, sınıf, prestij, diğer bir deyişle daha yüksek bir statü sergilemek için belli başlı mesajlar vermeye çalışırlar. Bu amaçla insanlar, genellikle “sahte bir görüntü” sergilerler. (Goodenough, 1963, Rapoport 1982). Doğal olarak, insanların birbiriyle doğrudan ilişki kurmadıkları bir ortamda insanın kendisini olduğundan farklı göstermesi de daha kolay ve daha çekicidir. İlişkilerin daha yakın olduğu bir toplumda ise, diğer insanları kandırmak mümkün değildir. Ancak ilişkiler zayıfladıkça, arzu edilen kimliğin sergilenmesi de daha kolaylaşır ve önem kazanır. Böyle bir durumda evler de genelde bu amaca uygun bir biçimde ortaya çıkarlar (Tosun 1998).

Appleyard'a (1979) göre ziyaretlerin fazla olmadığı yerlerde insanlar, kendi evlerini içerdense, diğer insanları ise dışardan görürler. Bu tür durumlarda, insanlar diğerlerinin yaşam biçimlerini, kimliklerini ve statülerini, evlerinin dış görünüşüne dayalı olarak yorumlarlar. Bu nedenle, evin dışı ve çevresi içinde yaşayan insanların davranışları, değerleri ve kimlikleri ile ilgili, amaçlı ya da amaçsız mesajlarla dolu, önemli bir iletişim aracı haline gelmektedir. Sosyal ilişkilerin çoğunlukla ev içinde sürdürüldüğü ve ev ziyaretlerinin zorunlu olmadığı bir toplumda evin içi dışından daha önemli bir hale gelebilir. Bu bağlamda evin diğer insanlar tarafından ne kadar erişilebilir olduğu ya da evin hangi bölümlerinin erişilebilir olduğu önem kazanmaktadır. Bu aynı zamanda statünün, kimliğin ve kişisellik ölçüsünün sergilendiği alanlar arasındaki ilişkinin önemine de işaret etmektedir. Örneğin, ailenin kişisel kullanımı için ayrılan ve misafirler tarafından görülmemesi gereken odalarla, teşhir edilen salon arasında büyük farklılıklar olabilir (Laumann ve Haus, 1970, Amoturo, Costagliola, Ragone, 1987).

Goodenough'ın (1963) deyiimiyle salon, bir insanın kendisini diğer kişilere sunmaya çalıştığı ve gerçekte zevk aldığı bir yüz haline gelmektedir. Benzer bir ayrım Goffman (1956) ve Rapoport (1977) tarafından da "ön" ve "arka" alanlar şeklinde yapılmıştır. Dahası Goodenough bir grubun üyeleri olarak insanları benzer biçimde grup kimliklerini de önemsediklerini işaret etmektedir. Örneğin, bir insanın kendi şehrinde, ziyaretçilerini gururlanarak götürdüğü yerler ve göstermek istemediği yerler vardır. Bu bağlamda, toplum ölçeğinde, kimliğin ve arzu edilen imajın sergilendiği, evden başka yerler olduğu da göz önüne alınmalıdır (Cooper, 1976).

Ekonomi, insanların yaşayabilmek için üretme, ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünüdür. (TDK; 2006)

Ekonomik düzey, ihtişamın önemli nedenlerinden birini oluşturmaktadır. "Mimarlık tabii ki kültürün birçok alanında olduğu gibi ekonomiyle yakından ilişkili, hatta hepsinden belki biraz daha fazla ilişkilidir. Haşmetli yapılar yapabilmek için ekonomik düzeyin yüksek olması gerekir ya da ekonomik düzeyi yüksek olan kişi ya da kişiler bu farklılıklarını yaşam standartlarına yansıtarak topluma mesajlar iletmektedirler. Bu farklılık "sosyo –ekonomik statü"yü oluşturmaktadır. Ekonomi, insan grupları arasındaki sınıf ayrımı oluşturmaktadır. (Batur, 1999)

Sosyo – ekonomik statü, gereksinme ve istekleri ve buna bağlı olarak çevresel – mekânsal tercihleri etkileyen önemli bir kavramdır. Kişinin mesleği, gelir durumu, eğitimi sosyo- ekonomik statüyü etkileyen özelliklerdir. Sosyo-ekonomik seviyeye bağlı olarak

farklı gelir seviyesindeki kişilerin ya da grupların mekânsal ve çevresel tercihlerinde öncelikleri değişmektedir (Zorlu, 2004). Böylece özel insanlar ya da gruplar için farklı mimari mekânlar ortaya çıkmaktadır.

2.1.3.2.2. Güç

Güç, fizik, düşünce ve ahlak yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneği, kuvvet; sınırsız mutlak nitelik, büyük etkinliği ve önemi olan nitelik olarak tanımlanmaktadır (TDK; 2006).

David Mc Clelland'ın "başarma ihtiyacı teorisinden" güce sahip olma ihtiyacı; diğer insanları kontrol etme veya etkileme, onlardan sorumlu olma ve diğer insanlar üzerinde yetkiye sahip olma olarak tanımlanmıştır.

Güç, doğanın gücü, tanrısal ya da inançsal güç, ekonomik güç, siyasal güç gibi çeşitlenmektedir. Bunlardan biri kentlerin izlerini taşıyan ve ilkel toplumlarda yaygın olarak gücün simgesi "tanrısal güç" yani dini, inançsal güç'tür.

İlkel toplum yaşantısının göze çarpan özelliklerinden biri, insanın kavrayamayacağı güçlerden korkusunu kanıtlayan bir tutumla, kendisinden önce ölümlere ve tanrılara özenli yapılar yapmış olmasıdır. Duvarlarında ilk resimleri bulduğumuz mağaraların konuttan çok tapınak olduğu anlaşılıyor. Mezarlar da en az, konut mimarisıyla ortaya çıkmaktadır. İlk kentler dini bir nitelik taşıyorlardı. Korkulan Gök tanrısına bir ziggurat dikip, üzerine tapınağı yerleştirmek ve etrafına ona hizmet edecek rahipler için evler, ona sunulacak hediyeler için depolar ve bütün bunları korumak için bir duvar yapmak, sonra ona doğru uzanan yollar tasarlamak, dini olgunun etkisini gösterir (Aksoy, 1975). Bu da ilkel toplumlarda etkin gücün dini güç olduğunun altını çizmektedir. Artık mimari yapıtinsel ve simgesel bir anlam içermektedir.

Gücün bir diğer sahipleri de hükümet ya da o zamanın kralıdır. Hükümetin ya da yöneticilerin binaları da hükümeti sembol ederler ve yapıldığı dönemin politik rejimlerini yansıtmaktadır. Mimarlık eyleminin en önemli iki müşterisi politik ve dini gücü elinde tutanlar olmuştur; büyük yapı faaliyetlerinin ekonomik kaynağı buradan gelmektedir. Anıtsal mimarinin dinsel ve kralı yücelten tapınak, mezar ve saray yapımında ortaya çıktığı ve çok uzun bir zaman öyle devam ettiği kolaylıkla görülmektedir (Aksoy, 1975).

Bina tümel formlarının belli politik anlamlar taşıdığı ve simgeler oluşturdukları bilinmektedir. Sosyo-politik yorumcular, çeşitli dönemlerde, çeşitli toplumlarda egemen

olan formların, aslında politik yapının bir uzantısı olduğu savını ileri sürerler. Örneğin eski Yunan'da Atina'da hakim olan plan formu kare'dir. Kare eşitliği ve dolayısıyla demokrasiyi simgelemektedir ve Yunan demokrasisinin bir sonucudur. Roma'da uzun dikdörtgen formlar hakimdir. Çünkü Roma imparatorluğu politik sistem olarak oligarşiye yani bir sınıfın diğer sınıfa hâkimiyetini kapsamaktadır. Mısır'da hakim form piramittir. Bu ise üst üste oturan kastları ve mutlak tepe noktası da firavunu simgelemektedir. Merkezi idare biçimine sahip olan Osmanlı döneminde ise merkezi mekân kurgusu yerleşik form düzeni olarak belirlemektedir. Yirminci yüzyılda yaygın olarak görülen kare ve dikdörtgen kompozisyonları devletler devleti, federasyonları simgelemektedir. Çağın sonuna doğru yeniden ortaya çıkan büyük dikdörtgen formlar ise ekonomik diktatörlüğü ve tröstleri çağrıştırmaktadır. Aynı yorumcular Nazi Almanya'sında Bauhaus'un kapatılıp, neoklasik yapılara döndürülmesini de benzer şekilde yorumlayarak, "toplumun gücünü geçmişindeki german kökünde aranmasından" neoklasik yapıların seçilen tümel bina formlarını oluşturduğunu vurgulamaktadır (Ünügür, 1989).

Oleg Grabar "Gücün göstergesi ya da anlamı mimarlığın bir kısmının özüdür." gösteriş rastlantısal mimarlıkta bulunmaz ve gösteriş daima gücü gösterir. Özellikle Grabar İslami mimarlıkta birçok mimari fikrin kişilere atfedilen gücü aştığına işaret eder. Örneğin İslami mimarlıktaki güç, mimarının formu ya da çok işlevli olması değil, kurumun ve insan kullanımının üstünlüğü olarak belirtilmektedir (<http://yalepress.edu/yupbooks/reviews.asp>).

Güç; "gücün cepheleri", "güç ve yapısal biçimlenme", "devlet forumu ve politik mimarlık", "kentsel/yerel yönetim binaları", "dini binalar", firma ve kültür imajı kapsamında "kapitalin sahneye konması", "20.yüzyılın çok uluslu yapı ödevleri" başlıklarında incelenebilecek çok önemli bir kavram-olgu olarak görülmektedir (Kündiger, 2001).

2.1.3.2.3. İdeoloji

İdeoloji, fikir (idéa) demektir. İdeoloji, bir bütün, bir teori, bir sistem, hatta bazen yalnızca bir zihniyet oluşturan fikirlerin tümüdür. İdeolojik etken ise, ideolojiyi, bir neden olarak ya da etkileme yeteneğinde bir şey yapan bir güç olarak anlamaktır ve bunun için de, ideolojik etkenin etkisinden söz edilir. Örneğin dinler, hesaba katmamız gereken birer ideolojik etkindir; hala önemli bir biçimde etken olan manevi bir güçleri vardır.

İdeoloji, genel olarak siyasi ya da toplumsal bir öğretiyi meydana getiren ve siyasi ve toplumsal eylemi yönlendiren düşünce, inanç ve görüşler sistemi; bir topluma, bir döneme ya da toplumsal bir sınıfa özgü inançlar bütünü; bir toplumsal durumu yansıtan düşünceler dizgesi; İnsanların kendi var oluş koşulları ve ilişkilerinden doğan yaşam tarzlarıyla ilgili tasarımların tümüdür.

1- Başlangıçta, bir ideler ve fikirler bilimi, idelerin kökenleriyle aralarındaki ilişkilere dair ampirik bir araştırma olarak tanımlanmış olan ideoloji, 18. yüzyılın sonlarında, Destutt de Tracy tarafından, kimi ideologların düşünceleriyle bu düşüncelerin kaynağını incelemeyi amaçlayan felsefe sistemi anlamına gelecek şekilde yorumlanmıştır. Bu anlamda, yani idelerin ve fikirlerin bilimi, düşüncelerin kaynağına, dildeki ifadelerine ve akıl yürütmede bir araya gelişlerine ilişkin inceleme ve araştırma anlamında ideoloji, öznel ve nesnel ideoloji olarak ikiye ayrılmıştır. Bunlardan nesnel ideoloji, duyuşsal varlık olarak insanla dış dünyadaki şeyler arasında bir bağ kuran ve insan düşüncesinin kaynağını dış dünyadaki nesnelere bulan anlayıştır. Buna karşın, öznel ideoloji, düşünen öznenin kendi içine kapanan bilinci üzerinde yoğunlaşır.

2- İdeoloji kavramı, 19. yüzyıldan itibaren söz konusu bilimsellik statüsünü yitirerek, rasyonel düşünce ve açık seçik algının önündeki, başkalarının, özellikle de politik hasımların düşüncelerini olumsuz etkilediği ve çarpıttığı düşünülen bir tür engel olarak yorumlanmaya başlanmıştır. Burada ideoloji, etkisi altına aldığı insanların düşüncelerinde sürekli olarak ve sistematik bir tarzda hatalı bakış ve yorumlara yol açan tahrif edici faktörü gösterir. Söz konusu anlamı içinde ideoloji, yanlış ya da tahrif edilmiş fikirler, inançlar bütününe; bir toplumda hakim sınıfın fikirler dünyasında yarattığı, somut gerçeklikten kopuk olup, toplumdaki egemen sınıfa ezilen sınıf üzerindeki iktisadi egemenliğini pekiştirme imkanı veren fikirler toplamına tekabül eder. Hakim ideoloji olarak da bilinen bu ideolojinin yaptığı olumsuz etkiyi Marx, İnsanların ve İnsanlar arasındaki ilişkilerin bir camera obscuradaki (karanlık odadaki) gibi baş aşağı görünmesine yol açan olumsuz bir etki diye tanımlamıştır.

3- İdeoloji, nihayet ve özde, kollektif bir davranış tarzının temeli olarak, muhafazakârlık, liberalizm, sosyalizm benzeri, ayrı politik bakış açılarıyla birleşen ve siyasi bir öğretiyi meydana getiren genel fikirler sistemini ifade etmektedir (<http://www.trklcbg.com/devletim/ideolojik/aygıtları>).

Althusser'in ideoloji kavramsallaştırması, ideolojinin çağlardır sürüp gelen geleneksel tanımlarından, algılanma biçiminden tümüyle farklıdır. Oluşumu, işleyişi ve

etkisi açısından Althusser’de ideoloji, bireyden önce kurgulanmıştır. Belirli araç ve yöntemlerle insanı etkileyen en önemli toplumsal araçlardan biridir. İdeoloji hep vardır ve bir ortamı ifade eder. Bu nedenle onun tarihi yoktur. Tıpkı estetik gibi isim koymadan başlayıp, gelenek ve göreneklerle devam eden ideolojik oluşum ve etki, bireyi tüm yaşam boyu denetlemektedir (Kazancı, 2004), (<http://ilef.ankara.edu.tr/dergi/yazi>).

Aristoteles’in ifadesinde özne konumunda olan politika, bir yönetme sanatı veya bilimi olarak tüm öteki alanlara egemendir, çünkü insanların eylemlerini o yönetir. Bu davranış biçimiyle birçok alandan beslenen politika, mimarlığı da etkin bir propaganda aracına dönüştürür. Tarih boyunca anıtsal mimari, baskın ideolojilerin ve grupların değerlerini simgelemiş ve devlet propagandası için bir araç olarak kullanmıştır. İki dünya savaşı arasında Avrupa’da yönetime gelen totaliter rejimler de yalnız inançlarını sembolize etmek için değil, yerlerini ülke içinde ve dışında güçlendirmek içinde mimariye ve kent planlamaya dikkate değer bir özen gösterdiler. Toplumsal ve politik açıdan çalkantılı dönemlerden sonra yönetime gelen bu hükümetler, anıtsal ve gösterişli mimarlık ürünleri ile güçlü devlet imajı yaratmayı, bu sayede toplumda güvenlik duygusu ve bundan kaynaklanan bir saygı uyandırmayı amaçlıyorlardı. Gerek insan ölçeği üzerindeki boyutları gerekse kullanılan dil ile anıtsallığı vurgulayan mimari, devlet otoritesini göstermenin yanı sıra, bireylere bir toplumun parçası olarak önemli olduklarını hissettirerek, halkın desteğini kazanma görevini de yükleniyordu (Ceylan, 2003).

Kısacası İdeoloji, din, siyaset ve ekonomiyle yakından ilişkilidir. Bütün bunların insan yaşamını oluşturduğu düşünülürse insanla birebir ilişkili olan mimarlık zaman zaman bu fikirlerin somutlaştığı bir platformdur ve zamanla bu platform ideolojileri yansıtan veya yaşatan birer simge olarak zaman - mekân içinde yerini almaktadır.

2.1.4. İhtişamın Oluşumunda Etkili Tasarımsal Kaliteler

Farklı nedenlerle benlik gereksinmesi, farklılıklara değişimlere gereksinme, sembolleştirmeye gereksinme statü / prestij, güç, ideoloji ihtiyaçlarının karşılanmasıyla gündeme gelen ihtişam temelde gösterme, gösteriş kavramlarıyla kendini ifade etmektedir. Bu farklılık mekânları, kent bütününde etkili mekânlara dönüştürme çabasını ve sonucunu getirmiştir. Bütün bunların oluşumunu etkileyen- açıklayan Gestalt kuramı – ilkeleri, Lynch, Gullen ve Ching’in tasarım kaliteleriyle açıklanabilir.

Lynch, (1960) kent mekânlarının algılanmasını, kent imgesini oluşturan imgelerin analizi ve bunlara dayalı bellek haritaları oluşturma yöntemini kullanmaktadır. Kentsel imaj öğelerini; bağlantılar, sınırlar, bölgeler, nirengiler ve odak noktaları olarak tanımlamakta ve kentlerin tasarımında tasarımı yönlendiren kaliteleri; form tekliliği, form basitliği, formun sürekliliği, dominantlık, bağlantıdaki açıklık, yöne bağlı farklılaşma (değişen yönelmeler), görünüm gücü, hareket, zaman serileri, adlar ve anlamlar olarak sıralamaktadır.

Cullen (1961) ise çalışmasını seri görünüşler, yerleştirme ve anlam ana başlıklarında toplamakta ve tasarım kalitelerini çerçeve görüntü, mekânı tanımlamak, dışa açık iç mekân, çoklu kapanmışlık, kapanmışlığın ötesine bakmak, kapanmışlığın içine bakmak, ön planın arka planı kesmesi, yükselmeler alçalmalar, genişletilmiş vista, perdelenmiş vista, kapalı vista, sapmalar, geri çekilmeler, daralmalar, farklılaşan noktalar, dizilişteki düzensiz değişimler, hareketlilik, gizlilik, bitişiklik-yan yanalık, ölçekte bozulma ve çizgisellik olarak sıralamaktadır.

Gestalt, insan-çevre- iletişim konusu, algılama psikolojisi ilkelerinden hareketle ele alınmaktadır. Biçimlerin oluşumuna bir bütün olarak bakılmaktadır. Algılama çevrenin biçimi ve nesnel kalitesi, nesnelerin birbiriyle olan ilişkileri de birlikte algılanmakta ve biçim oluşturulmaktadır. Biçim ve zemin arasındaki farklılıklar, düzen ilişkileri Gestalt kuralları olarak, yakınlık kuralı, benzerlik kuralı, kapalılık-kapanmışlık kuralı, yön benzer kader kuralı, değişmezlik kuralı, tecrübe kuralı, basit-açık strüktürlenmiş formlar kuralı, simetri kuralı şeklinde açıklamaktadır (Müler, 1983; Çevik, 1991).

Ching “The Architecture; Form-Space And Order” adlı çalışmasında yapısal çevrenin mekân ve form elemanlarının organizasyon ve organizasyon ilkelerini açıklamıştır. Ayrıca form ve organizasyonlarının analizi için bir sınıflama yaparak form ve elemanlarının jenerik tiplerini, transformasyonlarını ve tipolojilerini belirlemektedir.

Kevin Lynch’in belirttiği gibi, üzerinde hareket edilebilen, gezilebilen kanallar olarak yollar bağlantıların imajın temel, başlıca öğeleri olduğu görülmektedir. İmajın oluşmasında algılamanın özellikle de hareketin katıldığı, hareketin ortaya çıkardığı algılama önemlidir ki bu da devimsel algılama – kinetic perception (seri görünüm) olarak adlandırılmaktadır. Mekân algılanmasında hareket en önemli özellik olarak görülmektedir. Mekân tek noktadan kavranılamaz, hissedilemez. Gerçek mekân algılaması ancak insanın mekân içinde dolaşımı sonucu ortaya çıkan parça parça mekân

algılamalarının toplamı olarak tanımlanmaktadır. Gerçek mekân imajı mekânların birbirini izleyen etkilerinin toplamı olarak kabul edilmektedir (Aru, 1984; Çevik, 1986).

Gordon Cullen “townscape’nin özü” adlı kitabında devinimsel algılamayı, farklı görüntüler, farklı bakış açılarıyla ilgili olarak, seri görüntüler “ serial vision” tanımıyla ele almış, hareketle mekânın iç içeliğini açıklamıştır.

Devinimsel algılamayı incelemede ele alınacak farklılıklar oldukça çeşitlilik göstermektedirler. Bu farklılaşmalarla ve şekillenme özellikleriyle mekânlar olumlu ya da olumsuz özellikler kazanmaktadırlar. Bu oluşumların yerinde kullanılmasıyla olumlu, canlı, yaşayan, istenilen mekânlar elde edilebilir. Önemli olan, farklı görünüm, birbirini izleyen farklı karakterde, uyumlu mekânların oluşması kısacası mekân zenginliğinin yaratılması olayıdır (Çevik, 1986).

İhtişamlı mekânlar ya da mekân öğeleri farklı özellikleri olan, bütün içerisinde kolaylıkla fark edilen mekânlarla tanıtıcı özelliğiyle öne çıkmaktadır. Bu özellikleri aşağıdaki tasarımsal kalitelerden kaynaklanmaktadır ve Şekil-zemin ilişkisi, Form tekilliği, Dominantlık, Görünüm gücü, Genişletilmiş vista, Perdelenmiş vista, Kapalı vista çalışma doğrultusunda detaylıca incelenecektir.

2.1.4.1. Şekil-Zemin

Şekil zemin ilişkisi, bir objenin zeminle olan kontrastlığıdır. Objeye uygun zemin üzerinde bir figür olarak durur, obje bir kabuldür, kuralların yıkılmasıdır bir izolasyon ve en azından bir figürün zemin karşısında vurgulanmasıdır (Meiss, 1992; Becerik, 2001). Gestalt kuramına göre bir şeklin arka planın da algı üzerinde etkisi vardır ve zemin karşı şekil olarak algılanan biçimler görsel etkinliğe sahiptir; şekil arka yüzeyi oluşturan zemin içinde anlam kazanmaktadır (Becerik, 2001).

Şekil anlatımlarının zemine göre daha aktif, etkili olduğu söylenebilir. Bu nedenle ister iki boyutlu, isterse üç boyutlu olsun yapılacak olan bir organizasyonda, bir biçimin ya da binanın daha etkili olması istenirse; bu biçim ya da binanın etrafında bulunan diğer biçimlere, kendine fon teşkil eden doğa parçasına, ağaçlara ya da çevredeki yapılaşmaya göre daha aktif öne çıkar ve üç boyutlu etkisi verir tarzda düzenlenmesi gerekmektedir.

İnsan – çevre arasında algılamaya yönelik pek çok çalışma ve araştırmalar belli teorilerle ortaya koyulmaktadır. Gestalt teorisi, görsel algı ile bütünleşmiş bir kuramdır ve temeli şekil-zemin ilişkisine dayanmaktadır;

Gestalt temel ilkeleri “ bir bütün parçalarının toplamından daha çok şey ifade eder.”

- Yakınlık; yakın olan şeyler bir grup olarak algılanır. (Çevik, 2004a)
Yakınlık yoluyla elde edilen belirlilik iki boyutlu ya da üç boyutlu olabilir. O halde ister zemin tesiri, ister şekil tesiri elde edilmek istensin, bu ifadeyi meydana getirecek olan biçimlerin, birbirleriyle bir bütün meydana getirmek üzere bir araya geldikleri rahatça hissedilecek bir yakınlıkta yerleştirilmelidir (Tavşan, 2000).
- Benzerlik; aynı veya benzer şeyler birlikte algılanır (Çevik, 2004a).
Öğelerin biçim, doku ve renk bakımından benzerlik ve bu benzerliklerden dolayı aralarında bağlantı aranmasıdır (Tavşan, 2000).
- Kapalılık; sınırlanmış elemanlar bütün olarak algılanır.
- Benzer kader kuralı; ortak veya benzer yol üzerinde hareket eden elemanlar birbiriyle bütün oluşturur.
- Açıklık-basit strüktürlü formlar; basit veya yalın formlar ile açık strüktürlenmiş formlar daha kolay algılanırlar. Simetrik düzenlenmiş basit formlar öne çıkarak algılanır.
- Değişmezlik kuralı; konum, biçim farklılıkları bütün olarak tanımlanır. Eksikliği kişi tamamlayarak bütün olarak algılar.
- Tecrübe; tanıdık formların algılanması daha kolaydır (Çevik, 2004a).

2.1.4.2. Formun Tekilliği

Keskin sınırlar, kapanma, kontrastlık; yoğunluk, form, büyüklük, karmaşıklık, kullanım, konum (tek bir kule, zengin süsleme, çok parlak işaret vb.) bunlar bir elementi tanımlayan, onları çarpıcı, canlı yapan niteliklerdir (Lynch, 1960).

Form tekilliği çeşitli şekillerde oluşmaktadır;

- Sınırların Keskinliği: yerleşmelerin doğayla buluştuğu sınırlar örnek verilebilir.
- Kapanma: kapalı bir meydan tek bir öge olarak algılanır.
- Kontrastlık: çeşitli şekillerde olabilir;

Yoğunluk

Büüklük

Form

Yüzey ve biçim hareketi

Kullanış

Mekânsal konum (Çevik, 2004a).

Form tekilliğinin amacı, kentsel düzende çarpıcılık ve belirginleştirme sağlamaktır. Bu da ihtişamın mimarlıkta yer almasına zemin hazırlamaktadır.

2.1.4.3. Egemenlik (Dominantlık)

Egemenlik, diğerlerine boyut, yoğunluk ya da ilginçlik olarak baskınlık sağlanmasıdır. Bu nitelik çıkarım ve bütünü kaplamayla görüntünün basitleşmesine / netleşmesine olanak sağlar. Böylece bütün daha rahat algılanır. Egemenlik Lynch'in "kent imaj" öğelerinden kenti tanıttıcı, dışardan görülebilen, hissedilebilen, kenti işaret eden önemli bellek yapıları olan nirengiyle buluşmaktadır.

Lynch'e (1960) göre egemenlik şu şekilde oluşmaktadır;

- Tekillik
- Yoğunluk
- Büyüklük
- İlginçlik olarak adlandırılmaktadır (Lynch, 1960, Çevik, 2004a).

Ching'e göre tek mekân, bina veya bina grupları düzeyine gerek işlevden gerekse estetik kaygıdan gelen bir takım önem dereceleri vardır. Bu önem derecelerinin organizasyon içerisinde görünür olarak ifadesi egemenlik ilkesi ile sağlanır. Biçim, ölçü v.b yönden farklı kılınan bu mekân bina veya bina grupları etkili olarak algılanır ve dikkatin o noktaya yoğunlaşması sağlanır. Düzenleme içinde mekân biçiminin öneminin belirtilmesi için, onun görünür şekilde tek olması gerekmektedir.

- Özel boyut (ölçü) ; bir mimari düzenlemede bir biçim veya mekâna düzenlemeye katılan diğer tüm öğelerden farklı bir boyut verilerek önemi görsel hale getirilmesidir.
- Diğerlerinden farklı şekillenme (biçim) ; bir düzenleme içinde biçim ve mekânlar, şekillerinin diğerlerinden açıkça farklı oluşu ile düzenlemeye görsel yönden egemen olabilirler.
- Elverişli stratejik konum; bir organizasyona katılan biçim ve mekânlar, organizasyonunun önemli öğeleri olarak dikkat çekmek için stratejik konumda

yerleştirilebilirler. Biçim ve mekân için hiyerarşik önemde yerleşimlerin veya konumların kapsamı şu şekilde sayılabilir; çizgisel düzel veya eksensel düzenlemenin sınırı, simetrik düzenin merkezi ögesi, merkezi veya ışınsal düzenin odak noktası olabilir (Ching,1979).

2.1.4.4. Görünüm Gücü

Görünüm gücü, mekânların bütün içerisinde algılanmalarını kolaylaştırmaktadır. Bir taraftan kendi görüş alanını arttırırken diğer taraftan algılayan, içinde fark edilir ve görünür bir duruma sahip olmaktadır.

Görünüm gücü kalitesi gerçekte ya da sembolik olarak görünümde sıralamayı (önde-arkadalık) ve geçirgenliği arttırır. Bunlar transparanlık (cam veya ayak üzerine yükseltelen binalar) üst üste konumlanmalar (birini bir diğerinin arkasından görünmesi) vistalar ve görsel derinliği arttıran görsel panoramalar (aksiel sokaklar, yüksek görünümler) görsel olarak alanı belirten kolay anlaşılır elementler, uzaktaki objeyi, görüntüyü meydana çıkaran konkavlıkları içermektedir (Lynch, 1960).

Mekân içerisindeki mimari elemanların farklı stillerde düzenlenmesi, yüzeylerin cam olması ve şeffaflaştırılması, mekânı tanımlayarak kolonların yükseltilecek belirginleştirilmesi, hareketi sağlayan dinamik mekânlar, koridor, sokak/sokak avlularının yönlendirilmesinde kırılmalar yaratılarak uzaktaki bir objeyi ve mekânı görüş alanı içine alarak görünüm gücü arttırılabilir (Çevik, 2004a).

Mekânların yükseltilmesi veya birbiri üzerinde konumlanması kentsel bütünde mekânların algılanmasını kolaylaştırmıştır. Bazen öne çıkma vurgulu ve etkili bir şekilde oluşup ihtişamlı bir mekân olarak okunabilir. Bu güçlü kurgu bir bağlam ya da gösterişli bir binanın üçüncü boyutunun “görünüm gücüyle” oluşan bütündeki etkisinden kaynaklanmış olabilmektedir.

2.1.4.5. Vistalar

Cullen, bireyin kentsel mekânla ilintili deneyimlerini cadde veya sokaktaki kişinin perspektifinden yararlanarak yapmıştır. Bu çalışmada mekânların kapsamı ve seri görme /

algılamanın önemi vurgulanmış ve vistalar ile bağlantılı olarak incelenmiştir (Cullen, 1961).

- Genişletilmiş / Sonsuz / Açık Vista

Genişletilmiş Vista, ön plandakiyle uzakta olanı ilişkilendirme olayıdır. Kentlerde uzaktakiyle ön plandakini birbirine bağlar. Burada hepsini birden gösterme isteği vardır. Açık ve sonsuz bir görünüm ile ön plandaki ile uzakta algılananı ilişkilendirip birbirine bağlama ve böylece bir “güç” veya “her şeyi algılama” duygusu vermektedir.

- Perdelenmiş Vista / Yarı Kapalı Vista

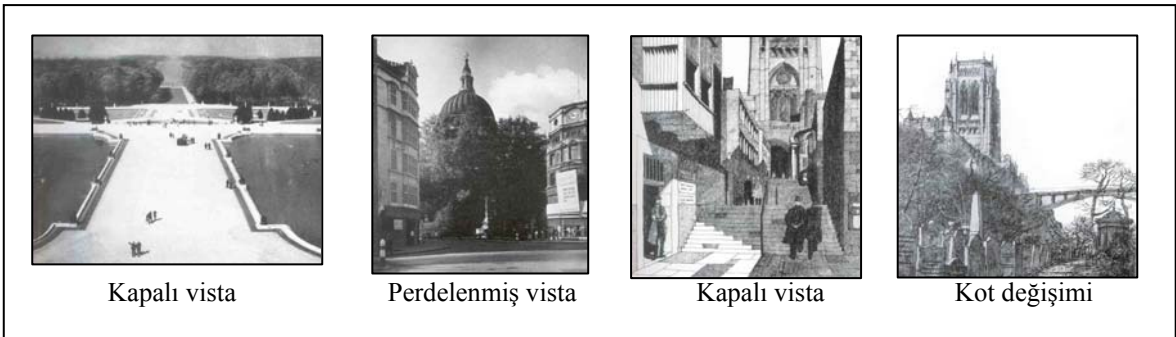
Perdelenmiş vista, yeşille örtülmüş bir mekân, yolun karşısında bir çeşme olması veya çeşmeyi kapatan bir ağaç olması durumudur. Yeşilin yüzeyini örtmesi, kalan kısımlardan mekânın algılanması, süreklilik içinde gizemli ve sürpriz mekan oluşumuna neden olmaktadır.

- Kapalı Vista

Kapalı vista, direkt bakışın sınırlanmasıdır. Vistanın kule veya başka kütleler tarafından kapatılmasıdır. Bu mekânda sınır ve süreklilik içinde farklı bir nokta oluşturmaktadır.

- Kot Değişimi

Düşey veya yatay hatlardaki değişimlerdir. İki farklı düzlem vardır. Alt kot, gizlilik, aşağıdalık, kapanmışlık; üst kot ise, yukarıya, bilinmeyene gidişi ifade etmektedir. Kotlanma, mekânın gerek görünüm gücünü, gerekse silüetteki etkisini vurgulayarak / güçlendirerek mekânın algılanmasını sağlamıştır. Ayrıca kotlanma mekâna hareketlilik kazandırmaktadır.

Şekil 6. Vistalara örnekler (Cullen, 1961)

Kot farkları yön değiştirme, mekânlar arası süreklilik sayesinde mekânlarda sunulan objelerin vurgulanması ve sınırlandırılması ile kullanıcılara farklı sürprizler yaratılmaktadır. Ancak sürprizlerin sayıları, aralıkları, ilişkili kurguları önemlidir. Çünkü sürprizlerin fazla sayıda olması monotonluğun oluşmasına neden olabileceği gibi sürprizlerin niteliği ve ilişkili kurguya göre karmaşanın oluşmasına da neden olabilecektir (Çevik, 2004a).

Görüldüğü üzere ihtişamın oluşmasında etkili tasarım kaliteleri; şekil-zemin, tekillik, egemenlik, görünüm gücü, vistalar, kot değişimi şeklinde sıralanabilmektedir.

2.1.5. İhtişamın Gerçekleşmesinde Etkili – Destek Kaliteler

Kişilerin ya da toplumların duygu, düşünce ve gereksinmeleri sonucu şekillenerek mimarinin en temel bileşeni biçim olarak adlandırılmaktadır.

Biçimlendirme, insanların duygu, düşünce ve eğilimlerinin karşılıklı olarak iletilmesi ve bu yolla toplumun yaşam, deneyim ve birikiminin kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan bir anlatım, iletim, bir dil olarak yorumlanmaktadır (Aksoy, 1977).

Ölçü / oran, malzeme, renk, doku, teknoloji, süsleme, aydınlatma biçime-öğelere-mekânlara farklı anlamlar veya farklı zenginlikler katan parçalarıdır. Bütünsel mekân etkisine bakıldığında bütün bunların yanına yeşil, su, heykel de eklenmektedir.

İhtişamın mimaride yer almasını sağlayan tasarımsal kalitelerin yanında farklılığı ortaya çıkarabilen etkili ve destek kaliteler bulunmaktadır. Bu kalitelerden birinin ya da bir kaçının abartılı-kuvvetli kullanımı mekânların ihtişamlı olarak nitelendirilmesine neden olmaktadır.

Bu bağlamda biçim, ölçü / oran, aydınlatma, teknoloji, süsleme ihtişamın gerçekleşmesinde etkili, renk-malzeme-doku, yeşil-su-heykel destek kaliteler olarak incelenecektir.

2.1.5.1. Biçim

“Mimari biçim, mekân ve kütle arasındaki temas noktasıdır... Mimari biçimlerin, dokuların, malzemelerin, ışık ve gölge ayarının, rengin mekânı biçimleyen bir niteliği ya da ruhu inceden inceye duyumsatmak için bir araya gelmektedir. Mimarlığın niteliği,

tasarımcının bu elemanları hem iç mekânlarda, hem de binanın çevresindeki mekânlarda kullanma ve birbirleri ile ilişkiye sokma becerisi ve bir şeyin görünür kısmı olarak tanımlanmaktadır (Bacon, 1974; Ching, 2002).

Biçim farklı bakış açılarında farklı şekillerde yorumlanmaktadır;

“Biçim ya da geniş anlatımı ile güzellik tarih içinde her türlü yapıya mimarlık niteliği veren ilk bileşen olmuştur. Read’e (1966) göre; bu bileşenin (güzel biçimin) bulunması üç aşamalı görülmektedir; bunlar, işlevsel biçimin bulunması, işlevsel biçimin insanda en fazla doygunluk yaratacak düzeye eriştirilmesi, işlevsel biçime simgesel bir anlam taşıyacak özgünlüğün kazandırılmasıdır (Aksoy, 1987; Ayyıldız, 2001).

Dewey (1958) formu bir olayı, oluşum ya da duruma ilişkin deneylerin en yetkin düzeye erişmesi için etkili güçlerce ortaya konan bir işlem olarak tanımlamaktadır. Biçim insan gerekliliğinin karşılığıdır. Bu gereklilikler içinden en önemlilerinden biri kendisinin ölümlü ve sonlu olduğu bilincine varması ve maddesel olmayan bir varlık düşüncesi geçerli olmuştur. Bunu bazen kendini yere, bir bakıma toprağın altına çekme, yerçekimi gücünü alt etmeye ya da yükselerek insanın doğaya egemenliğini göstermek, varlığını sürdürmek için anıtsal mimariyle simgeleşmeye çalışmışlardır. (Aksoy, 1977)

Gestalt kuramına göre bir bütün parçaların toplamından daha fazla şey ifade etmektedir ve tümün ya da bütünün ayrılmış herhangi bir parçasını “ biçim” olarak tanımlamaktadır.

Biçimin oluşumu gerek form gerekse ölçü / oran bakımından farklılık göstermekte ve bıraktığı etki biçimlerin algılanmasını etkilemektedir. Dinamik ve statik mekân oluşumunda ortalama olarak eni, boyuna yakın boy/en bir oranını sağlayan mekânlar statik, boyu eninin iki katı veya daha fazlası olan mekânlar dinamik mekân olarak tanımlanmaktadır.

Mekân düzenleme ilkeleri;

- İnsan ölçeği
- Statik ve dinamik mekân oluşumu
- Zıt mekânların yaratılması
- Bina yüksekliği ve mekân derinliği
- Mekân uzunluğu
- Yeşil öğelerin mekân belirleyici olarak kullanımı

bireyin mekân ile ilişkisinin kurulmasında önemlidir (Essex Country Council, 1973,Çevik, 2004).

Biçimlerin algılamaları üzerine yapılan çalışmalardan biri Zevi'nin bahsettiği Einfühlung kuramıdır. Einfühlung kuramında biçimler ve insanların onları algılayışlarından bahsedilmektedir. Bu kurama göre, küp ve türevleri izleyene bütünlüğü sunar, çünkü boyutları eşittir ve hemen kavranabilirler. İzleyiciye kesin doğruluk hissi vermektedir. Daire, küre ve yarım küre kubbeler, yetkinlik ve en son yasayı sunarlar.

Elips, iki merkez etrafında gözün dinlenmesine fırsat vermez, onu devingen ve tasalı kılmaktadır.

Merkezi biçimler küre, silindir ya da koni gibi geometrik olarak düzenli, merkezi yerleşimli görsel baskınlık gerektirir. Merkezi oluşlarından dolayı, bu biçimler nokta ve dairenin öz-merkezli özelliklerini taşırlar. Kendi bağlamları içerisinde yalıtılmış, mekânda bir noktayı işaretleyen veya tanımlanmış bir alanın merkezini işgal eden bağımsız yapılar için idealdirler. Kutsal ya da onursal mevkilerin somut ifadeleri ya da önemli kişilerin veya olayların anıtları olabilirler (Ching, 2002).

2.1.5.2. Ölçü / Oran

İnsan zihni çevrelerinde matematiksel ve geometrik ilişkiler bulmaya çalışır ve genellikle ölçü insanın kendi ölçüleriyle değerlendirilen bir olgudur. Ölçü kavramı, insanla yapı arasında olduğu gibi yapıyla çevre arasında da söz konusudur. Yapının fiziksel çevre içerisindeki etkisi, yapı tasarımının bir bölümünü oluşturmaktadır. Bir meydan ortasına yerleştirilen anıt, bir park içinde kurulan pavyonlar arasındaki boyutsal ilişkiler, ya da bir gotik katedralin kent meydanı ile olan ilişkisi “çevreye göre ölçülü” olma kavramının kapsamı içine girmektedir. Ölçü kavramının diğer bir anlamı, , yapının kendi içinde ölçülü olmasıdır, soyut olarak iki büyüklük arasındaki sayısal ilişki veya bütünle onu meydana getiren elemanlar arasındaki ilişki anlamına gelmekte bunu “oran, proporsiyon şeklinde tanımlanmaktadır. Orana mimari güzelliğin tek yaratıcısı olarak bakılmış ve “mimari, proporsiyon sanatıdır” şeklinde görülmüştür (Aksoy, 1977, Roth,1993).

Ünlü sanat tarihçisi H. Wölfflin'e göre, “oran eşitsizliğin ve bu eşitsizliğe egemen olmanın ifadesidir” ve bir yapının birbirine eşit olmayan öğeleri arasında boyutsal ilişkileri açık olarak tanımlamayı gerektirmektedir. Pisagorcular için, ister doğa, ister insan eliyle yaratılsın her çeşit güzel matematiksel ilişkilerle sağlanmıştır. İnsanlar çok eski çağlardan bu yana evrensel oluşlarla, matematik düzen arasında bir bağ olduğu düşünülmüştür. Özellikle Grek mimarisinde altın oran uygulanmıştır. Roman ve gotik dönemde stabil

(sabit) oranları sağlayan üçgeni, katedrallerinde kullanmışlardır. Gotik dönemde ise yüksekliğin enine katlarca fazla olan duvar modülleri sayesinde nefes kesici etki yaratılmışlardır. (Aksoy, 1975).

İnsan üzerinde etkili olan ölçü / oran, bütün bunların yanında kullanılan malzemenin cinsi, rengi, dokusu, bunların yüzeylerdeki sürekliliğine ve yüzeylerin doluluk / boşluk oranına bağlı olarak farklılık gösterebilmekte ve mekânların algılanmasında etkili olmaktadır (Çevik, 2005b).

Mekânların biçimlenmesinde, mekânların hem kendi içinde hem de çevresiyle olan ölçü / oranı insanlar üzerinde farklı, çarpıcı etkiler yaratması sonucu ihtişam oluşabilmektedir.

2.1.5.3. Teknoloji

Yunanca Tekhne (meslek) ve Logos (söz) kökünden gelen Teknoloji sözcüğünün birçok tanımı vardır. Bu tanımlardan bazıları;

- Sanat ve zanaatların bilimi veya bir sanata, bir bilime özgü teknik terimlerin tümüdür (Hasol, 1993).
- İnsanların doğada bulunan maddeleri kendi yararlarına dönüştürebilmek ve yeni maddeler bulmak için kullandıkları farklı yöntemleri de içine alan tekniklerin bütünüdür.
- Belli bir teknik alanda, bilimsel ilkelere dayanan tutarlı bilgi ve uygulamaların tümüdür.
- Bir endüstri kolu ile ilgili yapım yöntemlerinin ve aygıtlarının incelenmesi ile oluşan bilgi koludur.

Tarih boyunca insanlar ancak malzeme ve konstrüksiyon yöntemlerinin elverdiği biçimde yapılar yapmışlardır. Değişik bir tarzın ortaya çıkmasında teknolojik gelişmeler etkili olmuştur. Başka bir deyişle teknolojik gelişmeler insanlara esin kaynağı olmuştur. Teknoloji – mimarlık ilişkisini de teknoloji tarihinde olduğu gibi iki dönemde; sanayi devrimi öncesi ve sonrası teknoloji- mimarlık ilişkisi olarak incelemek gerekmektedir.

- Sanayi devrimi öncesi dönemde çeşitli alanlarda birçok teknolojik gelişme yaşanırken aynı dönemdeki yapılara bakıldığında tümünün temel malzemesinin

taş, ahşap, kerpiç, ...vb. olduğu görülür. Ancak bu teknolojik gelişmeler mimarlığa yansımamıştır. Bütün bu dönemlerde gelişen alet teknolojisi olmuştur.

- Sanayi devrimi sonrası tarımsal kültüre dayanan bir ekonomi değil; teknolojiye, bilime, parlamento çağına dayanan bir ekonomi başlamıştır. Dökme demir ortaçağda bulunmasına rağmen, bunu yapılarda kullanma fikri 19. yüzyıla kadar mümkün olmamıştır. 19. yüzyılın sonunda malzeme teknolojisinde demir ve camın yanında, mimariye üçüncü bir yapı usulü olarak beton girmiştir. (Vural, 2000)

Taşıyıcı sistemler, açıklığı geçme yolunda atılan adımlar ve bunların binaların fiziksel yapısına yansımaları tarih içinde farklılaşmaktadır. Mısır piramitlerinde olduğu gibi bu ihtişamlı yapılar döneminin koşullarında kullanıldıkları teknikle hayranlık uyandırmaktadır. Barok dönemde ise taşıyıcı sistemin bir anlatım aracı, bir estetik öge olarak kullanılmadığı dönemlerdir. Yunan, Roman, Gotik, Rönesans mimarlığında olduğu gibi klasik dönemlerde taşıyıcı sistem ve yapım estetik anlatıma katılır. Roma, Geç Gotik, 18. yüzyıl Barok mimarlığında olduğu gibi Barok dönemlerde ise taşıyıcı sistem ve yapım estetiğe katılmaz. Bu dönemlerde bezeme, plastik sanatlar, dekoratif amaçla kullanılan strüktür öğeleri (yalancı sütunlar, yük taşımayan konsollar) estetik öge olarak öne çıkmışlardır (Becerik, 2001).

Günümüzde teknolojik gelişmeler farklı yapı üretimine fırsat tanıyacak düzeye gelmiştir. Betonarme, çelik yapı malzemelerinin ortaya çıkışı, yapıları oluşturan öğelerde; bunların bir araya getirilme işlemlerindeki farklılıklar, yapım süreçlerinde eskiye göre bir değişikliği gerektirerek, değişik biçimlerin ortaya çıkmasına neden olan değişik bir içeriği yaratmıştır. Bu içerikten kaynaklanan çağdaş biçimlerin yetkin olmalarında, yapısal kuruluşları gereği edindikleri özgürlükle, yer çekimi arasındaki çelişkinin payını görmek olanaklıdır (Aksoy, 1977).

Mimar, teknolojinin olanaklarıyla sınırlıdır. Tasarladığı ya da tasarlayacağı yapı dönemin teknolojik imkânlarıyla oluşturmaktadır. İhtişam, mimarlıkta bazı boyutları (yükseklik, süsleme, vb.) aşan noktalarda ortaya çıkmasını ve teknolojinin malzemeyle olan ayrılmaz ilişkisi dikkate alındığında, ihtişamın gerçekleşmesinde teknoloji önemli bir kaliteyi oluşturmaktadır.

2.1.5.4. Süsleme

Bütün kültürler ve uygarlıklar, hangi zaman ve şartlarda olursa olsunlar, en az derecede bile olsa çevrelerini bezeyerek değiştirme isteği duymuşlardır. Gerek günlük konuşmada gerekse sanat yazılarında “süsleme” sözü bir tek gerçeği anlatır; bir obje veya yüzeyi, onu güzel ve anlamlı bulduğumuz süsleme, bir eşyaya uygulanan zenginleştirici ektir. Süsleme eşyayı örterek ona ilk duruma göre farklı bir çehre kazandırmaktadır (Mülayim, 1999).

Mimaride süsleme olgusu ise insanın ilk mekânına, mağara duvarlarına yaptığı resimlerle başlamıştır, gerçekte bu görsel sanatların başlangıcı olarak ta değerlendirilmektedir. Ama ilk insan, “... mağara duvarlarına yaptığı resimlerde etkin bir gücün toplandığına, bunların bir tür büyü olduğuna inanıyor...”(İpşiroğlu, 1977; İskender, 1987) giderek diğer sanat dalları ortaya çıkmış, birbirinden ayrılmışlardır. Buna karşılık, insanın mekân olarak yarattığı hacimlerin yüzeylerini süsleme eğilimleri süregelmiştir.

Tarih boyunca kültür türlerine, çeşitli dönemlere, ortaya çıkan yapım tekniklerine göre mimari süsleme ürünleri de değişiklik göstermekte ve süslemeye verilen farklı değerlere göre değişmektedir. John Ruskin’in “bezeme mimarının ana bölümüdür” görüşüne karşı Adolf Loos “bezeme ve suç” makalesinde kültür evrimini bezemenin yararlı nesnelere atılmasında görmüştür. Süsleme, var olduğu toplumsal ortamın koşulları, inançları, dünya görüşü, yaşayış özellikleri, yapı, malzeme ve teknikleri etkisi altında oluşmaktadır. Kuşaklar boyunca sürer, olgunlaşır. Başlıca iki oluşum çizgisinden söz edilebilir. Bunlardan birinde, mimari süsleme, binanın daha zarif, daha göze çarpıcı, daha etkin algılanması, mimari değer yanında süsle birlikte yeni bir ek değer içermesi özelliğiyle belirmesidir. Diğer tür mimari süsleme ise, daha çok, inançların, dünya görüşünün biçimsel ifadeleri biçiminde ortaya çıkmasıdır. (İskender, 1987, Read, 1993)

Mimari süslemenin kaynakları; neden oluştuğu, istenme nedeni, geometrik süslemelerde dikkate alındığında iki genel kuramla açıklanmak istenmektedir. Bunların birine göre süsleme, “manevi” değerlere; “daha çok, dini felsefi, sembolik, siyasi düşünce ve dünya görüşü gibi konulara...”düşüncesi de eklenebilir. Diğer görüş özellikle geometrik süslemeler için, “... Tabiattaki maddenin diyalektiği, malzemenin orijinal yapısı ve tekniklerden hareket eden (fonksiyonalist) görüşler...” olarak belirtilmektedir (Mülayim, 1982; İskender, 1987).

Süslemenin farklı derecelerde kullanımı, ihtişamın farklı derecelerde oluşumunda önemli etki değerine sahip kalitelerindedir.

2.1.5.5. Aydınlatma

Aydınlatma, kentsel mekânlarda gerek tekil öğelerde, binalarda gerek bütünsel mekân etkisi yaratılmasında önemli kalitelerden bir tanesidir. Aydınlatma ışık kalitesiyle buluşmakta ve gerek doğal gerekse yapay oluşturulsun farklı kalitelere ve değişkenlere bağlı olarak sunumu ve etki değeri değişmektedir. Işık, renk/malzeme/doku kalitesiyle birlikte oluşturduğu etkiyle zamansal süreç içinde incelendiğinde çok önemli bir kalite olarak öne çıkmaktadır (bkz. say ;43). Işık, gölge oluşumu, gece ve gündüz mevsimlere göre değişen ışığın kalitesi, yönlendirme kalitesi, imaj-kimlik oluşumundaki değeri, obje ve mekânın bütünsel algılamasında, ilişkilendirilmesinde ve güzellik oluşumundaki değeri ile çok önemli değişkenlerden biridir. Teknolojiyle farklı noktalarda buluşan aydınlatmanın etkisi, vurgu değeri daha da belirgin olarak gözlenmektedir (Çevik; 2005b).

Aydınlatma, ışık kaynağı, dağılımı, kalitesi, ışık etkisi, sayı ve yoğunlukları ile kullanım amacına, görevlerine ve kullanım şekillerine göre aynı zamanda ihtişamın oluşmasında daha doğrusu vurgulanmasında önemli bir kalite konumundadır (Erke, Keunecke; 1997).

Mimarlık algımızda belki de en güçlü öge, ışıktır. Louis I. Kahn doğal ışık olmadan mimarlığın olmayacağını vurgulamıştır. Çevreyi hissetmemizde asal aracımız gözlerimizdir. Bu nedenle çevreyi aydınlatan ışık aldığımız biliş için aşırı bir öneme sahiptir. Dokuların algılanışı yapıya düşen ışığın kalitesine bağlıdır. Dahası ışık güçlü psikolojik etkilere sahiptir (Roth, 1963).

“Işık tüm varlıkların kökenidir. Varlıklara özerkliği verirken, onlar arasındaki iletişimi de belirler. Bu dünyayı oluşturan ilişkilerin yaratıcısı, tüm varlığın temeli ışıktır. Işık dünyayı sürekli olarak keşfeder.” (Tadao Ando) Aydınlatma ise bir yerin görünür hale gelmesidir (Kutlu, 2001).

Temelde iki tür aydınlatma vardır; birincisi doğal aydınlatma; mevsimlere, gün boyunca zamansal döngü içerisinde değişen aydınlatma ikincisi ise teknolojiyle yaratılan yapay aydınlatmadır. Mekânlarda kullanılan ışığın rengi, yoğunluğu, ışık- gölge durumu mekânın algılanmasında önemli bir kaliteyi oluşturmaktadır. Işık kullanımıyla mekânlar

birbirine bağlanabilir, mekânlarda zenginleştirilerek çekim noktaları oluşturulabilmektedir (Çevik, 2005b).

Aydınlatmanın iki ana işlevi olduğu düşünülmektedir. Birinci işlev iyi görmeyi sağlamaktır. İyi görmenin sağlanması o iş için gereken aydınlatma düzeyinin sağlanması, kaynaşmanın önlenmesi, göz uyumunun rahat olması vb. konuları kapsamaktadır. Aydınlanmanın ikinci işlevi ise, aydınlatma ile bir mekânda yaratılmak istenilen duygusal ortam diğer bir deyişle havadır, atmosferdir. Mekânın sakin neşe dolu, ağır başlı, canlı, sempatik, merak uyandırıcı, birleştirici, dikkat çekici, yatıştırıcı ve uyarıcı yapmanın yollarının öğretilmesi gerekmektedir (Yılmaz, Yener, 2001).

Çağlar boyunca ışık, mimarlığı görünür kılarak var etmesinin yanı sıra, mekân, obje ve insan arasında çeşitli iletişim kurmak gibi bir temel fonksiyonun dışında; dinsel mistik bir takım mekânsal dinamikleri oluşturan bir tasarım girdisi olarak kullanılmıştır. Mimarlıkta ışıktan yararlanma biçimleri dönem dönem farklılık göstermekle beraber gelişen aydınlatma teknolojisinin doğurduğu imkânlar yapay ışığın mekânı aydınlatma için önemli bir araç olarak kullanılmasını sağlamış ve hızlı gelişim ışık sanatı, medya mimarlığı gibi bir takım yeni kavramları literatüre kazandırmıştır.

Günümüzde ışık kontrol edilebilir, farklı doku, renk ve yoğunluğa bürünebilir bir materyal olarak kent yaşantısına katılmış ve var ettiği gece mimarlığında kentsel çehreleriyle değişen başlıca unsurlardan biri olmuştur. Cephelerde gerçek doğaya bakan sınırlanmış pencereler yerine, istenilen görüntünün sunulduğu hareketli ekranların yer aldığı çeşitli mimari uygulamalara rastlanmaktadır. Lazer teknolojisi, projektörler, illüzyonlar ve holografi gibi ışık kökenli bir takım yeni teknolojik uygulamalar, günümüzde etkileyici, şaşırtıcı ve dinamik bir çevre oluşumuna katkıda bulunmaktadır (Kutlu, 2002).

Kısacası söylemek gerekirse aydınlatma, mekânlarda sembolik ve mistik hava yaratabilen bir kalite olarak teknolojiyle birlikte özellikle gece görünümünde farklı renk ve şiddetteki kullanımlarıyla ihtişamı beraberinde getirebilmektedir.

2.1.5.6. Diğer Kaliteler

Bu kaliteler ihtişamın mekânda ya da mekân öğelerinde daha çarpıcı, vurgulayıcı kılan ya da bu etkileri arttıran bazen de ihtişamla doğrudan örtüşen örnekleri de getiren kalitelere dir.

Renk-malzeme-doku ışıkla buluşan etkisiyle gerek kentsel mekan ve kentsel öğeler gerek binalar ve detay biçimlenmelere kadar önemli etkileri olan ve algılama mekanına – yaşama mekanına önemli değerler sunan kalitelere dendir. Renk kuramları, armonisi, psikolojisi, tarihsel süreç içinde akımlar-ekoller kapsamında farklı sebep ve sunumlarla oluşan örneklerine ve zamana bağlı boyutlara ve ışıkla buluşma şekillerine göre etki değeri farklılaşabilen kalitedir. Renk kalitesi açıklanan nitelikler kapsamında tarihi, coğrafi, kültürel, yerel bağlam içinde önemli sunumlar sergilemektedir (Çevik, 2005b).

Renk-malzeme- dokunun uygulanmış olduğu konular; mekân bileşenleri taban, tavan, duvar ve çeşitlerindeki; resimsel, iletişimsel, sanatsal amaçlara göre birlikteki etkileri önemli vurgu değerini getirmektedir. Farklı ölçeklerdeki renk uygulamaları bölgelerin, mekânların, binaların ve detayların işlevlerine ve karakteristik özelliklerine ve farklı sanatsal bakış açılarına göre çeşitlenmektedir (Çevik, 2005b, Druck, 1993).

2.1.5.6.1. Renk-Malzeme-Doku

- Renk

Renk bir biçimin yüzeyinin yoğunluğu ve tonal değeri, bir biçimin çevresinden en belirgin şekilde ayırt edilmesini sağlayan niteliklerdir. Aynı zamanda, biçimin görsel ağırlığını da belirlemekte, Arheim, ise bir çizginin kâğıt üzerinde görülebilmesi için renginin kâğıdinkinden farklı olması gerektiğini belirterek bütün görsel oluşumların varlıklarını renge borçlu olduklarını savunmaktadır. Bu anlamda rengi görsellikteki önemli diğer tasarım öğelerinden önde görmektedir (Arnheim,1977; Becerik, 2001, Ching,2002).

Renk biçimin algılandığı bütünü etkisi içinde var olurken; oranları kurmak, dengeyi ayarlamak, ölçeği belirtmek, bütünü parçalamak, parçayı bütün içinde gizlemek, birleştirmek, çeşitlemek, benzerliğin sadeliğini veya zıtlığın zenginliğini vurgulamak, görsel niteliklerle oynamak ve üç boyutlu hileler yaratmakta başvurulan bir araç olarak kullanılmaktadır (Ural, 2005).

Renk, farklı dönemlerde farklı anlayışlarla değerlendirilmiştir. Geçmişten bugüne mimarlıkta renk olgusunun simgesel, biçimsel ve işlevsel olarak ele alındığı söylenebilir. Ancak bu yaklaşımlar çoğu zaman birbiri içinde erimektedir.

İlkel insanlar renge büyümlü anlamlar yüklemiştir. İlk uygarlıklarda çok güçlü olan renk simgeciliğinin mimari yapılarda da kendini gösterdiği bilinmektedir. Renk simgeciliği doğaya benzetmelere dayalıdır ve bu benzetmeler üst üste gelip, renkler soyut kavramlarla

birleştirildiğinde kültürel farklar da belirmeye başlamaktadır; Mezopotamya da gezegenler, Mısır'da ise tanrılar sistemi ile özdeşirilen parlak ve güçlü renkler, çok pahalıya mal olanlarına rağmen mimaride yoğun olarak uygulanmışlardır. Güneşin kraliyetle ilişkilendirildiği Çin hanedanlığında ise asaletin, egemenliğin ve giderek tanrısallığın rengi sarıydı ve halktan biri sarı rengi asla kullanamazdı (Ural, 2005).

Renkler daha çok sembol olarak kabul edilmektedir. Pekin'de parlak renkler, saraylar tapınaklar ve başka dini binalar için ayrılmıştır. Normal mekânlar yapay olarak renksiz yapılmıştır ya da bir mahalledeki insanların kim olduklarını belirtmek (Hindistan'da bazı dokunulmazların evlerinin boyandığı gibi) belirtmek için kullanılmaktadır (Erzen, 2000, Ural, 2005).

- Malzeme

İnsanlar tanrı, devlet gibi kalıcı ve sürekli oldukları varsayılan kavramlar adına ürettiği biçimler sağlam ve uzun ömürlü malzemeler, geleneksel teknikler ve parçaların birbiriyle kaynaştığı organik bir anlayışla yapırlarken; kendi kullanımları için ürettikleri biçimler ise daha kısa ömürlü malzemeler, parçaların değişmesine olanak veren esnek bir yapısal kuruluş anlayışı ve mekanik bir yaklaşımla ele alınmaktadır (Aksoy, 1977).

Hava etkilerine en çok dayanan, taşıyıcı gücü fazla, doğada bol miktarda bulunan taş, mimarlığın en soylu malzemesi olarak kabul edilmiştir. “Mimarlık taşlanmış müziktir” (Schelling); mimarlık uygarlıkların taşa geçmiş ifadesidir” deyimleri, taşın mimarlıktaki özel yerine işaret etmektedir. Ağaçla meydana getirildiği Yunan mimarlığı, yapı tarihinde daha ileri bir aşamayı simgeler. Özellikle de Çin'de ve Japonya'da geleneksel anıtsal mimarlığın ana maddesini oluşturmuştur. Taşın harçla birlikte, daha küçük boyutlarda, fakat değişik bir karakterde ve farklı yapım teknikleriyle kullanılması, Roma çağında ortaya çıkmıştır. Tonoz ve kubbenin verdiği olanaklarla mekânlar zenginleştirilmiş ve Roman, Gotik ve Ortaçağ Mimarisi'nde bu örüntü geliştirilmiştir. Bunların yanında Toprağa bağlı bir yapı malzemesi olan kerpiç ve tuğla ortaya çıkmıştır. Tuğla İslam ülkelerinin geleneksel mimarilerinde zengin geometrik düzenler içinde kullanılarak önemli bir dekoratif etki aracı olmuştur. Altın gibi nadir bulunan malzemelerde bir ayrıcalık ve üstünlük göstergesi olarak mimaride kullanılmıştır (Kuban, 1980).

- Doku

Bir yüzeyin dokusu malzemenin yapısında var olma niteliğidir. Doku, tekrarlanan öğelerin (pürüzlerin) bir yüzey oluşturacak şekilde bir araya gelmeleri ile ortaya çıkan yüzey görünüşü olup, aydınlatmaya bağlı olarak yüzeylerin üzerinde bulunan bu pürüzler

ve bölgesel renk farklılıkları dokunun görsel olarak algılamasında uyarıcı bir etki yapmaktadır.

Tom Porter, rengin doku ve biçim olduğunu belirterek bir mekândaki renk algılanmasının dokudan somutlanamayacağını ifade etmektedir. Zira renk malzemenin dokusundan soyutlanamayacağına göre bir mekândaki istenen görsel etki mekânın renk, doku ve aydınlatmasının birlikte değerlendirilmesi ile sağlanabilmektedir (Muci, 1994).

2.1.5.6.2. Su, Yeşil ve Heykel

- Su

Su, cennet resimlerini tamamlar. Su, lokal bir karakteri tam anlamıyla etkileyen ve romantik manzara/peyzaj içinde dinamik güç olarak gözlenebilir. Farklı sunumları ile huzur, gizem, mobilete ve dinamiklik sunmaktadır. Su ve yeşilin psikolojik-mekansal boyutları çok önemlidir. Peyzaj içerisine mikro ölçek kazandırır, gizemi kuvvetlendirir. Hızla akan bir su veya şelale olduğu yerde doğar, mobilete ve dinamiklik özellikleri gösterir. Suyun yansıma, ışıldama etkileri durağan topografya strüktürüne hareket getirebilir (Schulz, 1979; Çevik, vd.2003; Erşen, 2003).

Su ögesi, (çeşme, havuz, kanal, göl, nehir...) yerleşmeler tarihinde oldukça etkili olmuş bir öge konumundadır. Yerleşmelerin konumlarını belirlemiş, etrafında büyümeler olmuştur. Su ögesi farklı ölçeklerde farklı mekânlar tanımlayabilmektedir. Bu anlamda su ögesi kullanıldığı ölçeğe göre ikiye ayrabilmektedir; birincisi, büyük ölçekli, yani su ögesinin göl, nehir, ...vb. kentsel mekânı sınırladığı durumlarda, tanımladığı kentsel mekâna, açıklık kazandırmakta, kimliklenmesinde ve algılanmasında etkili olabilmekte ve mekâna görsel zenginlik kazandırmaktadır. İkincisi, küçük ölçekli, çeşme vb. kullanımlarıdır (Kara, 1995).

Kentsel yeşil alanlarda, kentsel mekânlarda şekillendirici rol oynayan su, mekânların çekici olmasını kılan bir elemandır (Şentürk, 1990). Sesi, üzerinde oluşan yansımaları, derinlik hissi vermesi, sıcak günlerde su damlacıklarının serinletici etkisi, egzotik bitkilerin kokusu ile beş duyuya hitap edebilen belki de tek ögedir (Trieb, 1974). Bütün bu mekânsal etkileriyle; resimsel, görsel, akustik doğal özellikleri ile psikolojik, rahatlatan, dinlendirici-rehabilitasyon etkileri ile su yeşille bir araya gelince kentsel mekan düzenlemelerinde vazgeçilmez ana öğelerden biri olmaktadır. Yeşille suyun birlikteliği ve bilinçli düzenlenmeleri ile istenen mikro klimalar oluşturulabilecektir (Çevik, 1996).

- Yeşil

Yeşil; farklı ölçeklerde farklı düzenlemeler ile: kamusal-yeşil alanlarda; sokakta, meydana, yeşil kent parkları, kent bahçeleri, park düzenlemeleri, doğal sular ve kanal düzenlemelerinde, kullanımları belirlenmiş özellikli yeşil alanlara yönelik oluşturulan alanlarda; oyun alanları, spor tesisleri, açık hava havuzları, mezarlıklar, daha küçük kapsamlı ve farklı özel-kamusal mekân oluşumlarında; ortak kullanılan bahçeler, konut bahçeleri, küçük bahçeler, tarımsal bahçe kullanımlı alanlarda; meyve bahçeleri, bağlar gibi kullanımları ile çeşitlilik göstermekte ve çevre kaliteleri içinde yer almaktadır (Ledener,1978). Yeşil, doğal yeşil olma ve insanlar tarafından planlanmış yeşil olma özellikleriyle sokak tavanı, zemini ve sınırlarındaki konumuyla sokak yeşili (cephe yeşilleri, saksı çiçekleri, pencere önü, kapı önü ve kapı üstü çiçekleri, zeminde ve duvarlardaki yabancı otlar, sokak üzeri asma örtü), bahçe yeşili (sokağa taşan ve sokaktan hissedilen konumuyla) ve kentsel alan veya kente yakın açık yeşil alan düzenlemeleri kullanımlarıyla çeşitlenebilmektedir (Gölzer,1987). Kentlerin ve yerleşmelerin biçim kaliteleri önemli oranlarda yeşil mekanlar; parklar, kentsel yeşil alanlar, kent bahçeleri, yeşil eleman; tek ağaç, ağaç grupları, ağaç dizileri ile birlikte belirlenmekte ve yeşil mekanlar sağladıkları doğal ortam ve ekolojik kaliteleri ile canlılar için yaşama mekanı olmakla birlikte estetik kaliteleri de sunmaktadırlar (Çevik, 1999).

Yeşil; mekanı belirginleştiren, sınırlandıran, tanımlayan, tanıtan, alt mekan oluşturan, açıklık-kapalılık etkisini veren özellikleri, silüet etkileri ve farklılaşmaları ile, manzara oluşturma, kapatma etkileri, görsel ve resimsel etkileri ile, devinimsel algılama kaliteleri içindeki yeri, insan ölçeğine yaklaştırma özelliği, malzeme-doku-renk etkileri, mevsimlere göre yeşil ve mekânın dili gece-gündüz ışığı ile, ışık-gölge-renk ile kontrast mekan etkileri, fantezi dolu mekanlar oluşturmadaki rolü, coğrafya ve iklim etkili lokal ifadelerdeki yeri, psikolojik rehabilitasyon etkileri, koruyucu, özellik-kamusalılık derecelenmelerindeki etkileri, iklimsel ve çevresel etkilerden koruyan özelliğiyle mikro klima oluşturma özellikleri, topografya, su, yapılaşmış öğelerle birlikte etkisi, ekolojik boyutuyla ekolojik yapılaşma ve kent yenilemedeki yeri, sosyal mekan olma, sosyal mekanları oluşturmadaki rolü, simgesel değerleri taşıma, doğallığı, doğal ortamı sunma, anı değeri taşıma özellikleri başlıklarıyla özetlenebilen yeşil, bütün boyutlarıyla önemli bir fiziksel çevre, mimari-kentsel çevre ve sosyal çevre boyutunda yani yaşama mekanı ve yaşanan mekan boyutunda önemli bir kimlik ögesidir (Çevik ve diğ., 1995).

- Heykel

Demirbaş'a (1985) göre heykel üç boyut içinde ışığın göze yansımalarıyla beliren değişik yönlerden ve açılardan sürprizler yaratarak sürekli yer değiştirirken değişen mesajlar ileten devingen bir hacim- mekân olgusu olarak tanımlanmaktadır.

Heykeller temelde bina, çeşme vb. gibi mekân ya da mekân öğelerinin bir parçası olmanın yanında bağımsız tek başına zafer takı, obelisk, vb. olarak yer alabilmektedir.

Tarih boyunca heykel farklı amaçlarda, tarihin hemen hemen her döneminde farklı biçimlerde yer almıştır. Özellikle kentsel mekânlarda görsel zenginliği oluşturma, insanları bir araya getirerek kaynaştırma, işaretleme, yönlendirme, meydana ve mekândaki vistaları sonlandırma gibi heykel, kentsel yaşam kalitesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca heykeller özgün belirleyici özellikleri ile alanda gerçekleşen etkinlikler ve elde edilen diğer deneyimler ya da algılarla birlikte mekâna ve kentte ilişkin bireysel ve toplumsal imgeler oluşturabilirler (Moughtın, Oc, Tiesdell, 1999).

Heykelin konusu onun anlattığı bir hikâyeye, temsil ettiği bir olay ya da bir kişi olabilir. Heykeller yapıldığı dönemi ve dönemin sanatsal akımını simgeler. Sanatsal ifade yolu ile fiziksel çevreyi insan ve toplum bakış açıları ile duygu ve düşüncelerini olumlu yönde değiştirebilir, kültür alışverişi sağlayabilir, kentsel ve mekansal imge oluşturabilir, estetik yaşantılar ile daha yaşanabilir çevreler oluşturabilir, statik ve geometrik biçimlere dinamik ve organik zenginlikler katabilir, birbiri içine geçen mekanları ayrı algılanmamızı sağlayabilir ya da önemli vistaların sonuna yerleştirilebilir (Turani, 1992, Alkazar, 1998, Özer, 2004; Ö., Kurtaslan, 2006).

Su, yeşil ve heykel, birincil görevlerinin yanında mekâna zenginlik katan, görsel etkiyi arttırabilen ya da tek başına büyük bahçeler, çeşmeler, anıt heykeller gibi ihtişamlı ya da mekân öğelerine dönüşebilmekte ve ihtişamlı mekânların oluşumunda önemli roller üstlenmektedir.

2.1.6. İhtişamın Yansıdığı Biçimlenmeler – Ölçekler - Konumlar

Bu bölümde ihtişamın yer aldığı ölçekler incelenmektedir. İhtişamın incelenebileceği ölçekler genel olarak yerleşim/ kentsel ölçek ve bina ölçeği olarak ele alınabilmektedir. Bu ölçekler çalışma süreci içerisinde konunun amacı ve kapsamı doğrultusunda detaylandırılmıştır. Bu detaylandırmada kentsel mekân, bina, bağlam ele alınacak temel

ölçekler olarak belirginleştirilmiş ve çalışmanın devamında verildiği üzere alt inceleme başlıkları doğrultusunda çalışma tamamlanmıştır.

2.1.6.1. Bina

Bina, barınmak veya başka amaçlarla kullanılmak için yapılmış her türlü mimarlık eseridir. Felsefede; öğeleriyle somut bağımlılığı olan bütün, sosyolojide; parçaları ve öğeleri arasında yasaya uygunluk, durağan bağlar ve karşılıklı ilişkiler bulunan dizge veya bütün, strüktür olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2006).

Bina çeşitli işlevlere, eylemlere göre çeşitlenmektedir; Barınma; konut, alışveriş-ticaret; alışveriş merkezi, dinlenme, eğlence; sinema, dinsel; cami, kilise, eğitim; okul, üniversite...

Bu bağlamda, ihtişama, bina boyutunda farklı işlevlerdeki bina ya da bina gruplarında rastlanmaktadır; konut (köşk, kasır...), dini yapılar (kilise, cami...), saraylar, gösteri merkezleri, idari binalar vb. olarak sıralanmaktadır. Özellikle simgeselliği, anıtsallığı, kalıcılığı olan mekânlar farklılıklarıyla ihtişamı oluşturabilmektedir. Aynı zamanda bu bina türleri saygınlık- prestij, güç gereksinmelerini öncelikli olarak karşılanması istenilen mekanlar olmaktadır. Yani bina tipolojisi de çalışmada ele alınan konu bağlamında önemli temel boyutlardandır.

Bina temelde;

1. grup; cephe, iç mekân, dış mekân / yakın çevre
2. grup; tavan / çatı,
döşeme / zemin,
duvar / sınır öğeleri
3. grup; mobilya / dekoratif öğe

şeklinde üç grupta detaylandırılabilir.

Binanın bir bölümü ihtişamlı olabileceği gibi birçok bölümünde de ihtişam yer alabilir. Böylece mekânın bütündeki etkisi ve derecesi değişebilmektedir.

Kısaca söylemek gerekirse ihtişam, bina türlerine yüklenen özel bir anlamın getirisini oluşturmakta ve farklı biçim özelliklerini kullanarak mekânlarda yerini almaktadır.

2.1.6.2. Kentsel Mekânlar

- Tanımlar Ve Kentsel Mekâna Bakışlar

Kentsel mekânlar ihtişamın yer aldığı bir ölçek olarak ele alınmıştır. Kentsel mekân tanımlarından yola çıkılarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Kentsel mekân; davranışların kuvvetli bir biçimde işaretlenmesidir. İnsanlardaki içsel ve dışsal mekânlar, insan yaşamının ve topluma katılımının doğal belirleyicileridir.

(Bacon'a göre) Yapıların oluşturduğu kentlilerin algıladığı ve tüm kentsel olayların ilişkilendiği bir bütündür. (Woods'a göre) Çevrenin bir parçası olarak, yapıların oluşturduğu insanların yaşadığı ya da algıladığı, tüm eylemlerin geçtiği üç boyutlu alan olarak zamansal içeriği de taşıyan birimler olarak gözlenebilir (Çevik, 1991).

- Kentsel mekânlar ve etkili öğeler

Kentsel mekânlar olarak sokaklar, meydanlar, meydancıklar, avlular, parklar... ve bu kentsel mekanları oluşturan bileşenler ve onu tanımlayan, belirleyen, binalar ve öğeler; dominant binalar: köprüler, kuleler, idari-askeri vb. binalar kenti kavramada etkili öğeler olarak hem tek hem de kurgusal ilişkileri bütünsel etkileri kapsamında ele alınabilmekte ve önemli araştırma-inceleme ve uygulama alanı olarak görülmektedir (Çevik, 2004a). Çalışma kapsamında temelde ihtişamı etkili olarak ortaya koyan odaklar / meydanlar ele alınacak sokaklar meydanlara açılan, meydanlarla buluşan kurgu içerisinde değerlendirilecektir.

Meydan kavramı, alan, saha, bulunulan yer, ortalık anlamına gelen meydan, kamusal kullanım için ayrılan, çevresi yapılarla ya da ağaç... vb. doğal engellerle sınırlanan kentsel açık alanlar olarak tanımlanmaktadır (Eren vd.1988, Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1993).

Meydanlar, fiziksel olarak dolu ve boşlardan oluşan bir yerleşme dokusunun içindeki genişlemiş boşluklar olarak tanımlanabilir. Ancak meydanlar fiziksel boşluk olmanın ötesinde, kentsel yaşama katkıları ile de önem kazanan tıpkı bir aile bireylerinin bir araya geldiği, bir konutun oturma odası gibi, toplum bireylerinin bir araya gelebildiği, toplum olma ve kentlilik bilincinin güçlendiği kamusal mekânlardır (Eyüce 2000).

Lynch kenti yollar, sınırlar, bölgeler, odaklar, nirengiler olarak beş başlıkta incelemektedir. Odak noktaları, gözlemci için kentin stratejik, kullanıcı için yoğun noktalardır. Odak noktaları öncelikle bağlantı, trafiğin kesildiği alanlar, yolların birbirini kesmesi ya da bir noktaya yaklaşması, birinden diğerine değişim alanı olabilir ya da

odaklar sadece önemine göre bazı kullanımların ya da fiziksel karakterlerin toplandığı yer olabilir. Bazı odak noktaları ise simgesel etki yapmaktadır (Lynch, 1960).

Bu bağlamda meydan yönetiminin, kent yaşantısının ya da dönemin kısacası kentin prestij noktası “odak noktalarıdır”. Odak noktaları ihtişamın mimarideki bir boyutu olmaktadır. Bu ihtişam mekân bileşenlerinde (zemin, duvar, tavan), mekân öğelerinde (anıt, ağaç, su öğesi) ya da her ikisinde rastlamak mümkün olabilir. Bazen de meydanın güçlü konumu, aks düzeni ihtişamı oluşturmaktadır.

Kentin önemli kentsel mekanlarını öne çıkaran, tanımlayan, ilişkilendiren önemli öğeleri içinde kuleler, köprüler, anıtlar, zafer takları.... yer almaktadır. Bu mekânlar bu öğelerle birlikte kentin etkili, göze çarpan bazen biçim, ölçü / oran, aydınlatma, renk, malzeme ve teknolojiyle öne çıkan mekânları olabilir. Bu mekânlar kentin önemli nirengi noktaları; tanıtıcı, dıştan görünebilen, tek, büyük, ya da farklı özelliğiyle ortaya çıkan mekânları oluşturmaktadır (Çevik,2004a).

Çalışma kapsamında kentsel mekânlar (bağlantılar, odaklar) odaklar, kentsel tekil öğeler (anıtlar, zafer takları, kuleler, köprüler, su öğeleri) ihtişam başlığı altında detaylıca çalışılacaktır.

2.1.6.3. Bağlam (Yapı – Yer İlişkisi)

Yer, bir yapı veya yerleşmeyi yerküre üzerinde konumlandırmak amacıyla farkına varılan ve tanımlayıcı nitelikleriyle ayırt edilen toprak ve doğa parçasıdır. Toprak ve doğa parçasını farklı yapan bütün özelliklerin, havasından suyuna ve o yerde geliştirilmiş konuşulan diline kadar bir arada algılanmasına dayanır. Yerkürenin her yeri, birbirine benzemez niteliklerde, eşsizdir (Aran, 2000).

Yer; yapısal ve doğal nesnelerin oluşturduğu, özelliği olan yer parçasıdır. Tanımlı yerleşmedeki adaptasyon ve kaçışlara karşı oluşmuş aynı özellikteki sosyal eylem dokusu, kişisel ve ortak paylaşılan değerler bütünüdür. Taşıdığı anlama göre şekil alır, sınırlanabilir. Anlam değeri, çevreden alınan ve çevreye verilen tepkiden oluşan etkileşimden doğan bir bütündür. Bütünden ayrılmaz ve başka bir yere aynı anlam değeri aktarılamaz. Toplumsal yaşam duygusunun temel duygulanımıdır.

Rossi'ye göre yer kavramı “yapılar ve onların konumları arasındaki ilişki” olarak açıklanmaktadır. Yapı ve yer arasındaki ilişkinin iki yönü vardır. Bu ilişki hem bireyseldir

hem tarihseldir. Bireysellik yapı ve yerin toplum yaşantısındaki anlamına bağlıdır. Bu noktada Viktor Hugo'nun bir betimlenmesi anımsanmaktadır “mimarın önemli yapıtları öznel değildir, onlar toplumsal ürünlerdir, yetenekli bir insanın esin ürünü olmaktan çok bir ulusun malıdır” (Rossi, 1984; Yıldırım, 1992).

Aristo'ya göre, yer; göğün sınırları altında kalan irili, ufaklı algıladığımız her şeyin topladığı bir boşluktur. Bundan dolayıdır ki, yer, gözle görülenin sınırlandığı, dolu bir iç yüzey, çukurdur. Kavranabilir dünyanın az ya da çok bir parçasıdır. Bundan dolayıdır ki, yer, bir merkez olarak bireyi çevresinde algıladıklarını tanımlamaya, mekân oluşturmaya davet eder. Birey, çevresini birbiri ile ilişki içinde olabilecek merkezler kurarak, yaşamını sürdürebileceği bir boşluğa dönüştürmeye çalışır. Bu dönüşümde en etkin rol ise, algısal olarak doğal sınırlama yapan doğal yüzey hareketleri ve oluşturduğu şekillenmelerdir. İnsan ve insan toplulukları, bu doğal şekillenmeye göre yaşam merkezleri tercihlerinde bulunurlar. Her toprak parçasının kendine has karakteri ve sınırları vardır (Asiliskender, 2002).

Her "yer" in özellikli olmasını, getirmekte ve her "yer" lokal bir karaktere, kalitelere sahip olmak zorunda olduğu ifade edilmektedir. Konu, "Bir Yerin Ruhu". "Karıştırılmamazlık ve Özgünlük", "Topografya" ve "Hikâye- Tarih" başlıklarında açıklama bulabilmektedir. Yapı yapmak bu yüzden, var olan çevreyi kavramak ve ona saygı duymak anlamına gelmektedir ve yapı yapma işi insanlara var oluşla ilgili bir temel kazandırmaktır (Schulz,1975; Çevik, 1991).

Yerle mekân farklı şeylerdir. Yer öncelikle somut olarak “burayla” ilgilidir. Hâlbuki mekân soyut bir kavramdır. Mekân bu yüzden topoloji ve geometri terimleriyle tanımlanabilir, ancak yerin tanımı somut, fenomenolojik terimlerle yapılmalıdır. Bu terimler günlük hayata ait uçurum, ağaç, dağ, ırmak, vadi gibi basit kelimeler yanında yeryüzü ve gökyüzü gibi daha genel kavramları da içerir. Yerler günlük hayatımızın temel elemanlarından oldukları için onlara böyle doğrudan yaklaşmak doğaldır. Yer onun sınırlarını oluşturan somut şeylerle tanımlanır. Heidegger bunu şöyle açıklar; “sınır bir şeyin bitiş noktası değildir. Yunanlıların dediği gibi sınırdaki bir şeyler var olmaya başlar.” “buna göre mekânlar anlamlarına yer olmalarıyla kavuşurlar, mekân olmalarıyla değil.” (Schulz, 1979).

2.1.6.3.1. Çevre

Çevre, fiziksel dünyanın insan üzerinde etki yapan özelliklerinin bir takımıdır. Tanımlamalarına bakıldığında “çevre” her zaman “her hangi bir şeyin çevresi” olmaktadır. Evrenin organizma için anlamı olan bir parçasını “çevre” olarak ayırmak için organizmanın ile aynı bir karmaşıklık uygunluğu içindeki parçasını ayırmak gerekir. Sonuç olarak çevre basitten karmaşığa doğru sonsuz bir çeşitlilik göstermektedir (Foerster; Aksoy, 1974).

Fiziksel olarak nesnel dünyanın tümü ile değil fakat tümün, organizmanın “yaşam mekanı” ile ilişkili olan belirli görünüşleriyle ilgilenilmektedir. Böylece “çevre” dediğimiz şey organizmanın “gereksinimleri”ne “dürtüleri”ne veya “amaçları”na ve algı mekanizmasına bağlı olmaktadır (Simon; Aksoy, 1974).

İnsan gereksinimlerini karşılarken doğa ile ilişkili hale gelir ve doğayı, “üretim güçleri”nin “sosyal organizasyon”unun ve “kültürü”nün son durumuna dayanarak kullanıp, değiştirmektedir (Piero, 1969; Aksoy, 1974).

Çevre, genel anlamıyla insan eylemlerinin sınırlandığı ve kaynaklandığı bir mekândır. Ayrıntı da ise doğal, sosyal, kültürel ve ekonomik çevre olarak bölümlenebilmektedir (Aydemir; Ertürk, 1979).

Bir başka tanım da çevreyi; zaman – mekân koordinatları içinde, organizmanın yer aldığı ilişkiler ve ortamlar bütünlüğü olarak görmektedir (Gürel,1971; Aksoy, 1974).

Burada çevre iki başlık altında incelenmektedir. Bunlar doğanın çevresi yani doğal çevre diğeri ise insanların biçimlendirdiği yapılaşmış çevre olarak irdelenmiştir.

2.1.6.3.2. Doğal Çevre

Doğa, büyüklüğü, canlılığı, güzelliği çok kıymetli ağaç, yer ve gökyüzü kaliteleriyle birleşerek dünyayı oluşturmaktadır. Bir bütün içinde gelişen doğal formlar yerel koşullara göre yer alarak özel bir kimlik kazanmaktadır. Bu kimlik somut olarak yer ve gökyüzünün karakterize etmekteki temel üstünlükleri\nitelikleri ele alınarak ifade edilebilmektedir (Schulz,1979; Eminağaoğlu, 2004).

Doğal konumlar insanlar tarafından yaratılan doğal oluşumlarla birlikte yerleşme- yer karakteri- yer resminin vazgeçilmez parçalarıdır. Doğal “yer” in fenomenleri: gökyüzü- yer, tüm kaliteleriyle etkili ve farklı buluşma konumlarıyla etkili lokal kimlikler

oluşturmaktadır. Siluet-sınır özellikleri manzaranın-yerin gökyüzüne karşı farklı konumuyla çeşitlenir (Çevik, 2003).

Doğal yer, dünya düzlemlerinden bütünsel bir dizi oluşturur. Kıtalarından, ülkeler üzerinden gölgeli bir yer bir tek ağaç altına kadar tüm bu yerler gökyüzünün ve yerin somut nitelikleriyle belirlenir. Mekânsal oluşumda topografya önemli doğal kalitelerdendir. Yüzeyin biçimi ve rölyefler yer tanımlanmasında etkilidir. Farklı mekân karakteri sunmaktadırlar. Yer strüktürüne merkez veren (bir dağ, bir tepe) doğrultu veren (nehirler, vadiler), geniş – uzak mekân dizisinin tanımlanmasında da önemlidir (Çevik, 2003).

2.1.6.3.3. Yapılaşmış Çevre

İnsanın bilgi ve kültürüyle, bulunduğu çevreyi kullanarak yarattığı yeni çevreler yapma – yapılaşmış çevrelerdir. Yapılaşmış çevrelerin bulunduğu dönemleri tüm toplumsal değerlerinin yansıttığı; bunun için ortak kültürel mirasın bir kaynağı oldukları ifade edilmektedir (Tokay, 1994; Eminağaoğlu, 2004).

Mimari, bir ülkenin, kültür varlığını pek çok yönüyle ortaya koyan ulusal bir mirastır. İster yapı, ister doku, ister kent ölçeğinde olsun doğa ile etkileşimi söz konusudur, doğa pek çok bileşenleri ile zemin ve ilk hareket noktasını oluşturmaktadır. Yapay çevre oluşumu insanın doğayı tanınması, ihtiyaçları doğrultusunda kullanması, değiştirmesi, uyum ve kontrol altına alma isteği ile ilgilidir. Topografya, iklim, su, yeşil gibi doğal oluşumlar yapılaşmış çevrenin konumu, malzeme seçimi, strüktürü gibi kalitelerde etkili olmuştur. Bütün bu çevresel veriler yaşanan çevrenin sosyo kültürel yapısı ile birleşince özgün bir mimari bütün, yöresel mimari ortaya çıkmıştır. Doğal çevre verileri, Tarihi süreç içerisinde oluşan bu mimari kültürün oluşumunda belirleyici rol oynamıştır. İnsan, Toplum-Mimari, Doğa üçlüsü içinde doğa vazgeçilemezlerden bir tanesidir (Çevik, 2003).

Mimari çevreyi oluşturan öge ve elemanlar, aynı zamanda yapılaşmış çevrenin de oluşmasını sağlayan fiziksel elemanlardır. Yapılaşmış çevreleri bina ölçeğinden yerleşme ölçeğine kadar uzanan geniş bir açılım içerisinde incelemek mümkün olabilmektedir.

2.1.7. Konuya Yaklaşım ve Çalışmanın Kapsamı

İhtişamın oluşumunda şekil-zemin, form tekilliği, egemenlik (dominantlık), görünüm gücü, genişletilmiş vista, perdelenmiş vista ve kapalı vista etkili kalitelere dir.

İhtişamın gerçekleşmesinde biçim, ölçü / oran, aydınlatma, teknoloji, süsleme ve diğer kaliteler; renk-malzeme-doku, yeşil- su- yeşil etkili – destek kalitelerdir.

Bu çalışmada ihtişam yansıdığı biçimlenmeler – ölçekler ve konumlara bağlı olarak ihtişam nedenleri ve derecesi ortaya konarak ihtişamın oluşumunu etkileyen tasarımsal- etkili- destek kaliteler kapsamında mekânlar, mekân öğeleri ele alınacak ve ihtişamlı mekânların-öğelerin incelenecek kaliteler doğrultusunda mekâna ve insana katkıları anlamlar, farklı yer alma biçimlerine göre incelenecektir.

3. YAPILAN ÇALIŞMALAR 2

3.1. Araştırma: Mimarlıkta İhtişamın Analitik Bir Yaklaşımla İncelenmesi

3.1.1. Araştırmanın Amacı, Araştırma Basamakları, Yöntem – Teknikleri ve Araştırma Modeli

Yapılan çalışmada mimarlıkta ihtişamın, geniş bir ölçek içerisinde yansıdığı farklı biçimlenmelerin, ihtişamı yaratan sebeplerin, ihtişamın oluşumunda etkili kalitelerin ve varılan ihtişamın derecesinin incelenmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Araştırma alanı geniş tutularak: bina boyutundan kentsel boyuta kadar geniş bir alan ele alınmıştır. İncelenen örnekler dönemin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısını gösteren mimari / kentsel kaliteler ortaya koymaktadır.

Araştırmanın ilk bölümünü, literatür çalışması, ihtişama genel bir açıdan bakılması ve mimari- ihtişam ilişkisini insan – doğal çevre – yapılaşmış çevre üçlüsü içinde ele alınacak örneklerin belirlenmesi oluşturmaktadır. Örnekler ihtişamın kent bütünündeki etkisinin ortaya çıkarılması amacıyla yakın çevresiyle birlikte ele alınmaktadır.

Araştırmanın ikinci bölümünde, örnekler seçilerek kentsel mekânlar, etkili tek kentsel öğeler, bina / binalar, bağlam, modeller ölçekleri belirlenmektedir. İhtişamın mekân, mekân bileşenleri ve yakın çevresi ya da doğal ve yapay çevredeki konumlarını, ihtişamı elde etme biçimlerini, ihtişamın nedenlerini ve varılan ihtişamın derecesini içeren kimlik kartları oluşturulmaktadır. Modeller sadece genel tablolarında yer almaktadır.

Araştırmanın üçüncü bölümünde, örnekler sınırlandırılarak tasarımsal – etkili-destek kalitelere bağlı analizler oluşturulmaktadır;

Tasarımsal kalitelere bağlı analizler;

- Şekil-zemin
- Tekillik-tek olma / farklılık- farklı olma
- Egemenlik
- Görünüm gücü-görünüm kapsamı
- Vistalar-görünümler-perspektifler

Etkili-destek kalitelere bağlı analizler;

- Biçim
- Ölçü/ oran
- Aydınlatma
- Teknoloji
- Süsleme

Diğer kaliteler

- Renk – malzeme- doku
- Yeşil- su- heykel

başlıkları altında incelenmekte ve tablolaştırılarak sunulmaktadır.

Analizler, kimlik kartları tablo ve grafiklerle değerlendirilmekte ve fotoğraflarla desteklenmektedir. Görsel veriler, grafiksel ve görsel analiz teknikleri yardımıyla incelenmektedir.

ARAŞTIRMA MODELİ

SAPTAMA ANALİZ 1	ARAŞTIRMA ALANININ SEÇİMİ	
		<ul style="list-style-type: none"> • İhtişamın tanımlanması • İhtişamı yaratan sebepler • İhtişamı elde etme yolları • İhtişamın derecelenmesi • Tarihi süreçte ihtişam
	LİTERATÜR ÇALIŞMASI VE YAYGIN ÖRNEKLERİN TOPLANMASI	
ANALİZ 2	A	ÖLÇEKLERİN BELİRLENMESİ
		<ul style="list-style-type: none"> • Kentsel mekânlarda (odaklar / bağlantılar) ihtişam • Etkili tekil kentsel öğelerde ihtişam • Bina / binalarda ihtişam • Bağlamın ihtişamı / bağlamda ihtişam
		ÖRNEKLERİN SEÇİLMESİ - TABLOLAŞTIRMA
	B	ÖRNEKLERİN SINIRLANDIRILMASI
		KİMLİK KARTLARININ OLUŞTURULMASI
ANALİZ 3	C	ÖRNEKLERİN SINIRLANDIRILMASI
		ETKİLİ- DESTEK KALİTELERİN ANALİZİ
		<ul style="list-style-type: none"> • Biçim • Ölçü / oran • Aydınlatma • Süsleme • Teknoloji • Renk /malzeme / doku • Yeşil / su / heykel
	D	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ
		<ul style="list-style-type: none"> • Şekil-zemin • Tekillik-tek olma / farklılık- farklı olma • Egemenlik • Görünüm gücü-görünüm kapsamı • Vistalar-görünümler-perspektifler
DEĞ. SONUÇLAR ANALİZ 4	<p>İhtişamın Farklı Ölçeklerde Biçimlenmesinin, Oluşum Nedenlerinin, Varılan İhtişamın Derecelenmesinin ve Tasarımsal / Etkili / Destek Kalitelerin İncelenmesiyle İhtişamın Mimarlıktaki Yerinin Açıklanması</p>	

Şekil 7. Araştırma modeli

3.1.2. Genel Örnekler

Genel örnekler; ihtişamın ana unsuru olan “aşırılığı” farklı derecelerde ve farklı biçimlerde bulunduran, yapıldığı dönemin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısının etkili biçimde yansıtan, insanların belleğinde farklı bir yeri olan ve insanlar tarafından ihtişamlı, gösterişli, çekici vb. olarak nitelendirilen yaygın örneklerin toplanmasından oluşmaktadır.

Bu aşamada örneklerin genel yerleşim planları, mekan öğeleri, bileşenleri ve yakın çevreleriyle ilgili fiziksel ölçütlerin belirlenmesinde literatür çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışma ölçeklerin belirlenmesi ve örnekleme aşamasına temel oluşturmaktadır (Tablo; 2, 3, 4, 5, 6).

3.1.3. Ölçeklerin Belirlenmesi ve Örnekleme

Bu bölümde ihtişamın yer aldığı ölçekler incelenmiştir. İhtişamın inceleneceği ölçekler genel olarak yerleşim / kentsel ölçek ve bina ölçeği olarak ele alınabilmektedir.

Ele alınacak ölçekler

- Bina / binalarda ihtişam
- Kentsel mekânlarda ihtişam
- Etkili / Tek kentsel öğelerde ihtişam
- Bağlamın ihtişamı / bağlamda ihtişam

olarak belirginleştirilmiştir.

Çalışma süreci içerisinde bu ölçekler konunun amacı doğrultusunda detaylandırılmıştır.

Bina / Binalarda İhtişam;

Dinin, yönetimin gücünün veya statü / prestijinin etkili olması nedeniyle ihtişamın çoğunlukla ortaya çıktığı bina tipleri ayrı başlıklar halinde ele alınmış. Ayrıca diğer yapı tipleri de “Genel/diğer yapılar” başlığında karma olarak incelenmiştir (Tablo 2).

- Dini yapılar – Mezarlar
- Konutlar
- Saraylar
- Genel / Diğer yapılar (kültür merkezleri, gösteri merkezleri, yönetim binaları, pavyonlar...)

Kentsel Mekânlarda İhtişam;

- Odaklar (çalışma kapsamında temelde ihtişamı etkili olarak ortaya koyan odaklar / meydanlar ele alınmış, sokaklar meydanlara açılan, meydanlarla buluşan kurgu içerisinde değerlendirilmiştir (Tablo 3).

Etkili / Tek Kentsel Öğelerde İhtişam; (Tablo 4)

- Zafer Takları / Anıtlar
- Köprüler / Kuleler
- Su öğeleri

Bağlamın İhtişamı / Bağlamda İhtişam; (Tablo 5)

- Doğal çevre
- Yapılaşmış çevre

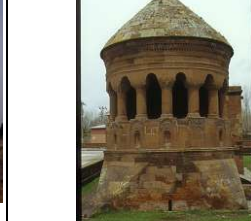
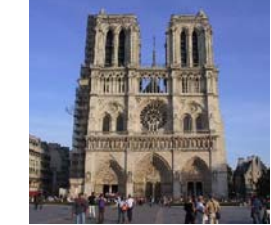

başlıklarında ele alınmaktadır.

Model Ürünlerde / Biçimlenmelerde İhtişam

Ölçeği farklı şekillerde işleyen bina – yerleşme modelleri ve binaların cephelerinde yer alan model ürünler de farklı bir boyut olarak gözlemlenmiş ve bina – kent ölçeği kapsamında ele alınabilirliğinin yanında ayrı bir grup olarak incelenmesi uygun görülmüştür (Tablo 6).

İhtişamın inceleneceği ölçeklerin belirlenmesinin ardından tablolar oluşturularak yaygın örnekleme gidilmiştir.

Tablo 2.Bina/Binalarda İhtişam Örnekleri

GRUP A	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM		
DİNİ YAPILAR - MEZARLAR			
			
Pha Tako Tapınak, Vientian	Selimiye Cami, Edirne	Kral Mezarları, Amasya	Kral Mezarları, Antalya
			
Sainte Cecile Katedral, Albi, Fransa	Kazanskaya Kilise, Barrikad, Rusya	İshak Paşa Türbesi, Doğubayazıt	Preists Mezarları, Çin
			
Taç Mahal, Hindistan	Sagra de Familia, Barselona	Maidan Saleh, Suudi Arabistan	Emin Bayin, Ahlat
			
Notre Dome, Paris	Shah Medrese, İran	Scaliger Mezarı, Verona	
			
Cami, Roma	Shah Faisal Cami, İslamabat		

Tablo 2'nin devamı

GRUP A	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM KONUTLAR		
KASIRLAR / KONAKLAR		KONUTLAR	
			
Ihlamur Kasrı, İstanbul	Küçüksu Kasrı, İstanbul	Casa Vicens, Barselona	Casa Battlo, Barselona
			
Köşk, Sarıyer, İstanbul	Köşk, Yeniköy, İstanbul	Casa Comalot, Barselona	Casa Morera, Barselona
			
Konak, Kesiriye	Konak, İstanbul	Bruxelles Villa, Paris	
			
Arif Paşa Yalısı, İstanbul	G. Schwartz Konak, Ambelakia		
			
Memişağa Konağı, Trabzon	Emirgan Şerifler Konağı, İstanbul		

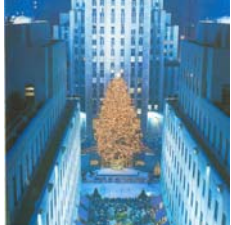

Tablo 2'nin devamı

GRUP A	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM		
SARAYLAR			
			
İdeal Saray, Fransa	Grand (Büyük) Saray Bangkok	Müzik Sarayı Barselona	Sintra Pena Saray Portekiz, İspanya
			
Versay Saray Paris	Blenheim Saray Londra	Birla Mandir Delhi	Jaipur Saray Hindistan
			
Peterhof Saray Rusya	Catherine Saray Pushkin , Rusya	Pitti Sarayı Floransa	
			
Würzburg Saray Almanya	Westminster Saray Londra		
			
Dolmabahçe Saray İstanbul	Mysore Saray Tayland		

Tablo 2'nin devamı

GRUP A	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM GENEL - DİĞER		
			
Reichstag, Berlin	Dancing House, Prag	Weisman Art Müze, Minnesota	Pritzker Pavyon, Chicago
			
Macaristan Pavyonu, Expo 2000, Hannover	Expo Lake, Expo2000 Hannover	Bhutan Pavyon, Expo 2000 Hannover	Nepal Pavyon, Expo 2000 Hannover
			
Ufo Palace, Dresden	Sony Center, Berlin	Lyon Havaalanı	Stuttgart Havaalanı
			
Getty Center, Los Angeles	Ernst Fuchs Saray, Avustralya	Hollanda, Expo 2000 Hannover	Postbox, Expo 2000 Hannover
			
	Tijbaou Culter Center, Norveç	Norveç Pavyonu, Expo 2000 Hannover	Modern Resim Müzesi San Francisco

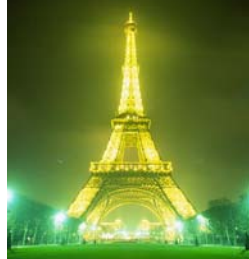

Tablo 3. Kentsel Mekânlarda (Odaklar / Bağlantılar) İhtişam Örnekleri

GRUP B	KENTSEL MEKÂNLARDA (ODAKLAR / BAĞLANTILAR) İHTİŞAM ODAKLAR		
			
San Marco Meydanı, Venedik	Campidoglio Meydanı, Roma	Popolo Meydanı, Roma	Spagna Meydanı, Roma
			
Kışık Meydanı, St Petersburg	Kızıl Meydan, Rusya	Terreaux Meydanı, Lyon	İtalia Meydanı, New Orleans
			
Pershing Meydanı, Los Angeles	Schouwburg Meydanı, Rotterdam	St Peters Meydanı, Roma	Navona Meydanı, Roma
			
Royal Meydanı, Paris	La Defence Meydanı, Paris	Rockefeller Meydanı, New York	Tsukuba Meydanı
			
Trafalgar Meydanı, Londra	Siena Meydanı,	Cibeles Meydanı, Madrid	Duomo Meydanı, Floransa

Tablo 4. Etkili/ Tek Kentsel Ögelerde İhtişam Örnekleri

GRUP C	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM <u>ZAFER TAKLARI / ANITLAR</u>		
ZAFER TAKI		ANIT	
			
Alfonso Zafer Takı , Napoli	Green-Wood Mezar Takı, Brooklyn	Berlino Trionfale, Berlin	Water Scott Anıtı, Edinburgh
			
Universe Sarayı Takı, California	Portekiz, Lizbon	Kral Albert Anıtı, Londra	Wallace Anıtı, İskoçya
			
Narva Gate, Rusya	Çin		
			
Puerta Alcala, Madrid	Etoile Zafer Takı, Paris		
			
Azadı Meydanı Anıtı, Tahran,İran	La Grande Takı, Paris		

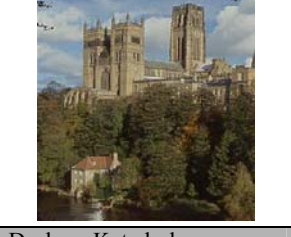

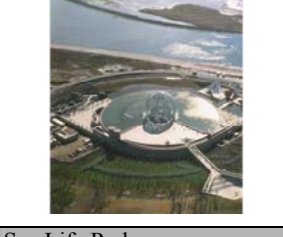

Tablo 4'ün devamı

GRUP C	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELERDE İHTİŞAM <u>KÖPRÜLER / KULELER</u>		
KÖPRÜLER		KULELER	
			
Londra Kule Köprüsü	Charles Köprüsü, Prag	Eiffel Kulesi, Paris	ElephantKulesi, Kopenhag
			
Milenyum Köprüsü, Londra	Erasmus Köprüsü, Rotterdam	Elektrik Kulesi, New York	Water Kulesi, Chicago
			
St John Köprüsü, Portland, Oregon	Kao-Ping Köprüsü, Güney Tayvan	Art Tower Mito, Tokyo	Chrysler binası, Newyork
			
Fremont Köprüsü, Portland	Forth Rail Köprüsü, Edinburgh, İskoçya	Yellow Crane Kulesi, Çin	Kobe Port Kulesi
			
Sky walk, Expo 2000, Hannover	Ponte Vecchio, Floransa	Faisaliah Center, Riyad	Petronas Tower, Malezya

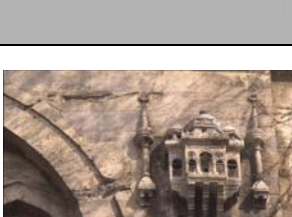

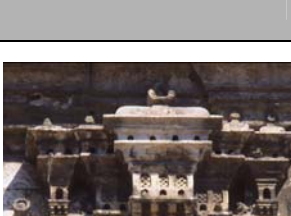

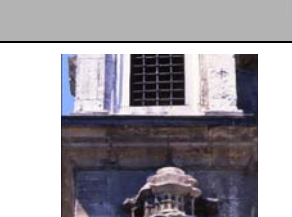

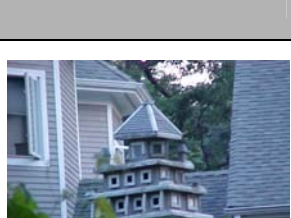

Tablo 4'ün devamı

GRUP C	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM SU ÖĞESİ / ÇEŞME		
SU ÖĞESİ (çeşme, havuz)			
			
Trevi Çeşmesi, Roma	Navona Meydanı, Roma	III. Mahmut Çeşmesi , İstanbul	Tophane Çeşmesi, İstanbul
			
Magic Çeşmesi, Barselona	Bellagio	Üsküdar Çeşmesi, İstanbul	
			
Expo Oturu 84 Hokkaido, Japonya	Manhattan Bank Meydanı , New York		
			
Seattle	Singapur		
			
Buckingham, Chicago	Texas		

Tablo 5.Bağlamda ihtişam Örnekleri

GRUP D	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM		
DOĞAL BAĞLAM		YAPAY BAĞLAM	
			
Sintra Pena Sarayı, İspanya	Alkazar Kalesi, İspanya	Bilbao	Potsdamer, Berlin
			
Durham Katedrali, Yorkshire	Saray, Yemen	Sea Life Park, Tokyo	
			
Potala Sarayı, Lhasa	Tibet Nest, Nepal	Uffizi Galerisi, Floransa	San Marco Meydanı, Venedik
			
Manastır, Yugoslavya	Sümela Manastır, Trabzon	Edinburgh	
			
Venedik kanalları	Sidney Opera Binası		

Tablo 6. Model ürünlerde / Biçimlenmelerde İhtişam Örnekleri

GRUP	MODEL ÜRÜNLERDE - BİÇİMLENMELEDE İHTİŞAM		
KUŞ EVLERİ	MİNİATÜRK – MİNİEUROPE MİNİ SİAM - MADURADAM		
			
			
			
			
			

3.1.4. Kimlik Kartlarının Oluşturulması - Değerlendirmeler

3.1.4.1. Örneklerin Sınırlandırılması ve Öneri Kimlik Kartlarının Hazırlanması

Kimlik kartlarının oluşumunda örnek sınırlandırılmasına gidilmiştir. Bu sınırlandırma ihtişamın farklı şekilde, derecelerde biçimlendiği veya elde edildiği örneklerin seçilmesiyle yapılmıştır.

Kimlik kartları genelde her gruptan 10'ar örnek olmak üzere 40 örnekten oluşturulmuştur. Ancak bazı ölçeklerin geniş kapsam göstermesi ve konunu daha iyi açıklanabilirliği yönünde örnekler arttırılmıştır.

Bu aşamada her grup için ayrı kimlik kartları oluşturulmuş ve seçilen örnekler; ihtişamın konumu, elde etme biçimleri, ihtişamın derecelenmesi ve ihtişamda yatan sebepler başlıklarında rahat görmeye olanak verecek şekilde tablolaştırılarak çalışılmıştır. Seçilen örneklerin vaziyet planları, kesitler, görünüşler, genel fotoğraflar ve detay fotoğrafları bütünden parçaya doğru bir düzen içinde kimlik kartlarında yer almaktadır (Şekil; 8, 9).

NO:	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM MEZARLAR	ADI : TÜRÜ: BULUNDUĞU YER: YAPILDIĞI DÖNEM:
-----	--	--

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öğe (heykel,örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel,örtü , aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel , örtü , aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN	renk	Malzeme / doku
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ Malzeme / doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öğe	☐ tekil öğe
☐ malzeme/doku	☐ malzeme /doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMDA YATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

NO:	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI : TÜRÜ: BULUNDUĞU YER: YAPILDIĞI DÖNEM:
-----	-----------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
ODAKLAR	BAĞLANTILAR
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖĞELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku
MEKÂN ÖĞELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme / doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMDA YATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Şekil 8. Örnek kimlik kartları

NO:	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELERDE İHTİŞAM	ADI: TÜRÜ: BULUNDUĞU YER: YAPILDIĞI DÖNEM:
-----	--	---

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DİŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DİŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMDA YATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

NO:	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: TÜRÜ: BULUNDUĞU YER: YAPILDIĞI DÖNEM:
-----	---	---

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE
☐ doğal çevre
☐ yapay çevre

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMDA YATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme / saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Şekil 9. Örnek kimlik kartları

3.1.4.2. Kimlik kartları

Belirlenen ölçeklerde seçilen örneklerin kimlik kartları her grup için ayrı olmak üzere 4 ölçekte

- Bina / binalarda ihtişam (Tablo; 7'den 24'e kadar)
- Kentsel mekânlarda ihtişam (Tablo; 24'den 35'e kadar)
- Etkili / Tek kentsel öğelerde ihtişam (Tablo; 35'den 47'e kadar)
- Bağlamın ihtişamı / bağlamda ihtişam (Tablo; 47'den 57'e kadar)

başlıklarında tablolar şeklinde sunulmaktadır.

BİNA / BİNALAR

Tablo 7. Preists Mezarlığı Kimlik Kartı

NO: A-1	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM MEZARLAR		ADI: Preists mezarları TÜRÜ: Mezar BULUNDUĞU YER: Çin YAPILDIĞI DÖNEM:	
BİNA - KONUM				
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE		
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin		
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri		
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan		
☐ su	☐ su	☐ su		
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil		
☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)		
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)				
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN			
☐ konum	☐ konum	☐ konum		
☐ form	☐ form	☐ form		
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran		
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma		
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji		
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme		
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi		
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil		
☐ su	☐ su	☐ su		
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel		
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)				
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	renk		malzeme/doku
renk	renk	renk		malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan		☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin		☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri		☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öğe		☐ tekil öğe
malzeme/doku	malzeme/doku			
☐ çatı	☐ tavan			
☐ duvar	☐ duvar			
☐ kapı/pencere	☐ döşeme			
	☐ donatı			
İHTİŞAMIN DERECELENMESİ				
☐ alımlı / çekici		☐ lüks		
☐ gösterişli		☐ şaşaa/debdebe		
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER				
☐ güç		☐ ideoloji		
☐ kabul görme /saygınlık		☐ kalıcılık		
☐ statü / prestij		☐ diğer		

Tablo 8. Scaliger Mezarlığı Kimlik Kartı

NO: A-2	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM MEZARLAR	ADI: Scaliger Mezarlığı TÜRÜ: Mezar BULUNDUĞU YER: Verona YAPILDIĞI DÖNEM:
------------	--	---

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 9. Amasya Kral Mezarlığı Kimlik Kartı

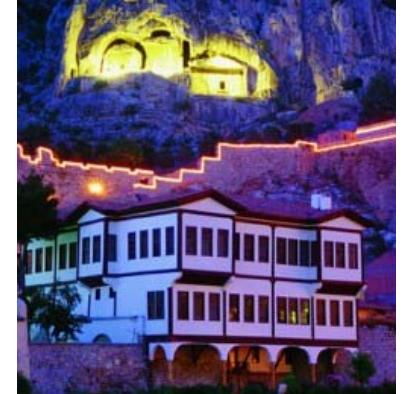
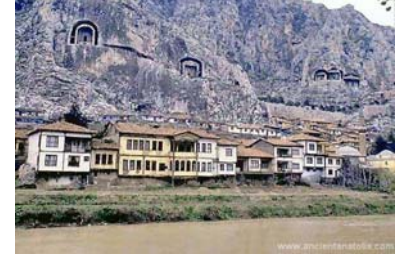
NO: A-3	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM MEZARLAR	ADI : Kral mezarları TÜRÜ: Mezar BULUNDUĞU YER: Amasya YAPILDIĞI DÖNEM:
------------	--	--

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınırlar öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınırlar öğeleri	☐ sınırlar öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öğe	☐ tekil öğe
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 10. Notre Dome Kilisesi Kimlik Kartı

NO: A-4	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Notre Dome TÜRÜ: Kilise BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM:1163–1345
------------	-------------------------------	---

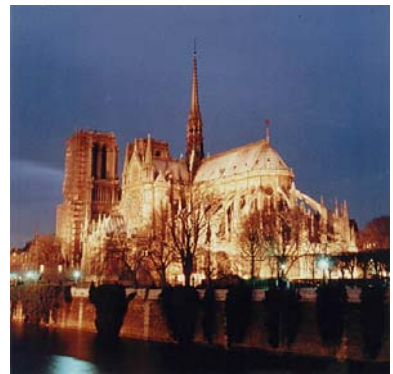
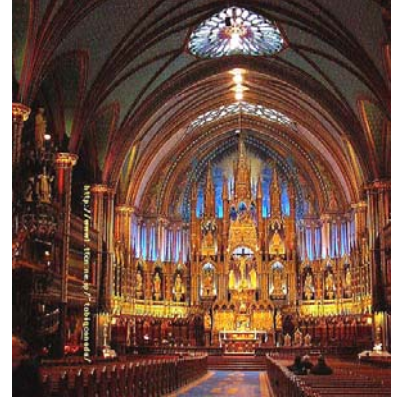
BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öğe	☐ tekil öğe
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 11. Pitti Sarayı Kimlik Kartı

NO: A-5	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Pitti Sarayı TÜRÜ: Saray BULUNDUĞU YER: Floransa YAPILDIĞI DÖNEM: 1458
------------	-------------------------------	---

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınırlar öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınırlar öğeleri	☐ sınırlar öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 12. Selimiye Cami Kimlik Kartı

NO: A-6	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI: Selimiye cami TÜRÜ: Cami BULUNDUĞU YER: Edirne YAPILDIĞI DÖNEM: 1569–1575
------------	-------------------------------	---

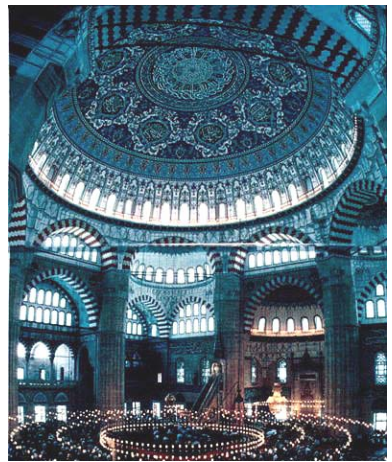
BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
vurgu öğesi	vurgu öğesi	vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 13. Şerifler Konağı Kimlik Kartı

NO: A-7	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Emirgan, Şerifler Konağı TÜRÜ: Konak BULUNDUĞU YER: İstanbul YAPILDIĞI DÖNEM:
------------	-------------------------------	--

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 14. Birla Mandir Sarayı Kimlik Kartı

NO: A-8	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Birla Mandir TÜRÜ: Tapınak BULUNDUĞU YER: Delhi YAPILDIĞI DÖNEM:1622
------------	-------------------------------	---

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme ☐ donatı	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ tekil öge	☐ tekil öge
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme ☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 15. Shah Cami Kimlik Kartı

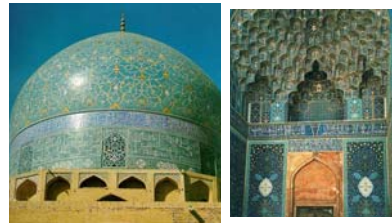
NO: A-9	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Shah Cami TÜRÜ: Cami BULUNDUĞU YER: İsfahan YAPILDIĞI DÖNEM: 1638
------------	-------------------------------	--

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 16. Taç Mahal Kimlik Kartı

NO: A-10	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Taç Mahal TÜRÜ: Anıt mezar BULUNDUĞU YER: Agra, Hindistan YAPILDIĞI DÖNEM: 1630-53
-------------	-------------------------------	---

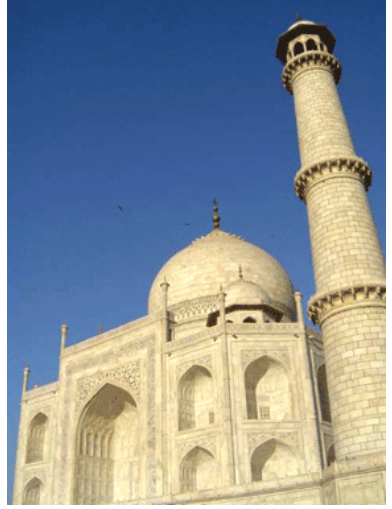
BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
vurgu öğesi	vurgu öğesi	vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 17. Catherine Sarayı Kimlik Kartı

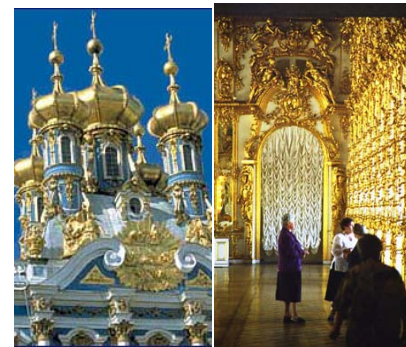
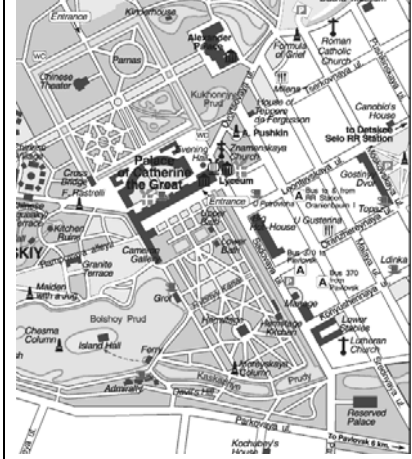
NO: A-11	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Catherine Sarayı TÜRÜ: Saray BULUNDUĞU YER: Rusya YAPILDIĞI DÖNEM:1717
-------------	-------------------------------	---

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme ☐ donatı	☐ sınır öğeleri ☐ tekil öge	☐ sınır öğeleri ☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme ☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

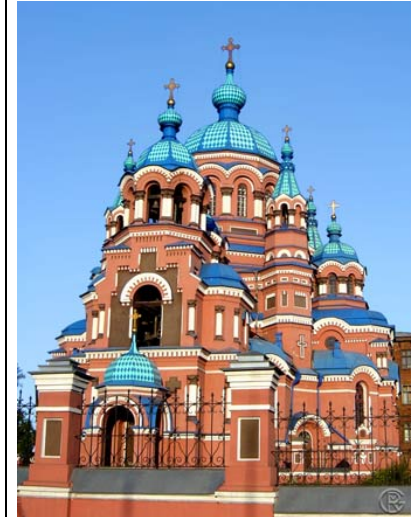
Tablo 18. Kazanskaya Kilisesi Kimlik Kartı

NO: A-12	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Kazanskaya Kilisesi TÜRÜ: Kilise BULUNDUĞU YER: Barrikad,Rusya YAPILDIĞI DÖNEM:
-------------	-------------------------------	--

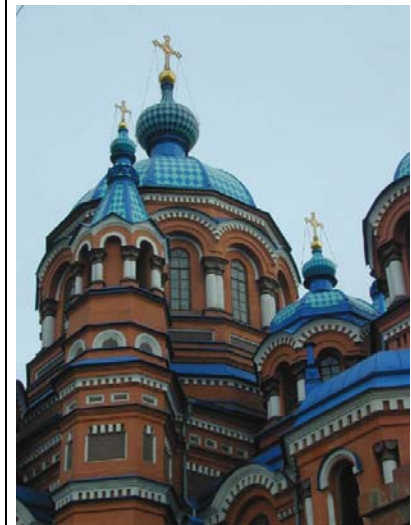
BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınırlar öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öğe (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN	renk	malzeme/doku
renk	renk		
☐ çatı	☐ tavan	☐ zemin	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınırlar öğeleri	☐ sınırlar öğeleri
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ tekil öğe	☐ tekil öğe
☐ donatı	☐ donatı		
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 19. Sagra de Familya Kilisesi Kimlik Kartı

NO: A-13	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Sagra de Famillia TÜRÜ: Kilise BULUNDUĞU YER: Barselona YAPILDIĞI DÖNEM: 1886
-------------	-------------------------------	--

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
vurgu öğesi	vurgu öğesi	vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 20. Reichstag Binası Kimlik Kartı

NO: A-14	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Reichstag binası TÜRÜ: Parlamento binası BULUNDUĞU YER: Berlin YAPILDIĞI DÖNEM: 1996
-------------	-------------------------------	---

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınırlar öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınırlar öğeleri	☐ sınırlar öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 21. Expo Lake Strüktürü Kimlik Kartı

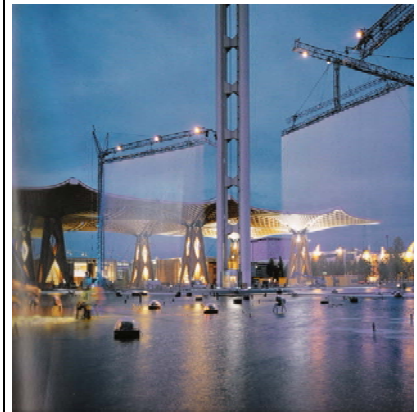
NO: A-15	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI: Expo Sea Lake, Expo 2000 TÜRÜ: Strüktür BULUNDUĞU YER: Hannover YAPILDIĞI DÖNEM:
-------------	-------------------------------	--

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 22. Nepal Pavyonu Kimlik Kartı

NO: A-16	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Nepal Pavyonu, Expo 2000 TÜRÜ: Pavyon BULUNDUĞU YER: Hannover YAPILDIĞI DÖNEM:
-------------	-------------------------------	---

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınırlar öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN		
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınırlar öğeleri	☐ sınırlar öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

Tablo 23. Pritzker Pavyonu Kimlik Kartı

NO: A-17	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Pritzker Pavyon TÜRÜ: Pavyon BULUNDUĞU YER: Chicago YAPILDIĞI DÖNEM: 1999–2004
-------------	-------------------------------	---

BİNA - KONUM		
CEPHE	İÇ MEKAN	DIŞ MEKAN – YAKIN ÇEVRE
☐ çatı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ pencere/kapı	☐ tavan	☐ tavan
☐ su	☐ su	☐ su
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)	☐ tekil öge (heykel, örtü, aydınlatma)

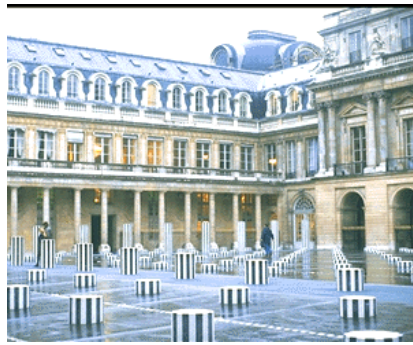
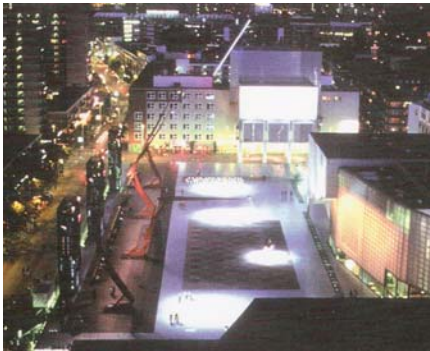
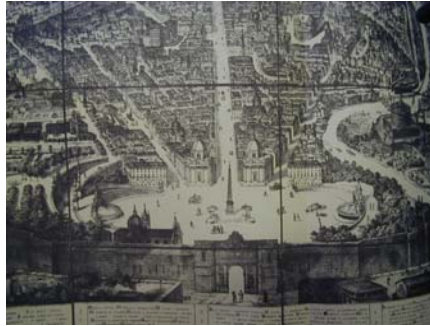
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (1. derece)		
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi	☐ vurgu öğesi
☐ yeşil	☐ yeşil	☐ yeşil
☐ su	☐ su	☐ su
☐ heykel	☐ heykel	☐ heykel

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI (2.derece)			
BİNA		DIŞ MEKAN YAKIN ÇEVRE	
CEPHE	İÇ MEKAN	renk	malzeme/doku
renk	renk	renk	malzeme/doku
☐ çatı	☐ tavan	☐ tavan	☐ tavan
☐ duvar	☐ duvar	☐ zemin	☐ zemin
☐ kapı/pencere	☐ döşeme	☐ sınır öğeleri	☐ sınır öğeleri
	☐ donatı	☐ tekil öge	☐ tekil öge
malzeme/doku	malzeme/doku		
☐ çatı	☐ tavan		
☐ duvar	☐ duvar		
☐ kapı/pencere	☐ döşeme		
	☐ donatı		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	☐ lüks
☐ gösterişli	☐ şaşaa/debdebe
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	☐ ideoloji
☐ kabul görme /saygınlık	☐ kalıcılık
☐ statü / prestij	☐ diğer

KENTSEL MEKÂNLAR

Tablo 24. San Marco Meydanı Kimlik Kartı

NO: B-1	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: San Marco Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Venedik YAPILDIĞI DÖNEM: 12yy.
İHTİŞAMIN KONUMU		
☐ ODAKLAR ☐ BAĞLANTILAR		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		MEKÂN ÖĞELERİ
☐ zemin		☐ yeşil
☐ duvar / sınır		☐ su / çeşme
☐ tavan		☐ anıt
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖĞELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		
İHTİŞAMIN DERECELENMESİ		
☐ alımlı / çekici		
☐ gösterişli		
☐ lüks		
☐ şaşaa / debdebe		
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER		
☐ güç		
☐ kabul görme /saygınlık		
☐ statü / prestij		
☐ ideoloji		
☐ kalıcılık		
☐ diğer		

Tablo 25. Siena Meydanı Kimlik Kartı

NO: B-2	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Siena Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Siena YAPILDIĞI DÖNEM: 13-14yy
------------	-----------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
□ ODAKLAR □ BAĞLANTILAR	
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖĞELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖĞELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 26. Kızıl Meydan Kimlik Kartı

NO: A-3	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Kızıl Meydan TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Rusya YAPILDIĞI DÖNEM: 1400	
İHTİŞAMIN KONUMU ☐ ODAKLAR ☐ BAĞLANTILAR			
MEKÂN BİLEŞENLERİ			
☐ zemin	☐ yeşil		
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme		
☐ tavan	☐ anıt		
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI			
MEKÂN BİLEŞENLERİ			
ZEMİN	TAVAN		DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim		☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran		☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma		☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme		☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji		☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk		☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku		☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖGELERİ			
ANIT	SU / ÇEŞME		YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum	
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim	
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma		
☐ süsleme	☐ süsleme		
☐ teknoloji	☐ teknoloji		
☐ malzeme/doku			
İHTİŞAMIN DERECELENMESİ			
☐ alımlı / çekici			
☐ gösterişli			
☐ lüks			
☐ şaşaa / debdebe			
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER			
☐ güç			
☐ kabul görme /saygınlık			
☐ statü / prestij			
☐ ideoloji			
☐ kalıcılık			
☐ diğer			

Tablo 27. Kışlık Saray Meydanı Kimlik Kartı

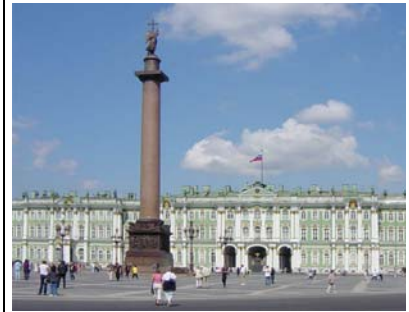
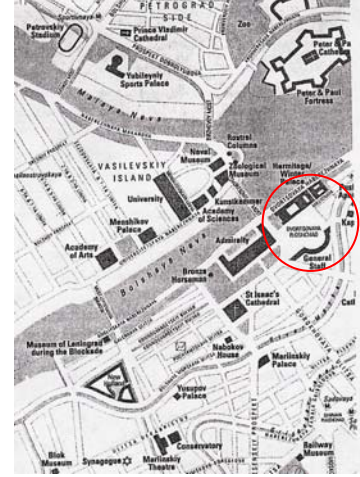
NO: B-4	KENTSEL MEKÂN LARDA İHTİŞAM	ADI: Kışlık Saray Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: St Petersburg YAPILDIĞI DÖNEM: 1773
------------	------------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR	☐ BAĞLANTILAR
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖĞELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKAN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKAN ÖĞELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 28. Campidoglio Meydanı Kimlik Kartı

NO: B-5	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Campidoglio Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Roma YAPILDIĞI DÖNEM: 1578
-------------------	-----------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR	☐ BAĞLANTILAR
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖĞELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖĞELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 29. Popolo Meydanı Kimlik Kartı

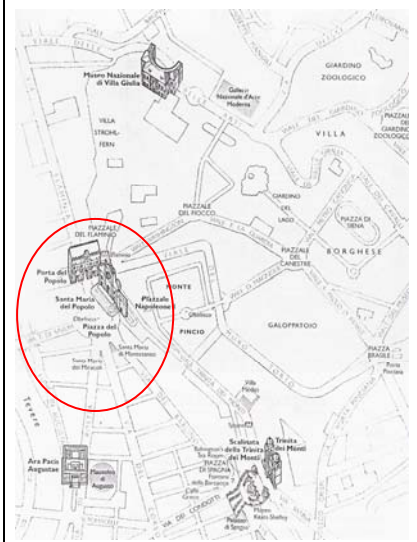
NO: B-6	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Popolo Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Roma YAPILDIĞI DÖNEM: 1816–1820
-------------------	-----------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR	☐ BAĞLANTILAR
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖGELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖGELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 30. Rockefeller Meydanı Kimlik Kartı

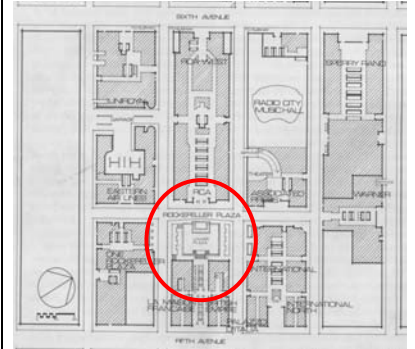
NO: B-7	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Rockefeller Meydanı TÜRÜ: Avlu BULUNDUĞU YER: ABD YAPILDIĞI DÖNEM: 1931–1970
-------------------	-----------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR	☐ BAĞLANTILAR
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖGELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖGELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 31. İtalia Meydanı Kimlik Kartı

NO: B-8	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: İtalia Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: New Orleans YAPILDIĞI DÖNEM: 1975–80
-------------------	-----------------------------------	---

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR	☐ BAĞLANTILAR
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖĞELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖĞELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 32. Pershing Meydanı Kimlik Kartı

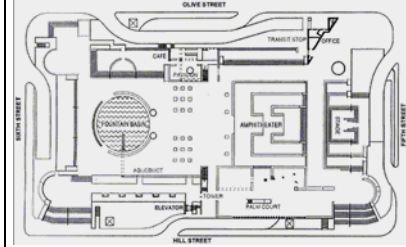
NO: B-9	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Pershing Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Los Angeles YAPILDIĞI DÖNEM: 1980
-------------------	-----------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR ☐ BAĞLANTILAR	
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖGELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖGELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

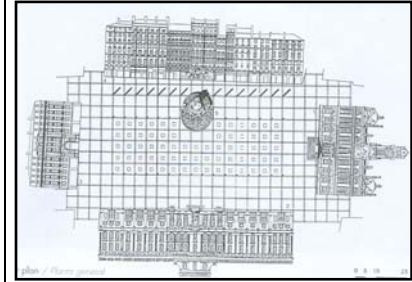
Tablo 33. Terreaux Meydanı Kimlik Kartı

NO: B-10	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Terreaux Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Lyon YAPILDIĞI DÖNEM: 1994
--------------------	-----------------------------------	---

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR ☐ BAĞLANTILAR	
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖGELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖGELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 34. Schouwburg Meydanı Kimlik Kartı

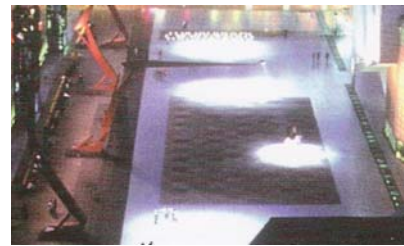
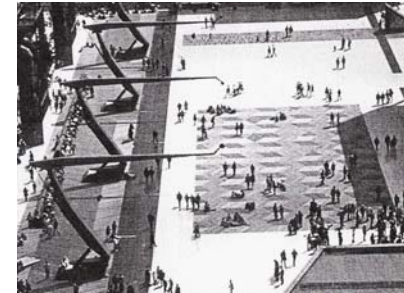
NO: B-11	KENTSEL MEKÂNLARDA İHTİŞAM	ADI: Schouwburg Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Rotterdam YAPILDIĞI DÖNEM: 1996
--------------------	-----------------------------------	--

İHTİŞAMIN KONUMU	
☐ ODAKLAR	☐ BAĞLANTILAR
MEKÂN BİLEŞENLERİ	MEKÂN ÖGELERİ
☐ zemin	☐ yeşil
☐ duvar / sınır	☐ su / çeşme
☐ tavan	☐ anıt

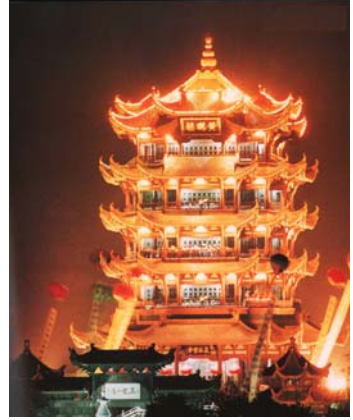
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
MEKÂN BİLEŞENLERİ		
ZEMİN	TAVAN	DUVAR/SINIR
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku	☐ malzeme/doku
MEKÂN ÖGELERİ		
ANIT	SU / ÇEŞME	YEŞİL
☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ biçim	☐ biçim	☐ biçim
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ malzeme/doku		

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

ETKİLİ/TEK KENTSEL ÖĞELER

Tablo 35. Trevi Çeşmesi Kimlik Kartı

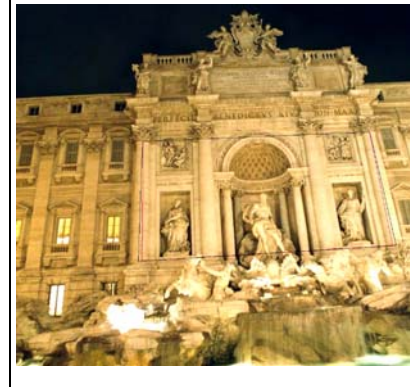
NO: C-1	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Trevi Çeşmesi TÜRÜ: Çeşme BULUNDUĞU YER: Roma YAPILDIĞI DÖNEM: 17yy
-------------------	--	---

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 36. Yellow Crane Kulesi Kimlik Kartı

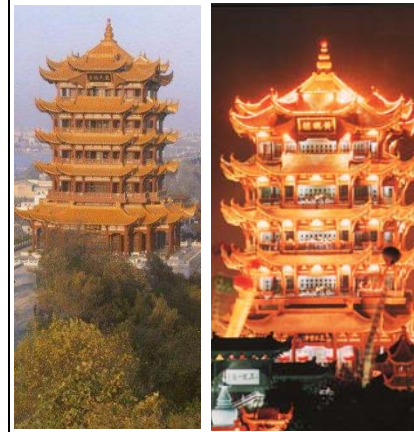
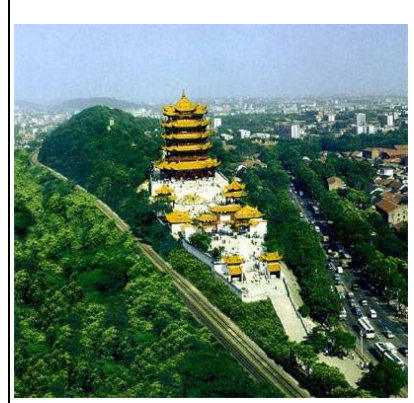
NO: C-2	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELERDE İHTİŞAM	ADI: Yellow Crane Tower TÜRÜ: Kule BULUNDUĞU YER: Wuhan, Çin YAPILDIĞI DÖNEM: M.S. 223
------------	--	---

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 37. Etoile Zafer Takı Kimlik Kartı

NO: C-3	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Etoile TÜRÜ: Zafer Takı BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM: 1805
-------------------	--	--

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖĞESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 38. Berlino Trionfale Anıtı Kimlik Kartı

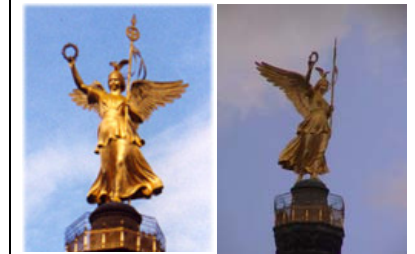
NO: C-4	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELERDE İHTİŞAM	ADI: Berlino Trionfale TÜRÜ: Anıt BULUNDUĞU YER: Berlin YAPILDIĞI DÖNEM: 1864
------------	--	--

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 39. Londra Köprüsü Kimlik Kartı

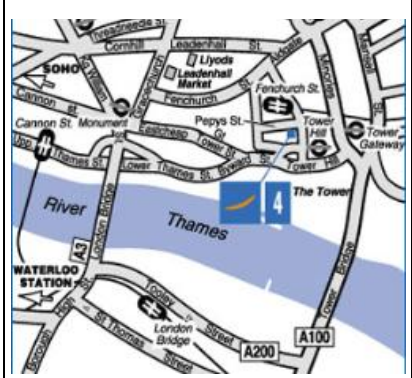
NO: C-5	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Londra Köprüsü TÜRÜ: Köprü BULUNDUĞU YER: Londra YAPILDIĞI DÖNEM: 1886-1894
-------------------	--	---

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalcılık
☐ diğer

Tablo 40. Eiffel Kulesi Kimlik Kartı

NO: C-6	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELERDE İHTİŞAM	ADI: Eiffel Kulesi TÜRÜ: Kule BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM: 1887-1889
------------	--	--

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 41. Magic Çeşmesi Kimlik Kartı

NO: C-7	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Magic Çeşmesi TÜRÜ: Çeşme BULUNDUĞU YER: Barselona YAPILDIĞI DÖNEM:
-------------------	--	---

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 42. Kobe Port Kulesi Kimlik Kartı

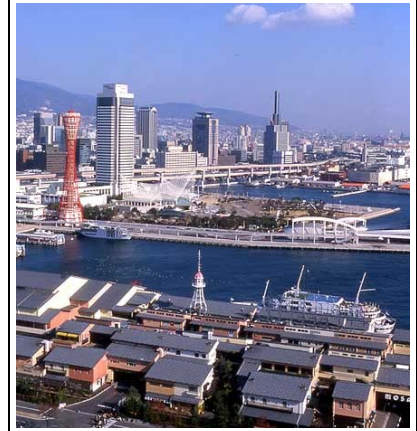
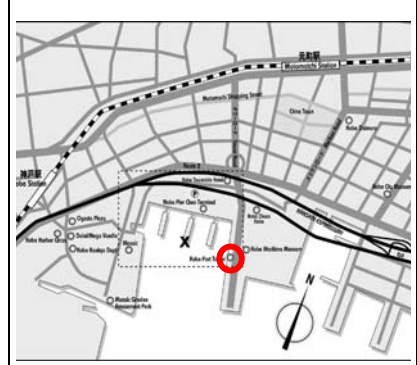
NO: C-8	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Kobe Port Kulesi TÜRÜ: Kule BULUNDUĞU YER: Kūba YAPILDIĞI DÖNEM: 1963
-------------------	--	---

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖĞESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 43. Expo Otaru, 84 eşmesi Kimlik Kartı

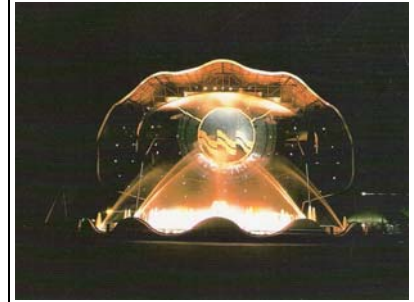
NO: C-9	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Expo Otaru, 84 TÜRÜ: Su ögesi BULUNDUĞU YER: Japonya YAPILDIĞI DÖNEM: 1984
------------	--	--

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	ÇEVRE
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır ögeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 44. La Granda Zafer Takı Kimlik Kartı

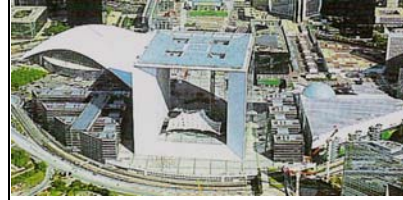
NO: C-10	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: La Grande Arch TÜRÜ: Zafer Takı BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM: 1964–1989
--------------------	--	---

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖĞE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.	☐ aydınlat.
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 45. Erasmus Köprüsü Kimlik Kartı

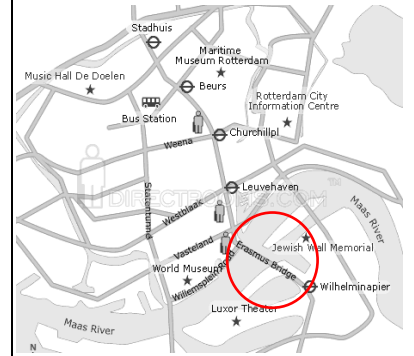
NO: C-11	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELERDE İHTİŞAM	ADI: Erasmus Köprüsü TÜRÜ: Köprü BULUNDUĞU YER: Rotterdam YAPILDIĞI DÖNEM: 1996
-------------	--	--

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 46. Millennium Köprüsü Kimlik Kartı

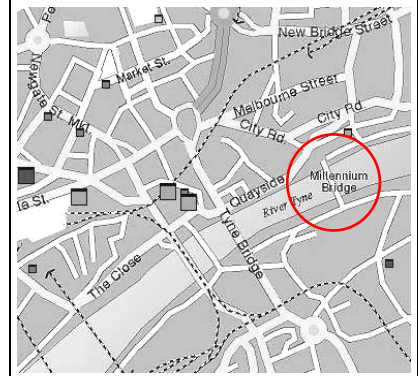
NO: C-12	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELERDE İHTİŞAM	ADI: Millennium Bridge TÜRÜ: Köprü BULUNDUĞU YER: Gateshead YAPILDIĞI DÖNEM: 2001
-------------	--	--

İHTİŞAMIN KONUMU		
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE
CEPHE	İÇ MEKAN	
☐ taşıyıcı	☐ döşeme	☐ zemin
☐ duvar/yan yüz	☐ duvar	☐ sınır öğeleri
☐ çatı/üst yüzey	☐ tavan	☐ tavan
☐ diğer (kütle)	☐ diğer	☐ diğer

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI				
TEKİL ÖGE		DIŞ MEKAN - YAKIN ÇEVRE		
CEPHE	İÇ MEKAN	ZEMİN	TAVAN	SINIR ÖGESİ
☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum	☐ konum
☐ form	☐ form	☐ form	☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü/oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran	☐ ölçü /oran
☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma	☐ aydınlatma
☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme	☐ süsleme
☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk	☐ renk
☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku	☐ malzeme doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme /saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

BAĞLAM

Tablo 47. Sümela Manastırı Kimlik Kartı

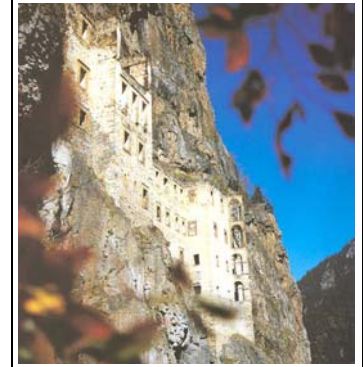
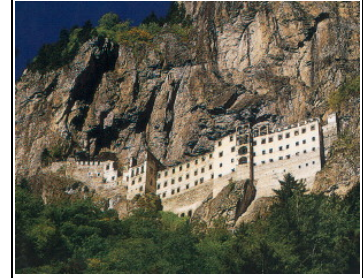
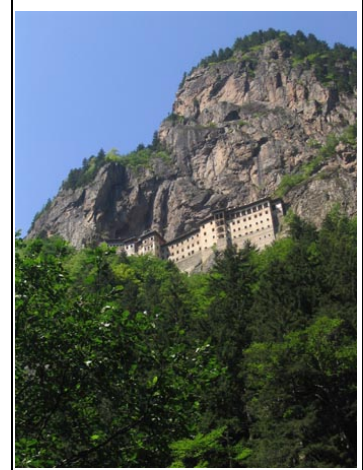
NO: D-1	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Sümela Manastırı TÜRÜ: Yamaç Manastırı BULUNDUĞU YER: Trabzon YAPILDIĞI DÖNEM:
-------------------	---	--

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE	
☐ doğal çevre	
☐ yapay çevre	

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yeraltı (su altı)	☐ yeraltı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	
☐ gösterişli	
☐ lüks	
☐ şaşaa / debdebe	

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	
☐ kabul görme / saygınlık	
☐ statü / prestij	
☐ ideoloji	
☐ kalıcılık	
☐ diğer	

Tablo 48. Potala Sarayı Kimlik Kartı

NO: D-2	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Potala Sarayı TÜRÜ: Tepe Sarayı BULUNDUĞU YER: Tibet YAPILDIĞI DÖNEM: 17yy
-------------------	---	--

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE	
☐ doğal çevre	
☐ yapay çevre	

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	
☐ gösterişli	
☐ lüks	
☐ şaşaa / debdebe	

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	
☐ kabul görme / saygınlık	
☐ statü / prestij	
☐ ideoloji	
☐ kalıcılık	
☐ diğer	

Tablo 49. Alkazar Kalesi Kimlik Kartı

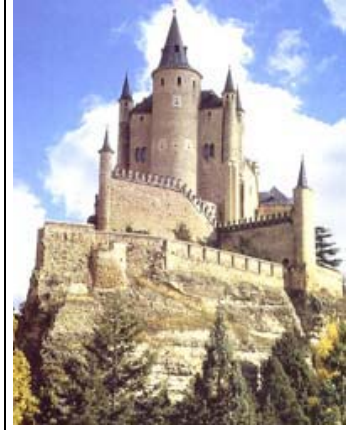
NO: D-3	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Alkazar kalesi TÜRÜ: Tepe Kalesi BULUNDUĞU YER: İspanya YAPILDIĞI DÖNEM:
-------------------	---	--

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE
☐ doğal çevre
☐ yapay çevre

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme / saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 50. Tiger Nest Manastırı Kimlik Kartı

NO: D-4	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Tiger Nest TÜRÜ: Manastır BULUNDUĞU YER: Nepal YAPILDIĞI DÖNEM: 1692
-------------------	---	--

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE		
☐ doğal çevre		
☐ yapay çevre		
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI		
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE	
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe	
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası	
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon	
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı	
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı	
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)	
☐ form	☐ form	
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran	
☐ süsleme	☐ süsleme	
☐ teknoloji	☐ teknoloji	
☐ renk	☐ renk	
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku	
İHTİŞAMIN DERECELENMESİ		
☐ alımlı / çekici		
☐ gösterişli		
☐ lüks		
☐ şaşaa / debdebe		
İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER		
☐ güç		
☐ kabul görme / saygınlık		
☐ statü / prestij		
☐ ideoloji		
☐ kalıcılık		
☐ diğer		

Tablo 51. Sintra Pena Kimlik Kartı

NO: D-5	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Sintra Pena TÜRÜ: Tepe Sarayı BULUNDUĞU YER: İspanya YAPILDIĞI DÖNEM: 1840
-------------------	---	--

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE	
☐ doğal çevre	
☐ yapay çevre	

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	
☐ gösterişli	
☐ lüks	
☐ şaşaa / debdebe	

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	
☐ kabul görme / saygınlık	
☐ statü / prestij	
☐ ideoloji	
☐ kalıcılık	
☐ diğer	

Tablo 52. Hajar / Kaya Sarayı Kimlik Kartı

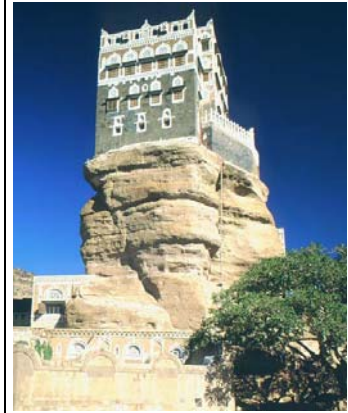
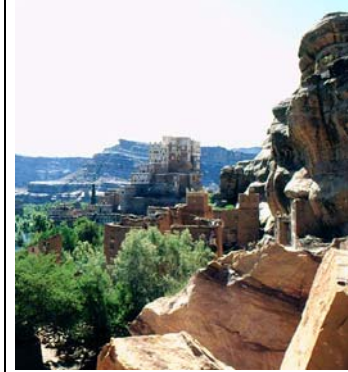
NO: D-6	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Hajar / Kaya Saray TÜRÜ: Tepe Sarayı BULUNDUĞU YER: Yemen YAPILDIĞI DÖNEM: 1911-48
-------------------	---	--

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE	
☐ doğal çevre	
☐ yapay çevre	

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	
☐ gösterişli	
☐ lüks	
☐ şaşaa / debdebe	

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	
☐ kabul görme / saygınlık	
☐ statü / prestij	
☐ ideoloji	
☐ kalıcılık	
☐ diğer	

Tablo 53. Sydney Opera Binası Kimlik Kartı

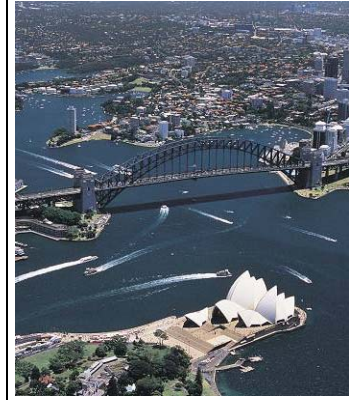
NO: D-7	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Sydney Opera Binası TÜRÜ: Deniz kıyısı binası BULUNDUĞU YER: Sydney YAPILDIĞI DÖNEM: 1957
-------------------	---	---

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE	
☐ doğal çevre	
☐ yapay çevre	

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	
☐ gösterişli	
☐ lüks	
☐ şaşaa / debdebe	

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	
☐ kabul görme / saygınlık	
☐ statü / prestij	
☐ ideoloji	
☐ kalıcılık	
☐ diğer	

Tablo 54. Sea Life Park Kimlik Kartı

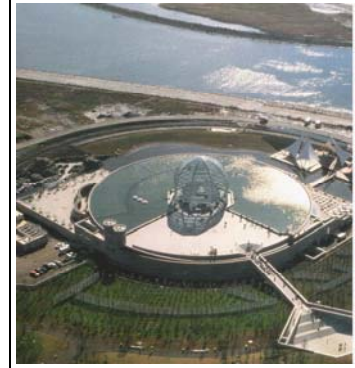
NO: D-8	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Sea Life Park TÜRÜ: Park BULUNDUĞU YER: Tokyo YAPILDIĞI DÖNEM: 1989
-------------------	---	---

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE
☐ doğal çevre
☐ yapay çevre

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ
☐ alımlı / çekici
☐ gösterişli
☐ lüks
☐ şaşaa / debdebe

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER
☐ güç
☐ kabul görme / saygınlık
☐ statü / prestij
☐ ideoloji
☐ kalıcılık
☐ diğer

Tablo 55. Potsdamer Meydanı Kimlik Kartı

NO: D-9	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Potsdamer TÜRÜ: BULUNDUĞU YER: Berlin YAPILDIĞI DÖNEM: 1992
-------------------	---	---

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE	
☐ doğal çevre	
☐ yapay çevre	

İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	
☐ gösterişli	
☐ lüks	
☐ şaşaa / debdebe	

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	
☐ kabul görme / saygınlık	
☐ statü / prestij	
☐ ideoloji	
☐ kalıcılık	
☐ diğer	

Tablo 56. Bilbao Kentsel Dönüşüm Projesi Kimlik Kartı

NO: D-10	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Bilbao TÜRÜ: Kentsel Dönüşüm projesi BULUNDUĞU YER: Bilbao YAPILDIĞI DÖNEM: 1997
--------------------	---	--

İHTİŞAMI OLUŞTURAN ÇEVRE	
☐ doğal çevre	
☐ yapay çevre	

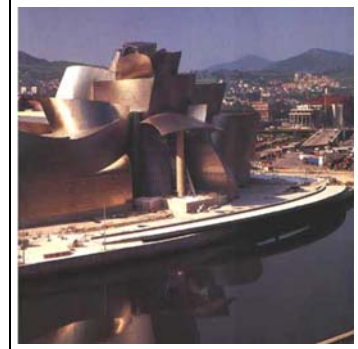
İHTİŞAMI ELDE ETME YOLLARI	
ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	ETKİLİ YAPAY ÇEVRE
☐ dağ / tepe	☐ dağ / tepe
☐ iki yaka arası	☐ iki yaka arası
☐ yamaç / kanyon	☐ yamaç / kanyon
☐ göl / deniz kıyısı	☐ göl / deniz kıyısı
☐ akarsu çıkışı	☐ akarsu çıkışı
☐ yer altı (su altı)	☐ yer altı (su altı)
☐ form	☐ form
☐ ölçü / oran	☐ ölçü / oran
☐ süsleme	☐ süsleme
☐ teknoloji	☐ teknoloji
☐ renk	☐ renk
☐ malzeme / doku	☐ malzeme / doku

İHTİŞAMIN DERECELENMESİ	
☐ alımlı / çekici	
☐ gösterişli	
☐ lüks	
☐ şaşaa / debdebe	

İHTİŞAMI YARATAN SEBEPLER	
☐ güç	
☐ kabul görme / saygınlık	
☐ statü / prestij	
☐ ideoloji	
☐ kalıcılık	
☐ diğer	

3.1.4.3. Değerlendirmeler

Her ölçeğe göre oluşturulan kimlik kartları ihtişamın konumu, elde etme yolları, ihtişamın derecelenmesi ve ihtişamda yatan sebepler başlıklarında değerlendirilmiştir

• Bina/Binalar Ölçeğinde İhtişam

Ele alınan örnekler aşağıdaki başlıklarda değerlendirilmiştir.

İhtişamın Konumu;

İhtişama cephede, iç mekânda ve dış mekân/yakın çevrede rastlanmaktadır. İhtişam **en yoğun cephede** (Şerifler Konağı hariç bütün örneklerde) yer almaktadır.

Cephede ihtişam çatı, duvar, pencere/kapı ve binanın bir parçası olarak heykellerde görülmektedir. İhtişama **En fazla çatı ve duvarda**, sadece Notre dome, Shah cami ve Sagra de Familya'nın kapı ve penceresinde, Pitti sarayının cephesinin bir parçası olarak heykellerde rastlanmaktadır.

İç mekânda ise ihtişama döşeme, duvar, tavan ve heykel, aydınlatma vb. öğelerde, **en fazla duvar ve tavanda** olmak üzere Notre Dome, Shah Cami, Sagra de Familya gibi dini yapılarda, Catherine Saray, Pitti Sarayı gibi saray yapılarında ve Şerifler Konağın'da rastlanmaktadır.

Dış mekân/yakın çevrede ise su, yeşil ve heykel gibi öğelerde; Pitti Sarayı, Shah Cami, Expo Sea Lake örneklerinde yer almakta ve dış mekân / yakın çevrede **en sık** zemin, sınır ve tavanda ihtişama rastlanmamaktadır (Tablo 58).

İhtişamı Elde Etme Yolları;

Genel olarak ihtişamı elde etme yolları değerlendirildiğinde **form başta olmak üzere ölçü/ oran ve süsleme kaliteleri yoğun olarak kullanılmış, en az renk kalitesine** rastlanmıştır (Tablo 58).

Konum; Preists Mezarlığı, Amasya Kral Mezarlığı, Selimiye Cami, Shah Cami, Taç mahal, Birla Mandir Sarayı, Pitti Sarayı, Reichstag örneklerinde olduğu gibi konum kalitesi **yoğun olarak din ve mezar yapılarında** yer almaktadır.

Form; en çok kullanılan ihtişamı elde etme kalitesi olarak görülmektedir.

Ölçü/oran; Formdan sonra **en fazla kullanılan kalite** olarak yer almaktadır. Özellikle **saray ve dini yapılarda** (Scaliger Mezarlığı, Notre Dome kilisesi, Birla Mandir Sarayı, Catherine Saray vb.) görülmektedir.

Aydınlatma; hem cephede (Notre Dome, Birla Mandir, Shah Cami, Sagra de Familya, Reichstag, Pritzker Pavyonu), hem de iç mekânda (Pitti Sarayı, Sagra de Familya) yer almakta ve ele alınan örneklerde **en sık cephede** rastlanmaktadır.

Teknoloji; birçok boyutun (yükseklik, genişlik) aşılmasına farklı formların ortaya çıkmasında etkili bir kalitedir. Amasya Kral Mezarları, Notre Dome, Selimiye Cami, Sagra de Familya, Reichstag, Pritzer pavyonu buna örnek verilebilir.

Süsleme; ihtişamın elde edilmesinde en etkili kalitelerden (form, süsleme) biri olarak görülmektedir. Hem cephede hem de iç mekânda (Pitti Sarayı, Shah Cami, Sagra de Familya,) sadece iç mekânda (Selimiye Cami, Şerifler Cami) ya da sadece cephede (Nepal Pavyonu, Catherine Sarayı, Taç Mahal, Preists Mezarlığında) yer almaktadır. Süslemeye yoğun olarak dini yapılarda, mezarlarda, saraylarda ve fuar yapılarında rastlanmaktadır.

Renk/ malzeme/ doku; incelenen örneklerde farklı yoğunlukta yer almaktadır. Renk; Shah Camisinde, Catherine Sarayında, malzeme / doku ise Sagra de Familya, Birla Mandir Sarayında ihtişamın oluşumunda etkili bir kalite olarak görülmektedir.

İhtişamın Derecesi;

Ele alınan örneklerde ihtişama alımlı/çekici (Amasya Kral mezarları, Şerifler Konağı, Taç Mahal, vb.) gösterişli (Preists Mezarlığı, Selimiye Cami, vb.) lüks (Shah Cami), şaşaa/ debdebe (Catherine Sarayı, Sagara de Familya, Nepal Pavyonu vb) derecelerinde rastlanmaktadır. Bunun yanında incelenen örneklerde **en fazla şaşaa/ debdebe, en az lüks** derecesi yer almaktadır. Şaşaa/ debdebe derecesine özellikle saraylarda, dini yapılarda, mezarlarda ve pavyonlarda (Scaliger Mezarlığı, Pitti Sarayı, Catherine Sarayı, Sagara de Familya, Nepal Pavyonu, Pritzker Pavyon) rastlanmaktadır. Özellikle **form, ölçü/oran ve süsleme şaşaa/ debdebe** derecesinde en etkili kaliteler olarak görülmektedir.

İhtişamın sebepleri;

Ele alınan örneklerde ihtişamın sebepleri olarak güç, kabul görme / saygınlık, statü /prestij, ideoloji, kalıcılığa rastlanmaktadır. Bu sebeplerden **en fazla statü/prestij** (Taç mahal hariç hepsinde) yer almaktadır. İhtişamı yaratan güç, statü/prestij, kabul görme saygınlık sebepleri, özellikle din, ekonomik ve siyasi gücün simgeleştiği dini ve idari yapılarda (Preists Mezarlığı, Notre Dome, Reichstag binası vb.) yer almaktadır. Kalıcılık, ise en fazla mezar yapılarında, atfedilen veya özdeşleştirilen yapılarda (Preists mezarlığı, Scaliger mezarlığı, taç mahal) görülmektedir.

Tablo 57. Bina/Binalar Ölçeğinde İhtişamın Konum, Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri

+ cephe * iç mekan ^ dış mekan	Konum			Elde Etme Yolları -Etkili/Destek Kaliteler									Derecesi				Sebepler				
	Cephe	İç Mekan	Dış mekan Yakın çevre	Konum	Form	Ölçü/Oran	Aydınlatma	Teknoloji	Süsleme	Renk	Malzeme/Doku	Alımlı/Çekici	Gösterişli	Lüks	Şaşaa/Debebe	Güç	Kabul Gör. Saygınlık	Statü/Prestij	İdeoloji	Kalıcılık	Diğer
Dini-Mezar	Preists Mezarlığı	+			+	+				+			+			+	+	+		+	
	Scaliger Mezarlığı	+				+	+			+					+	+	+	+	+	+	
	Kral Mezarları	+			+		+	+			+					+		+	+	+	
	Notre Dome	+	*	^	^		+	+	+	+					+	+	+	+			
Saray	Pitti Sarayı	+	*	^	+^		+	+	+	*	*				+	+	+	+			
Dini-Mezar	Selimiye Cami	+	*		+	+	+	+	+	*	*		+			+	+	+			
Konak	Şerifler Konağı		*						*	*		+					+	+			
Saray	Birla Mandir	+				+	+	+		+	+		+			+	+	+			
Dini-Mezar	Shah Cami	+	*	^	+	+^	+	+	+	+	+			+		+	+	+		+	
	Taç Mahal	+		^	+^	+	+		+			+								+	+
Saray	Catherine S.	+	*			+	+		+	+	+				+	+	+	+			
Dini-Mezar	Kazanskaya Kilisesi	+				+	+			+			+			+	+	+			
	Sagra De Familya	+	*			+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+		
Diğer Genel	Reichstag	+	*		+	+	+	+	+					+		+	+	+	+	+	
	Expo Sea Lake	+				+		+	+		+	+						+	+		
	Nepal P.	+				+			+						+			+	+		
	Pritzker P.	+				+		+	+						+			+			

Tablo 58. Bina/Binalar Ölçeğinde İhtişamın Konumu

Konum	Cephe						İç Mekan						Dış Mekan/ Yakın Çevre					
	Çatı	Duvar	Pencere/ Kapı	Su	Yeşil	Tekil Öge	Dişeme	Duvar	Tavan	Su	Yeşil	Tekil Öge	Zemin	Sınır Öge.	Tavan	Su	Yeşil	Tekil Öge
Preists Mezarlığı	+																	
Scaliger Mezarlığı	+	+				+												
Kral Mezarları		+																
Notre Dome	+	+	+					+	+			+				+		
Pitti Sarayı		+				+	+	+	+			+				+	+	+
Selimiye Cami	+								+			+						
Şerifler Konağı								+	+									
Birla Mandir	+	+																
Shah Cami	+	+	+					+	+							+	+	
Taç Mahal	+	+														+	+	
Catherine Sarayı	+	+						+	+									
Kazanskaya Kilisesi	+	+																
Sagra De Familya	+	+	+			+		+	+									
Reichstag	+						+											
Expo Sea Lake	+															+		
Nepal Pavyon	+	+																
Pritzker Pavyon	+	+																

• Kentsel Mekânlar Ölçeğinde İhtişam

Ele alınan örnekler aşağıdaki başlıklarda değerlendirilmiştir.

İhtişamın Konumu;

İhtişam, kentsel mekânlar ölçeğinde odalarda mekân bileşenlerinde ve mekân öğelerinde yer almaktadır. Bütün örneklerde ihtişama özellikle mekân bileşenlerinde rastlanmaktadır. İhtişama mekân öğelerinde ise San Marco Meydanı, Kışlık Meydan, Campidoglio Meydanı, Pershing Meydanı ve Terreaux Meydanı'nda rastlanmaktadır.

Mekan bileşenlerinde ihtişam bazı örneklerde sadece zeminde (Pershing Meydanı, Schouwburg Meydanı) bazı örneklerde ise duvar / sınırlarda (Kızıl Meydan, Rockefeller Meydanı) yer almaktadır. Genel olarak bakıldığında odalarda en sık zemin, duvar/sınırdaki ihtişama rastlanmaktadır

Mekan öğelerinde ihtişam su/çeşme ve anıtlarda görülmekte ve en sık anıtlarda (San Marco Meydanı, Campidoglio Meydanı, Pershing Meydanı vb.) rastlanmaktadır (Tablo; 58).

İhtişamı elde etme yolları;

Genel olarak kentsel mekânlarda ihtişamı elde etme yolları değerlendirildiğinde ölçü/oran kalitesi başta olmak üzere süsleme, form ve aydınlatma en etkili kaliteler olarak görülmektedir (Tablo 59).

Konum, mekân öğelerinin tamamında (San Marco Meydanı, İtalia Meydanı, Pershing Meydanı vb.) ihtişamın oluşumunda etkili kalite olarak yer almaktadır.

Form kalitesi ile ihtişamı elde etme yolları en fazla mekân bileşenlerinde (Siena Meydanı, Kızıl Meydan, Kışlık Meydan, Popolo Meydanı, Terreaux Meydanı) zemin, duvar/sınırdaki rastlanmaktadır.

Ölçü/ oran ele alınan bütün örneklerde mekân bileşenlerinde en etkili, mekân öğelerinde ise konumdan sonra en etkili kalite olmaktadır.

Aydınlatma özellikle gece görünümünde ihtişamın elde edilmesini sağlayan etkili bir kalite olarak San Marco Meydanı, Kızıl Meydan, Rockefeller Meydanı, Terreaux Meydanı, Schouwburg Meydanlarında görülmektedir.

Teknoloji özellikle Rockefeller Meydanı ve Schouwburg Meydanında ihtişamın elde edilmesinde etkili olmaktadır.

Süsleme ihtişamın elde edilmesinde en etkili (ölçü/oran, form, aydınlatma kalitelerinden biridir. Özellikle dini binaların, yönetim binalarının yoğun olduğu (San Marco, Siena, Kızıl Meydan, vb.) meydanlarda rastlanmaktadır.

Renk/malzeme/doku ihtişamın elde edilmesinde en az öne çıkan destek kalitelerdir. Kızıl Meydan ve Italia Meydanında renk, Siena Meydanında ise doku ihtişamın oluşumunda destek kalitelerden birini oluşturmaktadır.

İhtişamın derecesi;

Ele alınan örneklerde farklı derecelerde ihtişama rastlanmaktadır. İhtişam Rockefeller Meydanı ve Pershing Meydanı alımlı/çekici, Siena Meydanı, Kışlık Saray Meydanı vb. gösterişli, Campidoglio Meydanı ve Terreaux Meydanı lüks, San Marco Meydanı, Kızıl Meydan da şaşaa/lüks derecelerinde görölmektedir. İhtişam ele alınan örneklerde en sık gösterişli derecesinde yer almaktadır.

İhtişamın sebepleri

Ele alınan örneklerde statü/prestij (San Marco Meydanı, Pershing Meydanı vb.) başta olmak üzere kabul görme/saygınlık (San Marco Meydanı, Popolo Meydanı vb) ve güç (Siena Meydanı, Kızıl Meydan, Kışlık Saray vb.) ihtişamın oluşmasında etkili sebepler olarak görölmektedir (Tablo 59).

Tablo 59. Kentsel Mekânlar Ölçeğinde İhtişamın Konum, Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri

Konum		San Marco Mey.	Siena Mey.	Kızıl Mey.	Kışlık saray Mey.	Campidoglio Mey	Popolo Mey.	Rockefeller Mey	İtalia Mey.	Pershing Mey.	Terreaux Mey	Schouwburg Mey
Mekan Bileşenleri	Zemin	+	+		+	+	+		+	+	+	+
	Duvar / sınır	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
	Tavan											
Mekan Öğeleri	Anıt	+			+	+	+			+		
	Su/ çeşme								+	+	+	
	Yeşil											

	Konum		Elde Etme Yolları -Etkili/Destek Kaliteler								Derecesi				Sebepler					
	Mekan bileşenleri	Mekan öğeleri	Konum	Form	Ölçü/Oran	Aydınlatma	Teknoloji	Süsleme	Renk	Malzeme/Doku	Alımlı/Çekici	Gösterişli	Lüks	Şaşaa/Debebe	Güç	Kabul Gör. Saygınlık	Statü/Prestij	İdeoloji	Kalıcılık	Diğer
San Marco Mey.	+	*	*	+	+*	+		+						+	+	+	+			
Siena Mey.	+			+	+			+		+		+			+	+	+			
Kızıl Mey.	+			+	+	+		+	+					+	+	+	+	+		
Kışlık Saray Mey.	+	*	*	+	+*			+				+			+	+	+			
Campidoglio Mey.	+	*	*		+	+		+					+		+	+	+			
Popolo Mey.	+	*	*	+	+*			+				+			+	+	+			
Rockefeller Mey	+				+	+	+				+						+			
İtalia Mey.	+	*	*	+*	+	+		+	+			+						+		
Pershing Mey.	+	*	*		+*						+						+			
Terreaux Mey.	+	*	*	+	+	+*		+*					+			+	+	+		
Schouwburg Mey.	+				+	+	+				+						+			

- **Etkili / Tek kentsel öğelerde ihtişam**

Ele alınan örnekler aşağıdaki başlıklarda değerlendirilmiştir.

İhtişamın Konumu;

İhtişam, etkili / tek kentsel öğelerde, sadece öğelerin cephelerinde yer almaktadır (Tablo 60).

İhtişamı elde etme yolları;

Genel olarak etkili/tek kentsel öğeler ölçeğinde, değerlendirildiğinde ölçü/oran kalitesi başta olmak üzere, konum ve aydınlatma kaliteleri sık olarak görülmekte en az renk, malzeme/doku ve form kalitelerine rastlanmaktadır (Tablo 61).

Konum, zafer takı, anıt, köprü ve kulelerde (Yellow Crane Kulesi, Etoile Zafer Takı, Londra köprüsü vb) ihtişamın elde edilmesinde kullanılan en sık ve en etkili kalitelerden biri olarak görülmektedir.

Form Magic Çeşmesi ve Millennium Köprüsünde etkili bir kalitedir.

Ölçü/ oran ele alınan bütün örneklerde Trevi çeşmesi hariç bütün örneklerde ihtişamın elde edilmesinde etkili bir kalite olarak görülmektedir.

Aydınlatma özellikle gece görünümünde ihtişamın elde edilmesini sağlayan etkili bir kalite olarak Trevi Çeşmesi, Yellow Crane Kulesi, Erasmus Köprüsünde vb. çeşme, kule ve köprülerde görülmektedir.

Teknoloji özellikle Erasmus Köprüsü'nde ve Millennium Köprüsü'nde ihtişamın elde edilmesinde etkili bir kalite olarak yer almaktadır.

Süsleme ele alınan örneklerde ihtişamın elde edilmesinde renk, malzeme /dokudan sonra en az rastlanılan (Trevi çeşmesi, Etoile Zafer Takı, Londra Köprüsü vb.) kalite olarak görülmektedir.

Renk/malzeme/doku ihtişamın elde edilmesinde en az rastlanılan kalite olarak Sadece Kobe Port Kulesinde destek kalite olarak kullanılmaktadır.

İhtişamın derecesi;

Ele alınan örneklerde ihtişama alımlı/çekici (Expo Otaru, La granda Arch), gösterişli (Yellow Crane Kulesi, Etoile Zafer Takı....), şaşaa/debdebe (Trevi Çeşmesi ve Eiffel Kulesi) olarak farklı derecelerde rastlanmaktadır.

İhtişamın sebepleri

Statü/prestij (Etoile Zafer Takı, Erasmus Köprüsü vb)başta olmak üzere güç (Trevi Çeşmesi, Londra Köprüsü, vb.) kabul görme/saygınlık (Berlino Trionfale Anıtı gibi), ideoloji (Expo Otaru 84, Eiffel Kulesi vb), kalıcılık (Etoile Zafer Takı, Berlino Trionfale

Tablo 61. Etkili / Tek Kentsel Öğeler Ölçeğinde İhtişamın Konum, Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri

+ cephe * iç mekan ^ dış mekan	Konum			Elde Etme Yolları -Etkili/Destek Kaliteler								Derecesi					Sebepler				
	Cephe	İç Mekan	Dış mekan Yakın çev.	Konum	Form	Ölçü/Oran	Aydınlatma	Teknoloji	Süsleme	Renk	Malzeme/ Doku	Alımlı/ Çekici	Gösterişli	Lüks	Şaşaa/ Debdebe	Güç	Kabul Gör. Saygınlık	Statü/ Prestij	İdeoloji	Kalıcılık	Diğer
Trevi Çeşmesi	+						+		+						+	+		+			
Yellow Crane Kulesi	+			+	+	+	+						+			+	+	+			
Etoile Zafer Takı	+			+		+			+				+			+		+		+	
Berlino Trionfale Anıt	+			+		+							+				+			+	
Londra Köprüsü	+			+		+	+		+				+			+		+			
Eiffel Kulesi	+			+		+	+	+							+	+		+	+		
Magic Çeşmesi	+			+^	^	^	+	+					+				+	+			
Kobe Port Kulesi	+					+	+	+		+	+		+								+
Expo Otaru 84	+	*				+	*	+*				+					+	+	+		
La Granda Arch	+			+		+		+				+						+			
Erasmus Köprüsü	+			+		+	+	+					+			+		+			
Milennium Köprüsü	+			+	+	+	+	+					+					+			

• **Bağlamın ihtişamı/bağlamda ihtişam**

Ele alınan örnekler aşağıdaki başlıklarda değerlendirilmiştir (Tablo 62).

İhtişamın Konumu; İhtişam, bağlam ölçeğinde etkili doğal çevrede (Hajar Sarayı, Sümela Manastırı, Potala Sarayı vb) ve etkili yapay çevrede (Sea Life Park, Potsdamer vb.) yer almaktadır. Doğal çevrede ihtişam yapı- yer ilişkisinin oluşturduğu bağlamın gücü, yapay çevrede ise mekânları ya da mekân öğelerinin birbiriyle kurduğu sürekliliğin sonucunda oluşmaktadır.

İhtişamı elde etme yolları; ihtişam, etkili doğal çevrede en sık dağ/tepe oluşumlarında (manastır, saray ve kale yapılarında; Potalo Sarayı, Alkazar Kalesi, Sintra Pena Sarayı vb) ve yamaç/kanyonda (Tiger Nest Manastırı, Sümela Manastırı) oluşan güçlü bağlamla sağlanmaktadır.

İhtişamın derecesi; Ele alınan örneklerde ihtişama alımlı/çekici (Sümela Manastırı, Alkazar Kalesi vb), gösterişli (Potala Sarayı, Tiger Nest Manastırı vb) lüks (Sydney Opera Binası, Bilbao Projesi ve Postdamer Meydanı) derecelerinde rastlanmaktadır.

İhtişamın sebepleri

Ele alınan örneklerde güç, statü/prestij ihtişamı yaratan diğer sebepler arasında öne çıkmaktadır. Özellikle Potsdamer ve Bilbao Kentsel dönüşüm projelerinde, siyasi ve ekonomik güç, kabul görme/saygınlık, statü / prestij ve ideoloji ihtişamın oluşumunda etkilidir. Aynı zamanda bu mekânlar kültürel ve turizm amaçlı da kullanılmaktadır. Bu da ihtişamı bu mekânlarda önemli kılmaktadır.

Tablo 62. Bağlamın İhtişamı / Bağlamda İhtişam Ölçeğinde İhtişamın Konumu Elde Etme Yolları, Dereceleri, Sebepleri

	Konum		Elde Etme Yolları- Etkili / Destek Kaliteler											Derecesi				Sebepler						
	Doğal çevre	Yapay çevre	Dağ/tepe	İki yaka arası	Yamaç kanyon	Göl/deniz kıyısı	Akarsu çıkışı	Yeraltı (su altı)	Form	Ölçü/ oran	Süsleme	Teknoloji	Renk	Malzeme / doku	Alımlı/ Çekici	Gösterişli	Lüks	Şaşaa/ Debdebe	Güç	Kabul Gör.Saygınlık	Statü/ Prestij	İdeoloji	Kalıcılık	Diğer
Sümela Manastırı	+				+				+		+			+				+						
Potala Sarayı	+		+					+	+				+		+			+	+	+				
Alkazar Kalesi	+		+					+	+					+										+
Tiger Nest Manastırı	+				+			+	+	+			+		+			+	+	+				
Sintra Pena	+		+					+	+	+		+		+				+	+	+				
Hajar Saray	+		+						+	+				+				+	+	+				
Sydney Opera Binası	+					+		+			+					+				+				
Sea Life Park	+	+				+					+			+										+
Potsdamer		+						+	+		+					+		+	+	+	+			
Bilbao Projesi	+	+				+		+			+					+		+	+	+	+			

3.1.5. Belirlenen Ölçekler Kapsamında Detay Analizler – Değerlendirmeler

3.1.5.1. Örneklerin Sınırlandırılması ve Öneri Analiz Kartlarının Oluşturulması

İhtişamın oluşumuna detayda açıklama getirebilecek bu alt bölümde, farklı tasarımsal-etkili/destek kalitelerin öne çıktığı, yeterli fotoğraf ve bilgiye sahip olunan ve kimlik kartları hazırlanan farklı ölçeklerdeki örneklerden genelde 3'er örnek seçilerek sınırlandırılmıştır. Fakat bazı ölçek gruplarında bu sayı arttırılmıştır.

Araştırmanın bu aşamasında kentsel mekânlarda ihtişam, bina / binalarda ihtişam, etkili/ tek kentsel öğelerde ihtişam, bağlamın ihtişamı/ bağlamda ihtişam gruplarından örnekler seçilerek, belirlenen ölçekler kapsamında, ihtişamı oluşturan tasarımsal, etkili-destek kaliteler incelenmektedir. Analiz paftalarında ulaşılabilen örneklerin plan, kesit, fotoğraflar doğrultusunda incelenmiş, ulaşılamayan örneklerin ilgili bölümleri boş bırakılmıştır (Şekil 10).

NO:	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ	ADI: TÜRÜ: BULUNDUĞU YER: YAPILDIĞI DÖNEM:
-----	--------------------------------	---

--

Şekil – Zemin		Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
Tekillik – Tek Olma / Farklılık – Farklı Olma		☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
Egemenlik		☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk
Görünüm Gücü – Görünüm Kapsamı		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
Vistalar - Görünümler Perspektifler		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

NO:	BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI: TÜRÜ: BULUNDUĞU YER: YAPILDIĞI DÖNEM:
-----	------------------------	---

GENEL YERLEŞİM	TEKİL ÖĞE	DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE

Şekil 10. Öneri analiz kartları

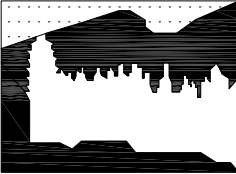
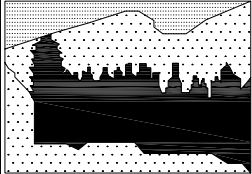
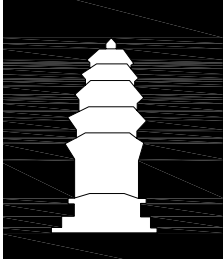

3.1.5.2. Etkili – Destek Kalitelerine Bağlı Analizler

Seçilen örnekler üzerinden etkili – destek kaliteler her ölçekte

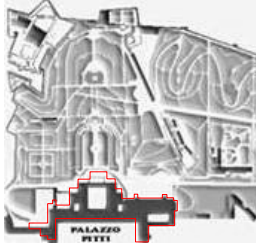

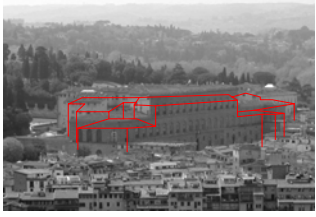

- Biçim
- Ölçü / oran
- Aydınlatma
- Süsleme
- Teknoloji
- Renk / malzeme / doku
- Yeşil / su / heykel

başlıkları altında incelenmekte ve analizleri tablolaştırılarak sunulmaktadır (Tablo 63'den 84'e kadar).

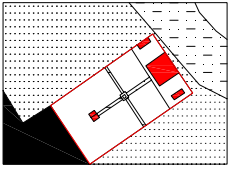
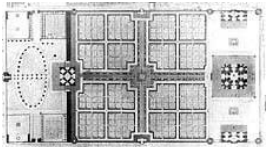

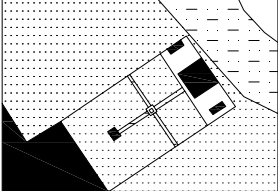

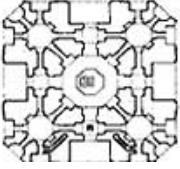

Tablo 63. Preists Mezarlığının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-1 1	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM MEZARLAR	ADI : Preists mezarları TÜRÜ: Mezar BULUNDUĞU YER: Çin YAPILDIĞI DÖNEM:
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>BİNA</p> <p><u>KONUMDA İHTİŞAM</u></p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p>
 <p>☐ yeşil ☐ Preists mezarları</p>	<p><u>SÜSLEMEDE İHTİŞAM</u></p> 	
		

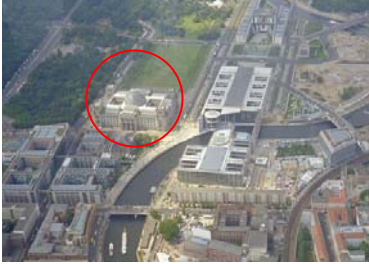

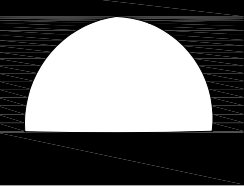
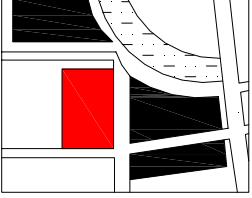

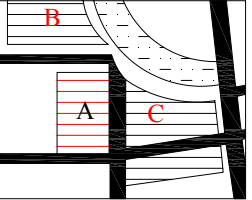

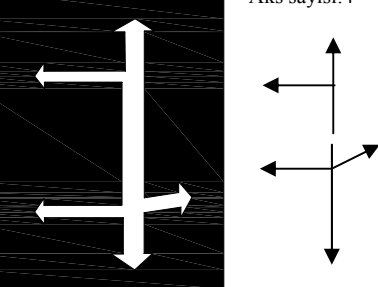

Tablo 64. Pitti Sarayının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-5 2	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Pitti Sarayı TÜRÜ: Saray BULUNDUĞU YER: Floransa YAPILDIĞI DÖNEM: 1458
GENEL YERLEŞİM	BİNA	DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE
		 <p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM</p> <p>☐ yeşil ☐ bina</p>
 <p>☐ saray ☐ yeşil</p>	 <p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (iç mekan)</p>	 <p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (yeşil)</p>
<p>SİLÜETTE İHTİŞAM</p> 		
	<p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (iç mekan)</p> 	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (kapı)</p>
		

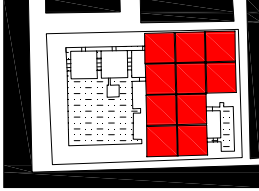

Tablo 65. Taç Mahal Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-10 3	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM		ADI : Taç Mahal TÜRÜ: Anıt mezar BULUNDUĞU YER: Hindistan YAPILDIĞI DÖNEM: 1630-53
GENEL YERLEŞİM	BİNA		DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE
	<u>KONUMDA İHTİŞAM</u> 		<u>SÜSLEMEDE İHTİŞAM</u> ☐ yeşil ☐ bina
	 <u>İHTİŞAM</u>		<u>SÜSLEMEDE İHTİŞAM</u> (yeşil)
 ☐ bina ☐ yeşil ☐ su	<u>SÜSLEMEDE İHTİŞAM</u> 		
 Plan			<u>SÜSLEMEDE İHTİŞAM</u> (su)
 Kesit			

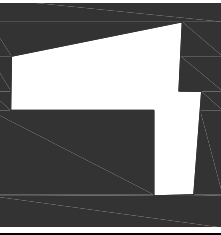
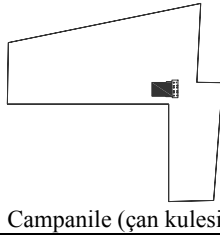

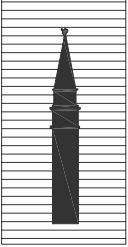
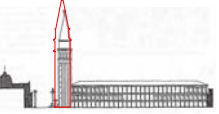
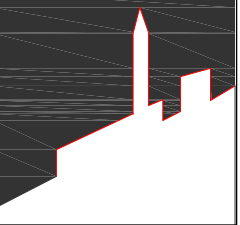
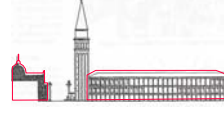
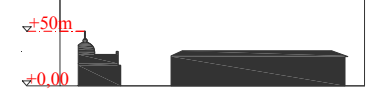

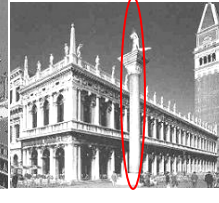
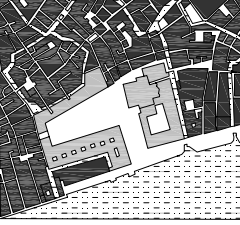

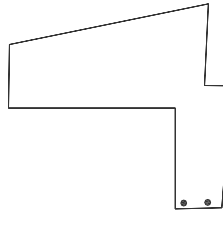
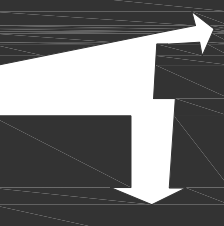

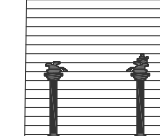
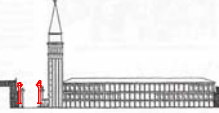
Tablo 66. Reichstag Binasının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-14 4	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Reichstag binası TÜRÜ: Parlamento binası BULUNDUĞU YER: Berlin YAPILDIĞI DÖNEM: 1996
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>BİNA</p> <p>KONUMDA İHTİŞAM (cephe)</p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p>
	<p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM</p> <p>Kubbe Yüksekliği; 23 m</p>	
 <p>☐ bina ☐ yeşil ☐ su</p>	<p>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM (çatı)</p> 	
 <p>A; Reichstag B; Paul Löbe C; Jakob Kaiser</p>	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (iç mekan)</p> 	
 <p>Aks sayısı:4</p>	<p>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM (iç mekan)</p> 	

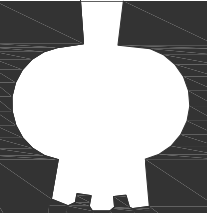
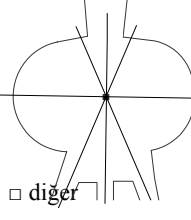
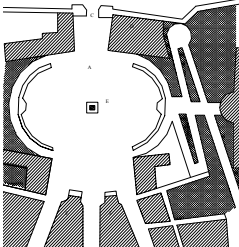
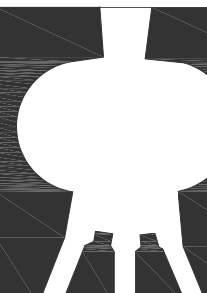
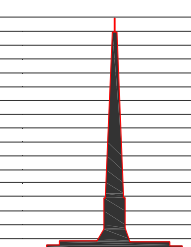
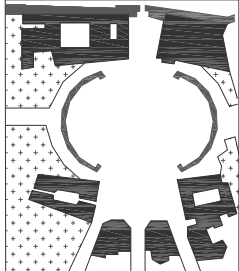

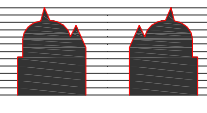
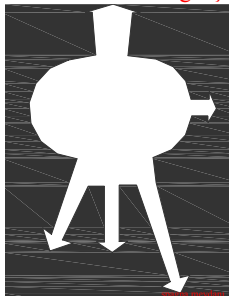

Tablo 67. Expo Sea Lake Strüktürünün Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-15 5	BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Expo Sea Lake, Expo2000 TÜRÜ: Strüktür BULUNDUĞU YER: Hannover YAPILDIĞI DÖNEM:
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>BİNA</p> <p><u>BİCİMDE İHTİŞAM</u></p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p>
 <p>□ bina □ su □ yol</p>	<p><u>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM</u></p> 	
	<p><u>AYDINLATMADA İHTİŞAM</u></p> 	
		

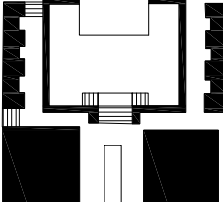
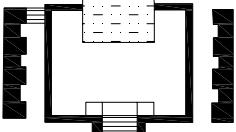
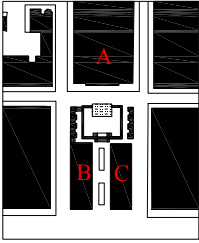
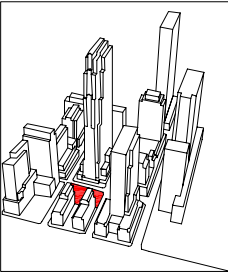

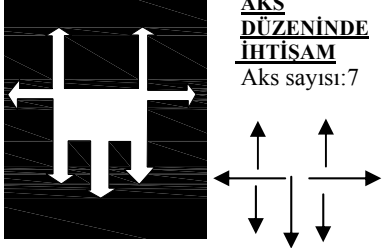

Tablo 68. San Marco Meydanının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: B-1 1	KENTSEL MEKÂNLARDA (ODAKLAR / BAĞLANTILAR) İHTİŞAM	ADI: San Marco Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Venedik YAPILDIĞI DÖNEM:12yy.
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>MEKÂN BİLEŞENLERİ</p> <p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (zemin)</p> <p>Boyutlar: 571,242 m 314,150 m</p> 	<p>MEKAN ÖĞELERİ</p> <p>KONUMDA İHTİŞAM (anı)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ meydan merkezi ☐ aks kesim noktası ☐ giriş ☐ diğer <p>Campanile (çan kulesi)</p>
 <p>☐ bina ☐ yeşil ☐ su</p> <p>A:san marco meydanı D:campanile B:san marco bazilikası E:kütüphane :dojlar sarayı</p>	<p>BİCİMDE İHTİŞAM (duvar/sınır)</p> <p>San Marco kilisesi</p>	<p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (anıt)</p> <p>Taban 57, 35 m Yükseklik: 100m</p>
<p>SİLÜETTE İHTİŞAM</p> 	<p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (duvar /sınır)</p> <p>San Marco kilisesi</p> <p>±50m ±0.00</p>	 <p>campanile iki sütun</p>
<p>KONUMDA İHTİŞAM</p> <p>☐ bina ☐ su</p>	<p>AYDINLATMA İHTİŞAM (duvar/sınır)</p> 	<p>KONUMDA İHTİŞAM (anı)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ meydan merkezi ☐ aks kesim noktası ☐ giriş ☐ diğer
<p>AKS DÜZENİNDE İHTİŞAM</p> <p>Aks sayısı:2</p> <p>nehir</p> 	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (duvar/sınır)</p> 	<p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (anıt)</p> <p>Çap:7 m Yükseklik:18 m</p>

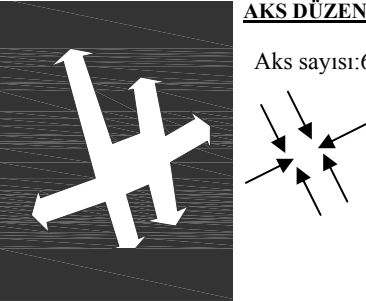

Tablo 69. Popolo Meydanının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: B-6 2	KENTSEL MEKÂNLARDA (ODAKLAR / BAĞLANTILAR) İHTİŞAM	ADI: Popolo Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Roma YAPILDIĞI DÖNEM:1816-1820
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>MEKAN BİLEŞENLERİ</p> <p>BİCİMDE İHTİŞAM (zemin)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ kare ☐ dikdörtgen ☐ üçgen ☐ yamuk ☐ diğer 	<p>MEKAN ÖGELERİ</p> <p>KONUMDA İHTİŞAM (anıt)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ meydan merkezi ☐ aks kesim noktası
 <p>A: Meydan B: Pincio bahçesi C: Popolo portal D: Santa Maria kilisesi E: Obelisk F: İkiz kiliseler</p> <p>☐ bina ☐ yeşil</p>	<p>ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM (zemin)</p> <p>Boyutlar: 140, 150 En / Boy: 0,93 Kapalılık Oranı : (en az, en çok) 0,05 – 0,09</p> 	<p>ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM (anıt)</p> <p>Taban :10, 10 m Yükseklik:36 m</p>
 <p>☐ bina ☐ duvar ☐ yeşil</p>	<p>BİCİMDE İHTİŞAM (duvar /sınır)</p> 	
<p>AKS DÜZENİNDE İHTİŞAM</p> <p>A: Popolo meydanı B: Spagnameydanı</p>	<p>ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM (duvar/sınır)</p> <p>Yükseklik: 30 m</p>	
<p>Kent girişi</p> <p>Aks sayısı:5</p> <p>Spagna meydanı</p>	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (duvar/sınır)</p> <p>ikiz kiliseler</p> <p>duvar ☐ heykel</p> 	

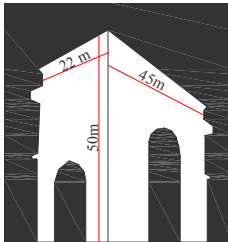
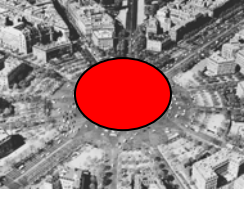
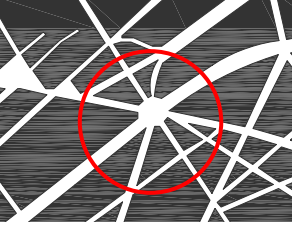

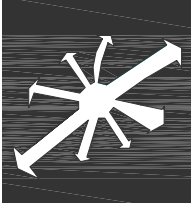
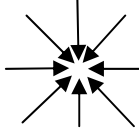

Tablo 70. Rockefeller Meydanının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: B-7 3	KENTSEL MEKÂN LARDA (ODAKLAR / BAĞLANTILAR) İHTİŞAM	ADI: Rockefeller Meydanı TÜRÜ: Avlu BULUNDUĞU YER: ABD YAPILDIĞI DÖNEM:1931-1970
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>MEKÂN BİLEŞENLERİ</p> 	<p>MEKAN ÖĞELERİ</p> <p><u>KONUMDA İHTİŞAM</u> (su)</p> <p>□ su</p>
 <p>□bina □ çeşme A:Rockefeller center B:La maison Française C: British building</p>	<p>BİCİMDE İHTİŞAM (duvar/sınır)</p> 	<p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (su/çeşme)</p>
<p>AKS DÜZENİNDE İHTİŞAM Aks sayısı:7</p> 	<p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (duvar /sınır)</p> 	
	<p>AYDINLATMA İHTİŞAM (duvar/sınır)</p> 	

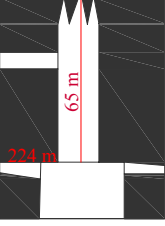
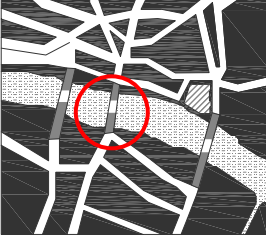

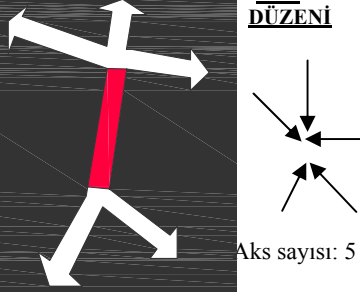

Tablo 71. Trevi Çeşmesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-1 1	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Trevi Çeşmesi TÜRÜ: Çeşme BULUNDUĞU YER: Roma YAPILDIĞI DÖNEM: 17 yy
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>TEKİL ÖĞE</p> <p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (cephes)</p> <p>☐ heykel</p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p>
	 	
	<p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (zemin)</p> 	
<p>AKS DÜZENİ</p> <p>Aks sayısı:6</p> 	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (zemin)</p> <p>☐ heykel</p> 	
	 	

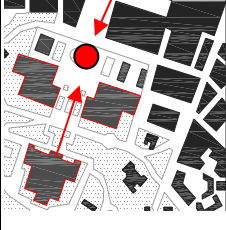
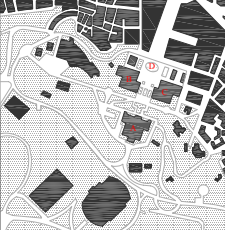

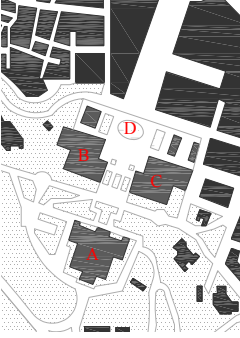

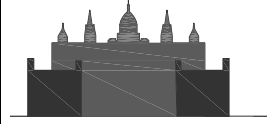
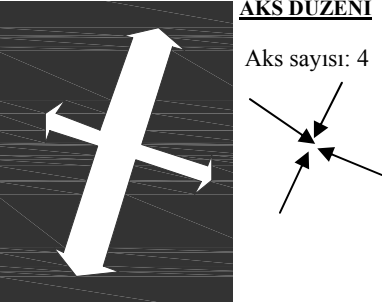
Tablo 72. Etoile Zafer Takımın Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-3 2	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Etoile TÜRÜ: Zafer Takı BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM: 1805
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>TEKİL ÖĞE</p> <p>ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM (cephes)</p> <p>Boyutlar: En:22 Boy:45 Yükseklik:50</p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p> <p>KONUMDA İHTİŞAM (zemin)</p>
	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (cephes / taşyıcı) □ heykel</p> 	
<p>AKS DÜZENİNDE İHTİŞAM</p> 		
<p>AKS DÜZENİNDE İHTİŞAM</p> <p>Aks sayısı: 8</p>	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (çatı)</p> 	
	<p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (iç mekan/tavan)</p> 	

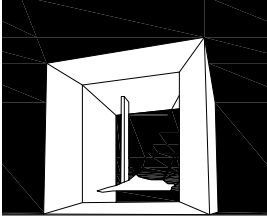

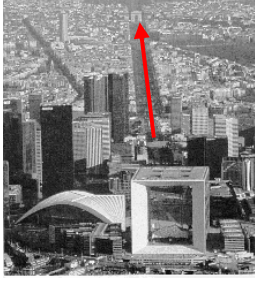

Tablo 73. Londra Köprüsünün Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-5 3	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Londra Köprüsü TÜRÜ: Köprü BULUNDUĞU YER: Londra YAPILDIĞI DÖNEM: 1886-1894
GENEL YERLEŞİM	TEKİL ÖĞE	DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE
	 <p>ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM (cephe)</p> <p>Boyutlar: Boy:224m (köprü uzunluğu) Yükseklik:65m (taşıyıcı)</p>	
	 <p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p>	
	 <p>SÜSLEMEDE İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p>	
 <p>AKS DÜZENİ</p> <p>Aks sayısı: 5</p>		
	<p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (cephe)</p> 	

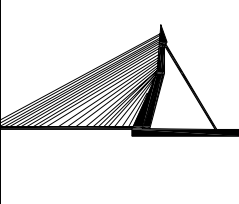

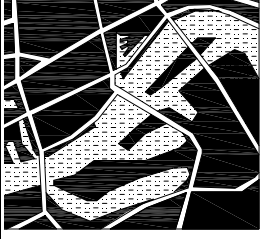

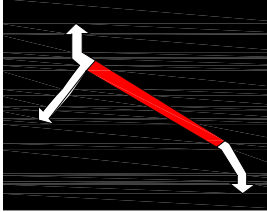
Tablo 74. Magic Çeşmesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-7 4	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Magic çeşmesi TÜRÜ: Su ögesi BULUNDUĞU YER: Barselona YAPILDIĞI DÖNEM:1929
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>TEKİL ÖĞE</p> <p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (cephe)</p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p> <p>KONUMDA İHTİŞAM (sınır ögesi)</p>
		<p>FORMDA İHTİŞAM (sınır ögesi)</p>
 <p>A: Nacolan sarayı , catalunya müzesi B: Victoria sarayı C: 13. Alfone sarayı D: Magic Çeşmesi</p> <p>□ □ bina □ yeşil</p>	<p>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM</p> 	<p>ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM (sınır ögesi)</p>
<p>AKS DÜZENİ</p> <p>Aks sayısı: 4</p> 		

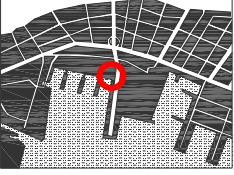

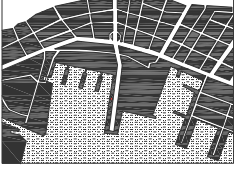

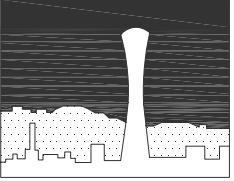

Tablo75. La Granda Zafer Takımın Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-10 5	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: La Granda Arch TÜRÜ: Zafer takı BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM: 1964-1989
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>TEKİL ÖĞE</p> <p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (cephe)</p> <p>Boyutlar: 10x10 m²</p> <p>Yükseklik 110 m</p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p>
	<p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p> 	
<p>KONUMDA İHTİŞAM</p> 		
	<p>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p> 	
		

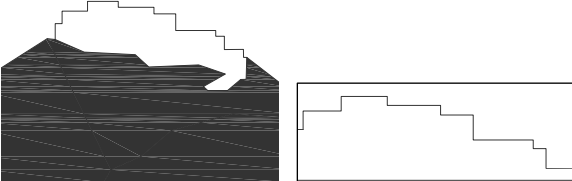

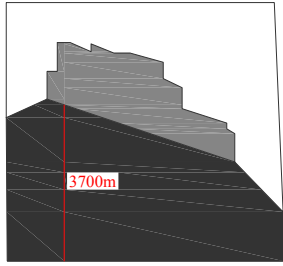

Tablo 76. Erasmus Köprüsünün Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-11 6	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Erasmus Köprüsü TÜRÜ: Köprü BULUNDUĞU YER: Rotterdam YAPILDIĞI DÖNEM: 1996
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>TEKİL ÖĞE</p> <p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (cephe)</p> <p>Yükseklik 139 m</p> 	<p>DIŞ MEKAN/YAKIN ÇEVRE</p>
	<p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p> 	
 <p>□ su □ bina</p>		
<p>SİLÜETTE İHTİŞAM</p> 	<p>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p> 	
		

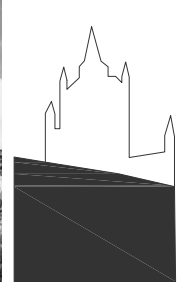

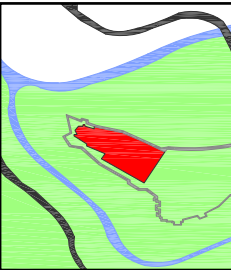
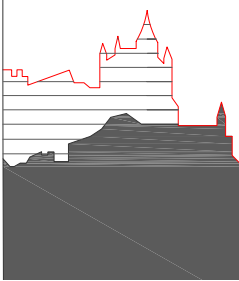
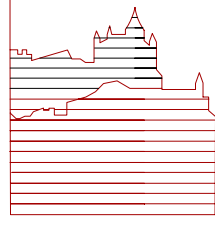
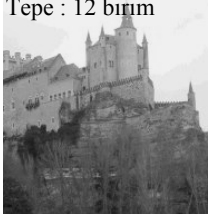

Tablo 77. Kobe Port Kulesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-8 7	ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELERDE İHTİŞAM	ADI: Kobe Port Tower TÜRÜ: Kule BULUNDUĞU YER: Kūba YAPILDIĞI DÖNEM:1963
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>TEKİL ÖĞE</p> <p>ÖLCÜ/ORAN İHTİŞAM (cephe)</p> <p>Boyutlar: Boy:108 m (kule yüksekliği)</p>	
	<p>AYDINLATMADA İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p> 	
 <p>□ su □ bina</p>		
 <p>SİLÜETTE İHTİŞAM</p>	<p>RENKTE İHTİŞAM (cephe / Taşıyıcı)</p> 	
	<p>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM (cephe / taşıyıcı)</p> 	

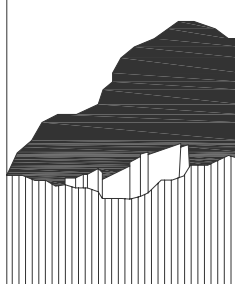

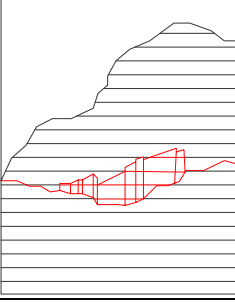

Tablo 78. Potala Sarayının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-2 1	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Potala Sarayı TÜRÜ: Tepe Sarayı BULUNDUĞU YER: Tibet YAPILDIĞI DÖNEM: 17yy
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</p> 	<p><u>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</u></p> <p>□dağ/tepe</p>
		<p><u>BİCİMDE İHTİŞAM</u></p>
		<p><u>ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM</u></p> <p>Tepenin Yüksekliği:3700m</p>
 <p>□ bina □ yeşil □ göl □ Potala sarayı</p>		<p><u>MALZEMEDE İHTİŞAM</u></p> <p>3,700 kg altın</p>
		

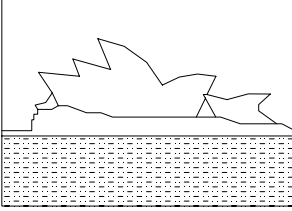
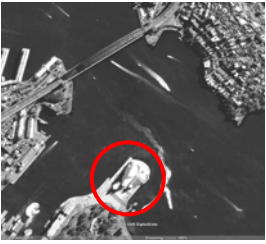
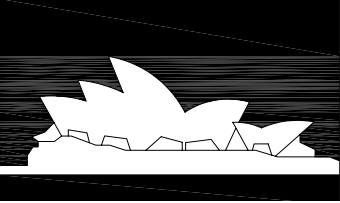

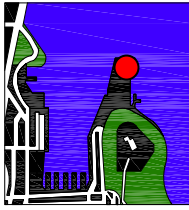

Tablo 79. Alkazar Kalesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-3 2	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Alkazar kalesi TÜRÜ: Tepe Kalesi BULUNDUĞU YER: İspanya YAPILDIĞI DÖNEM:
GENEL YERLEŞİM	ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	
	<div data-bbox="624 510 820 790"></div> <div data-bbox="820 510 999 790"></div> <div data-bbox="999 510 1182 790"></div> <div data-bbox="1230 495 1414 551">ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</div> <div data-bbox="1278 584 1390 618">□dağ/tepe</div>	
	<div data-bbox="624 819 919 1066"></div> <div data-bbox="1286 797 1414 853">BİCİMDE İHTİŞAM</div>	
	<div data-bbox="624 1088 1062 1368"></div> <div data-bbox="1094 1088 1382 1368"></div>	
<div data-bbox="225 1413 456 1682"></div> <div data-bbox="456 1559 600 1682"> ☐yol ☐nehir ☐sur ☐yeşil ☐Alkazar kalesi </div>	<div data-bbox="624 1402 863 1682"></div> <div data-bbox="879 1458 1094 1682"></div> <div data-bbox="1238 1379 1382 1435">ÖLÇÜ/ORAN İHTİŞAM</div> <div data-bbox="1198 1435 1358 1491">Bina: 8 birim Tepe : 12 birim</div> <div data-bbox="1198 1469 1406 1682"></div>	
	<div data-bbox="624 1693 871 1984"></div> <div data-bbox="887 1693 1158 1984"></div> <div data-bbox="1166 1693 1406 1984"></div>	

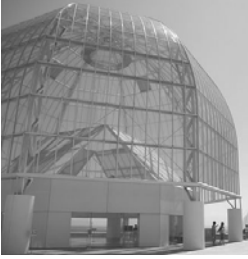

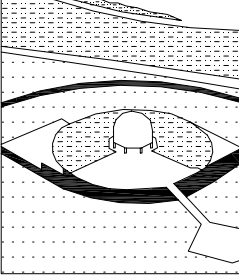
Tablo 80. Sümela Manastırının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-1 3	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Sümela Manastırı TÜRÜ: Yamaç Manastırı BULUNDUĞU YER: Trabzon YAPILDIĞI DÖNEM:
		<p>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</p> <p>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</p> <p>□dağ/yamaç</p>
		<p>ÖLCÜ / ORAN İHTİŞAM</p> <p>Bina; 4 birim Tepe; 19 birim</p>
		
		
		

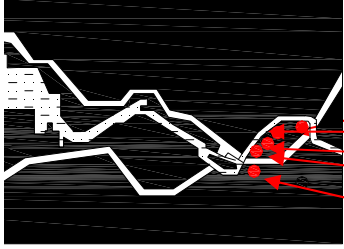

Tablo 81. Sydney Opera Binasının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-7 4	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Sydney Opera Binası TÜRÜ: Deniz kıyısı binası BULUNDUĞU YER: Sydney YAPILDIĞI DÖNEM: 1957
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</p> <p>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</p> <p>göl / deniz</p>	
	 <p>BİCİMDE İHTİŞAM</p>	
		
 <p> ☐ yol ☐ su ☐ yeşil ☐ sydney opera binası </p>		
	 	

Tablo 82. Sea Life Parkının Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-8 5	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Sea Life Park TÜRÜ: Park BULUNDUĞU YER: Tokyo YAPILDIĞI DÖNEM:1989
<p>GENEL YERLEŞİM</p> 	<p>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</p> <p>ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE</p> <p>□ göl/deniz kıyısı</p>	
	 <p>TEKNOLOJİDE İHTİŞAM</p>	
		
 <p>□ yol □ su □ yeşil □ sea life park</p>		
 <p>□ duvar □ su □ yeşil</p>		

Tablo 83. Bilbao Kentsel Dönüşüm Projesinin Etkili / Destek Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-10 6	BAĞLAMIN İHTİŞAMI / BAĞLAMDA İHTİŞAM	ADI: Bilbao TÜRÜ: Kentsel Dönüşüm projesi BULUNDUĞU YER: Bilbao YAPILDIĞI DÖNEM: 1997
GENEL YERLEŞİM	ETKİLİ DOĞAL ÇEVRE	
		<p><u>ETKİLİ YAPAY ÇEVRE</u></p> <p>Nehir boyu yapılaşma</p>
		
		<p>International Station Guggenheim Müzesi Operation Abondoibarro Conferences Hall International Fair</p>
		<p><u>BİCİMDE İHTİŞAM</u></p> <p>Guggenheim Müzesi</p>
		<p>Conference Hall</p>

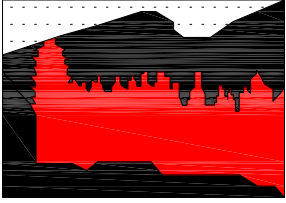
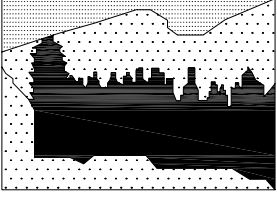
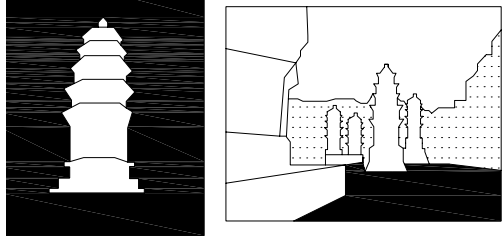
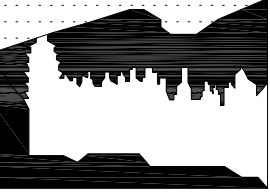
3.1.5.3. Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizler

Seçilen örnekler üzerinden tasarımsal kaliteler her ölçekte

- Şekil- zemin,
- Tekillik- tek olma / farklı- farklı olma,
- Egemenlik,
- Görünüm gücü-görünüm kapsamı,
- Vistalar-görünümler-perspektifler

başlıkları altında incelenmekte ve analizleri tablolaştırılarak sunulmaktadır (Tablo 84'den 105'e kadar).

Tablo 84. Preists Mezarlığının Etkili / Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-1 1	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BİNA/BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Preists mezarları TÜRÜ: Mezar BULUNDUĞU YER: Çin YAPILDIĞI DÖNEM:
		
ŞEKİL – ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK – TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK		<p>243 farklı mezar tipi mevcuttur</p>
EGEMENLİK		<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

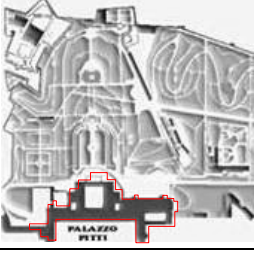
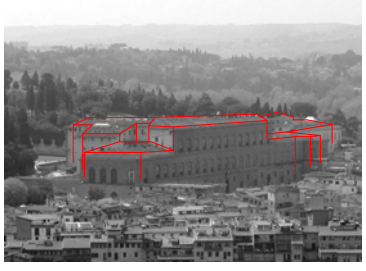
Tablo 84'ün devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSİTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

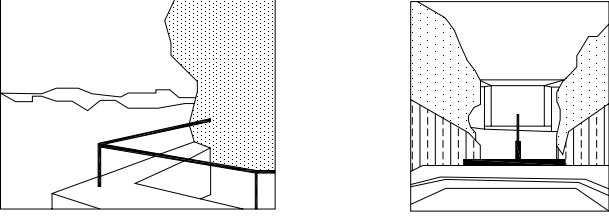
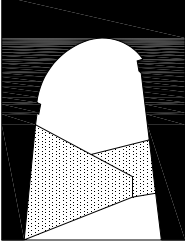
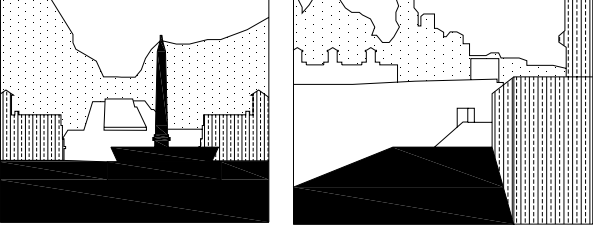
Tablo 85. Pitti Sarayının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-5 2	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BİNADA / BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Pitti Sarayı TÜRÜ: Saray BULUNDUĞU YER: Floransa YAPILDIĞI DÖNEM: 1458
-----------------	--	---

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK		<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

Tablo 85'in devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

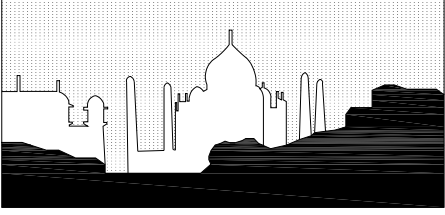
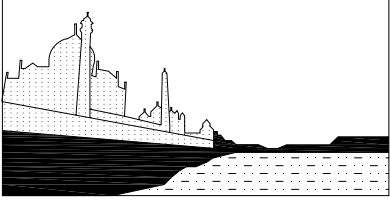
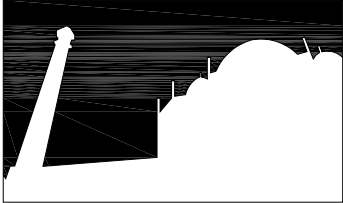
Tablo 86. Taç Mahal Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-10 3	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Taç Mahal TÜRÜ: Anıt mezar BULUNDUĞU YER: Agra, Hindistan YAPILDIĞI DÖNEM: 1630-53
------------------	--	---

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK	 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 86'nın devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ -GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

Tablo 87. Reichstag Binasının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-14 4	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Reichstag Binası TÜRÜ: Parlamento binası BULUNDUĞU YER: Berlin YAPILDIĞI DÖNEM: 1996
------------------	---	---

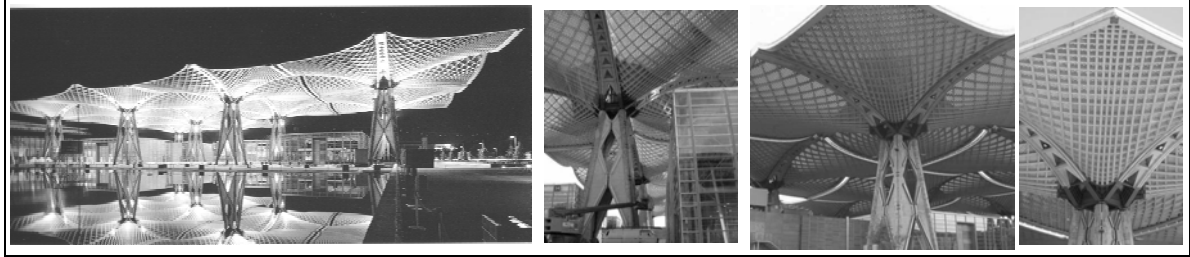
ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK	 	<p>Kubbe Yüksekliği; 23 m</p>
		<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

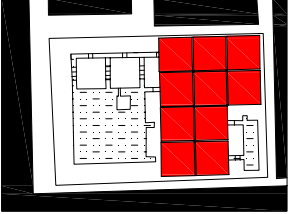
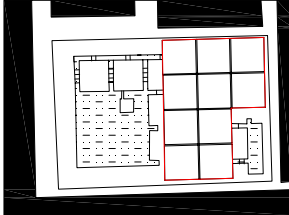
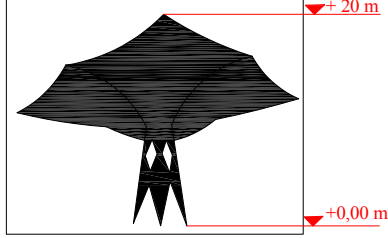

Tablo 87'nin devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

Tablo 88. Expo Sea Lake Strüktürünün Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: A-15 5	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BİNA / BİNALARDA İHTİŞAM	ADI : Expo Sea Lake, Expo2000 TÜRÜ: Strüktür BULUNDUĞU YER: Hannover YAPILDIĞI DÖNEM:
------------------	---	--

ŞEKİL - ZEMİN		Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		Taban Alanı; 40x40 m Yükseklik; 20 m
EGEMENLİK		☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 88'in devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

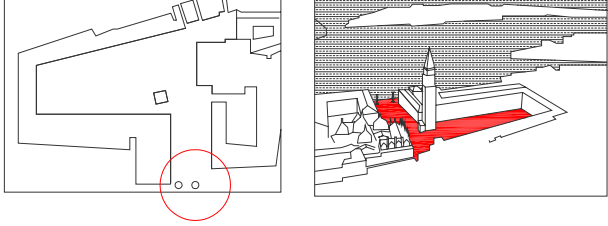

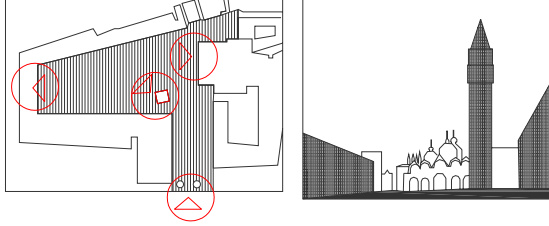
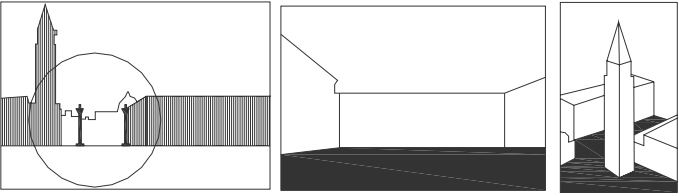
Tablo 89. San Marco Meydanı Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: B-1 1	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ KENTSEL MEKÂNLAR (ODAKLAR /BAĞLANTILAR)	ADI: San Marco Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Venedik YAPILDIĞI DÖNEM: 12yy.
-----------------	---	--

ŞEKİL - ZEMİN		Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		 ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK	 	Meydan; 175m - ortalama 58m, 85m 80m –ortalama 42m, 48m
		☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 89'un devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ -GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

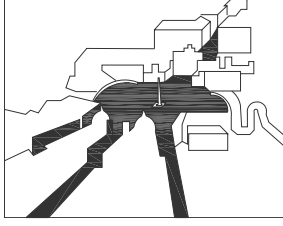

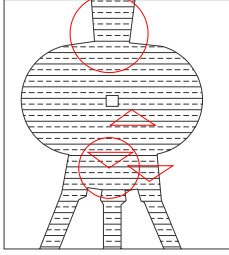
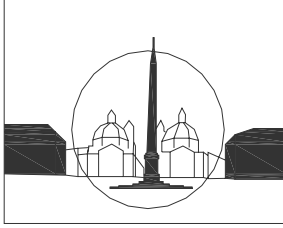
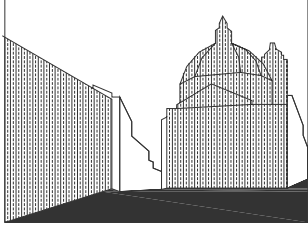
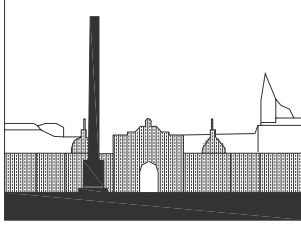
Tablo 90. Popolo Meydanının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: B-6 2	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ KENTSEL MEKÂNLAR (ODAKLAR /BAĞLANTILAR)	ADI: Popolo Meydanı TÜRÜ: Meydan BULUNDUĞU YER: Roma YAPILDIĞI DÖNEM:1816-20
-----------------	---	---

ŞEKİL - ZEMİN		Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		Meydan;140m – 180m ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 90'nin devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI			
			☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER			
			☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

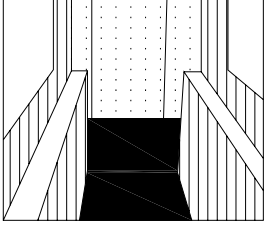
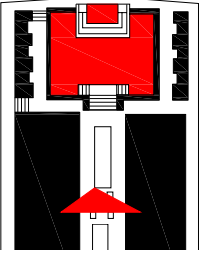
Tablo 91. Rockefeller Meydanının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: B-7 3	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ KENTSEL MEKÂNLAR (ODAKLAR /BAĞLANTILAR)	ADI: Rockefeller Meydanı TÜRÜ: Avlu BULUNDUĞU YER: ABD YAPILDIĞI DÖNEM: 1931-1970
-----------------	---	--

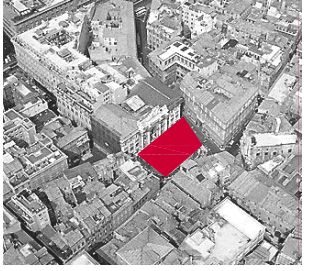
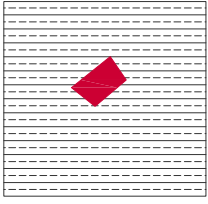
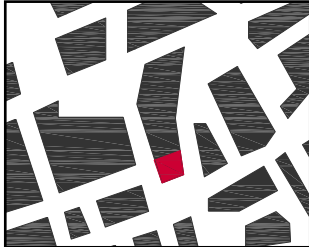

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK		<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

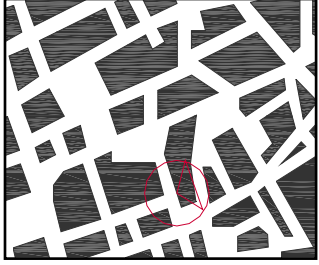
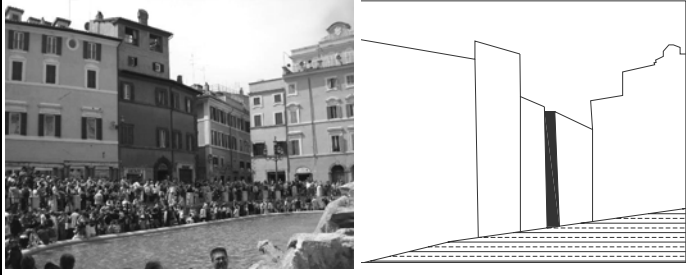
Tablo 91'in devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

Tablo 92.Trevi Çeşmesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-1 1	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELER	ADI: Trevi Çeşmesi TÜRÜ: Çeşme BULUNDUĞU YER: Roma YAPILDIĞI DÖNEM: 17 yy	
			
ŞEKİL - ZEMİN			<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA			<p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK			<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

Tablo 92'nin devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER - PERSPEKTİFLER		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

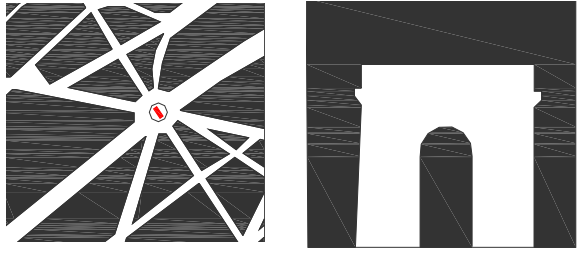
Tablo 93. Etoile Zafer Takının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-3 2	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ ETKİLİ TEK KENTSEL ÖĞELER	ADI: Etoile TÜRÜ: Zafer Taki BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM: 1805
-----------------	---	--

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK		<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

Tablo 93'ün devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ -GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER - PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

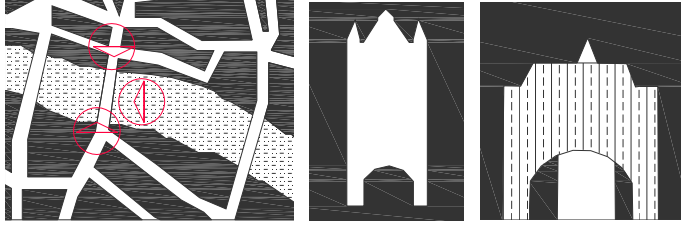

Tablo 94. Londra Köprüsünün Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-5 3	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELER	ADI: Londra Köprüsü TÜRÜ: Köprü BULUNDUĞU YER: Londra YAPILDIĞI DÖNEM: 1886-1894
-----------------	---	---

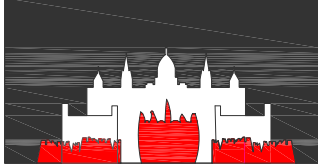
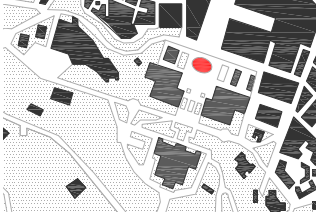

ŞEKİL - ZEMİN		Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		Boyutlar: Boy:224m (köprü uzunluğu) Yükseklik:65m (taşıyıcı)
EGEMENLİK		☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 94'ün devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

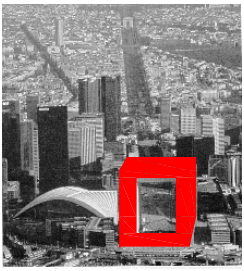

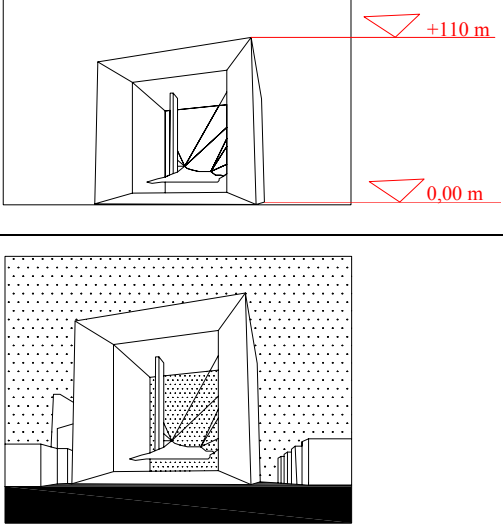
Tablo 95. Magic Çeşmesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-7 4	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELER	ADI: Magic çeşmesi TÜRÜ: Su ögesi BULUNDUĞU YER: Barselona YAPILDIĞI DÖNEM:1929
		
ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

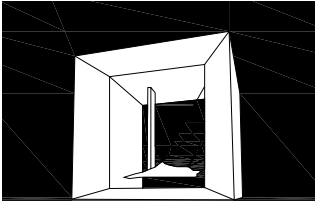
Tablo 95'in devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR – GÖRÜNÜMLER - PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

Tablo 96. La Granda Zafer Takının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-10 5	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELER	ADI: La Granda Arch TÜRÜ: Zafer takı BULUNDUĞU YER: Paris YAPILDIĞI DÖNEM: 1964-1989
		
ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		<p>Takın yüksekliği: 110m Taban alanı: 100 m²</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 96'nın devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI	 	
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER - PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

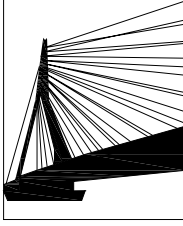
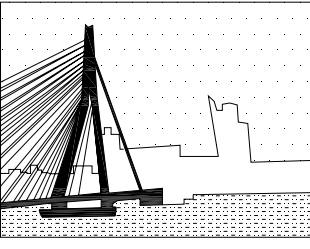
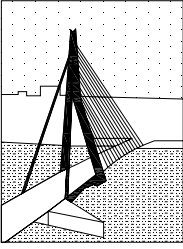
Tablo 97. Erasmus Köprüsünün Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-11 6	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELER	ADI: Erasmus Köprüsü TÜRÜ: Köprü BULUNDUĞU YER: Rotterdam YAPILDIĞI DÖNEM: 1996
------------------	---	--

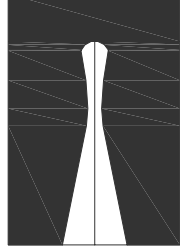

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		Kulenin yüksekliği: 108 m
		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

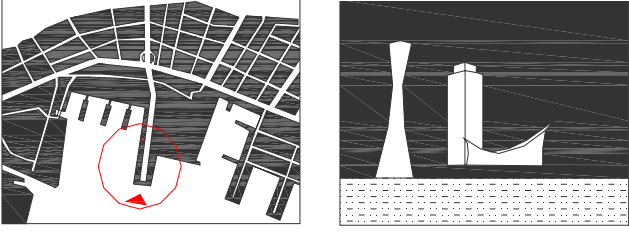
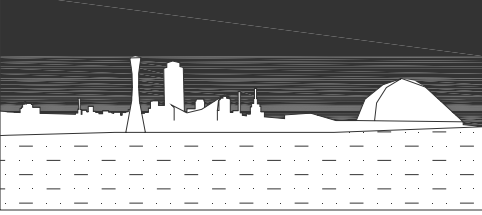
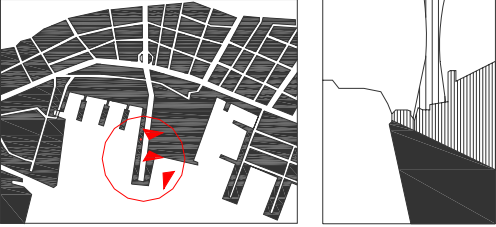
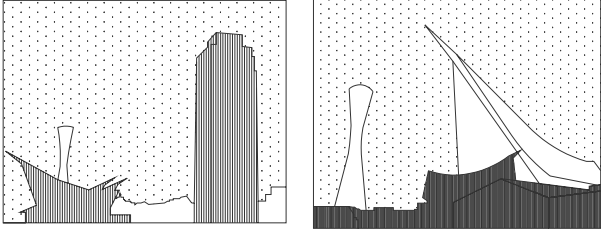
Tablo 97'nin devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI	 	
	 	☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER - PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

Tablo 98. Kobe Port Kulesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: C-8 7	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ ETKİLİ TEK KENTSEL ÖGELER	ADI: Kobe Port Kulesi TÜRÜ: Kule BULUNDUĞU YER: Küba YAPILDIĞI DÖNEM: 1963
		
ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		<p>Kulenin yüksekliği: 108 m</p>
EGEMENLİK		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 98'in devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ - GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR - GÖRÜNÜMLER - PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık - Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

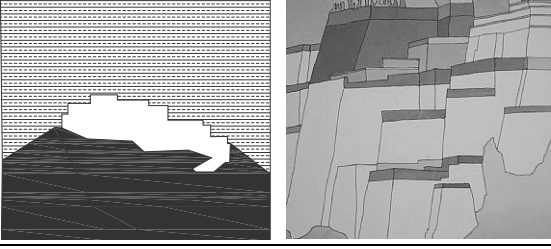
Tablo 99. Potala Sarayının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-2 1	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BAĞLAM / BAĞLAMDA	ADI: Potala Sarayı TÜRÜ: Tepe Sarayı BULUNDUĞU YER: Tibet YAPILDIĞI DÖNEM: 17yy
-----------------	--	--

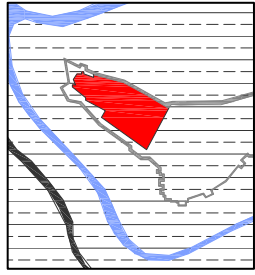
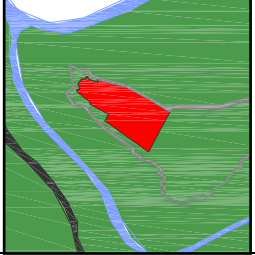
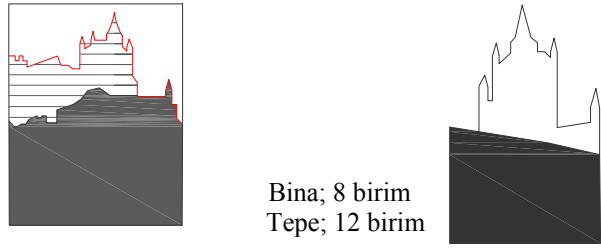

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA	<ul style="list-style-type: none"> ☐ göl ☐ yeşil 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

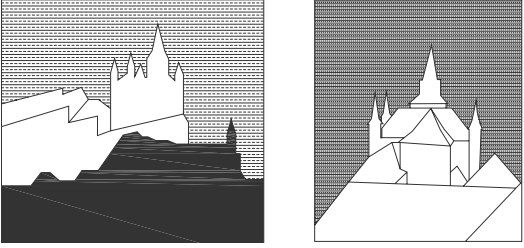
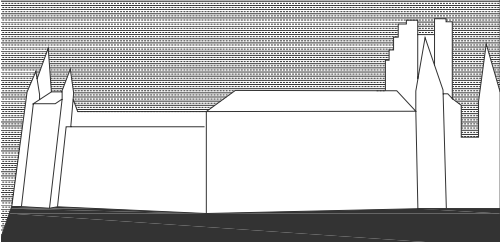
Tablo 99'un devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR – GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

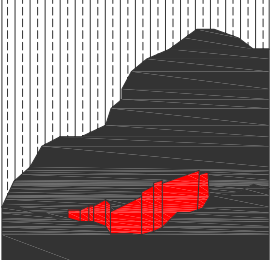
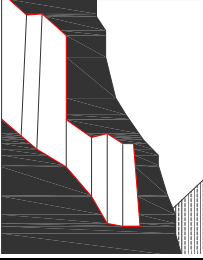
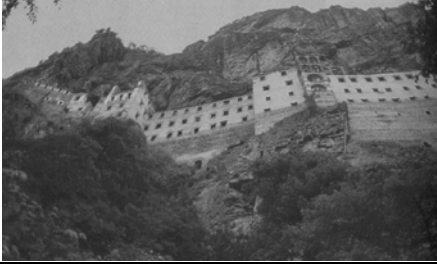
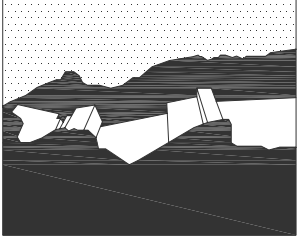
Tablo 100. Alkazar Kalesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-3 2	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BAĞLAM / BAĞLAMDA	ADI: Alkazar kalesi TÜRÜ: Tepe Kalesi BULUNDUĞU YER: İspanya YAPILDIĞI DÖNEM:
		
ŞEKİL - ZEMİN	 <ul style="list-style-type: none"> ☐ sur ☐ nehir 	<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA	 <ul style="list-style-type: none"> ☐ sur ☐ nehir ☐ yeşil 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK	 <p>Bina; 8 birim Tepe; 12 birim</p>	
		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

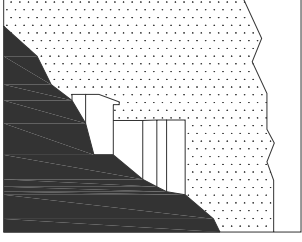

Tablo 100'ün devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR – GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

Tablo 101. Sümela Manastırının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-1 3	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BAĞLAM / BAĞLAMDA	ADI: Sümela Manastırı TÜRÜ: Yamaç Manastırı BULUNDUĞU YER: Trabzon YAPILDIĞI DÖNEM:
		
ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK	 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

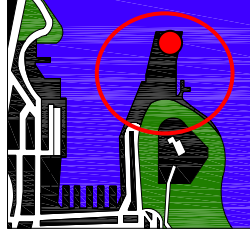
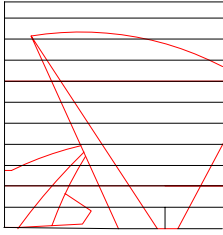
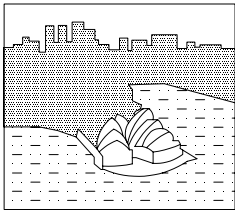
Tablo 101'in devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydımlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR – GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

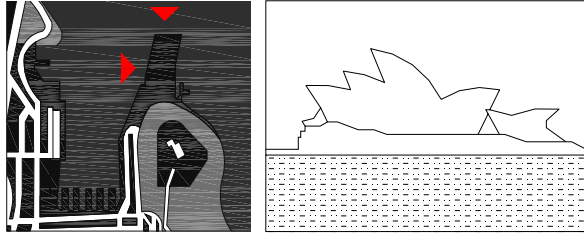
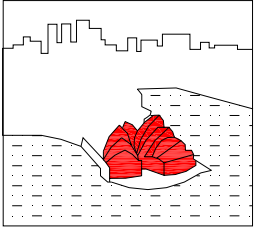
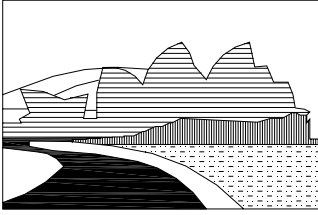
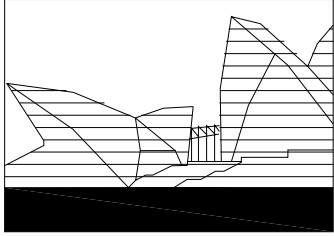
Tablo 102. Sydney Opera Binasının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-7 4	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BAĞLAM / BAĞLAMDA	ADI: Sydney Opera Binası TÜRÜ: Deniz kıyısı binası BULUNDUĞU YER: Sydney YAPILDIĞI DÖNEM: 1957
-----------------	--	---

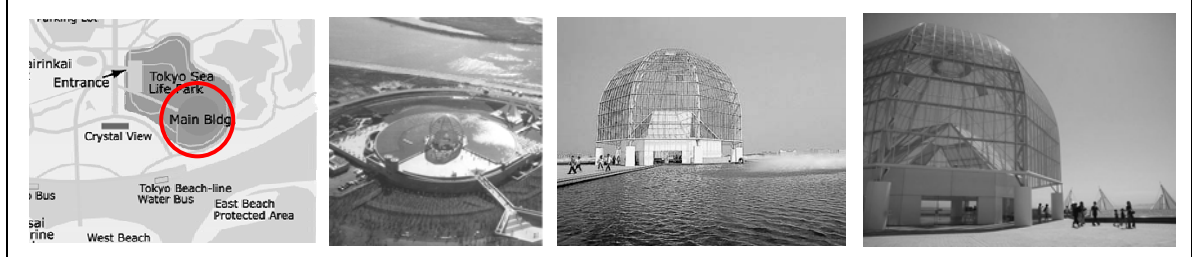
ŞEKİL - ZEMİN	 <ul style="list-style-type: none"> ☐ şekil ☐ zemin 	<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA	 <ul style="list-style-type: none"> ☐ yol ☐ su ☐ yeşil ☐ Sydney Opera Binası 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği
EGEMENLİK	 <p>Bina; 10 birim İnsan boyu; 1 birim</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk

Tablo 102'nin devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR – GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

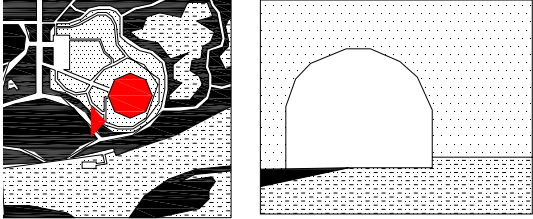
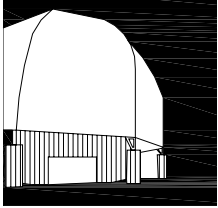
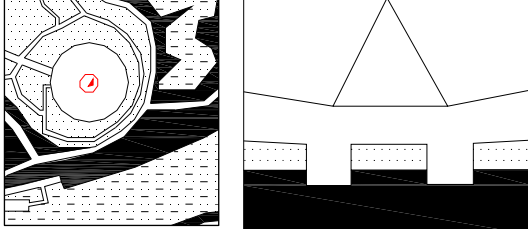
Tablo 103. Sea Life Parkının Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-8 5	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BAĞLAM / BAĞLAMDA	ADI: Sea Life Park TÜRÜ: Park BULUNDUĞU YER: Tokyo YAPILDIĞI DÖNEM:1989
-----------------	--	--

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA		<p>☐ duvar ☐ yeşil ☐ su ☐ Sea life park</p> <p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK		<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

Tablo 103'ün devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR – GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

Tablo 104. Bilbao Kentsel Dönüşüm Projesinin Etkili/ Tasarımsal Kalitelere Bağlı Analizi

NO: D-10 6	TASARIMSAL KALİTELERİN ANALİZİ BAĞLAM / BAĞLAMDA	ADI: Bilbao TÜRÜ: Kentsel Dönüşüm projesi BULUNDUĞU YER: Bilbao YAPILDIĞI DÖNEM: 1997
------------------	--	--

ŞEKİL - ZEMİN		<p>Şekil – Zemin Oluşumundaki Kuvvetlilik Derecesi</p> <p>☐ Kuvvetsiz ☐ Az Kuvvetli ☐ Kuvvetli ☐ Çok Kuvvetli</p>
TEKİLLİK - TEK OLMA / FARKLILIK – FARKLI OLMA	<p>☐ yol ☐ su ☐ yapılaşma</p>	<p>☐ Kontrastlık ☐ Kapanma ☐ Sınırların Keskinliği</p>
EGEMENLİK		<p>☐ Boyutlar / Boyutlanma ☐ Farklı / Tek / İlginç ☐ Sayısal Çokluk / Yoğunluk</p>

Tablo 104'ün devamı

GÖRÜNÜM GÜCÜ – GÖRÜNÜM KAPSAMI		
		☐ Saydamlık / Geçirgenlik ☐ Yükseklik ☐ Topografya
VİSTALAR – GÖRÜNÜMLER- PERSPEKTİFLER		
		☐ Açık – Sonsuz Vista ☐ Yarı Kapalı Vista ☐ Kapalı Vista

3.1.5.4. Değerlendirmeler

Belirlenen ölçekler kapsamında seçilen örneklerde yapılan detay analizler (Etkili/destek kalitelerin ve tasarımsal kalitelerin analizleri) sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak bu kalitelerin ihtişamın oluşumundaki etkileri değerlendirmeye çalışılmıştır.

• Etkili / destek kaliteler

Etkili / destek kaliteler aşağıdaki başlıklarda belirlenen ölçekler kapsamında değerlendirilmiştir (Tablo 105).

Konum bağlamda başta olmak üzere bina (özellikle saray ve mezar yapılarında ; Preists Mezarlığı, Piti Sarayı vb), etkili/tek kentsel mekan öğeleri (Etoile Zafer Takı, Magic Çeşmesi, Londra Köprüsü gibi taklarda, çeşmelerde ve köprülerde) ve kentsel mekan ölçeğinde (San Marco Meydanı, Popolo Meydanı) ihtişamın oluşumunda en sık ve en etkili kalite olarak görülmektedir.

Form en sık bina (Preists Mezarlığı, Taç Mahal vb.) ve bağlam ölçeğinde (Potala Sarayı, Alkazar Kalesi, Sydney Opera Binası vb ihtişamın oluşumunda etkili kalite olarak görülmektedir.

Ölçü/Oran kalitesi ihtişamın oluşumunda etkili kalite olarak en sık kentsel mekanlarda (San Marco Meydanı, Popolo Meydanı ve Rockefeller Meydanında) görülmektedir.

Aydınlatma; kentsel mekânlar başta olmak üzere sırasıyla Etkili tek/kentsel mekan öğelerinde ve binalarda rastlanmaktadır.

Teknoloji; bina ölçeğinde özellikle Reichstag Binasında, kentsel mekanlarda Rockefeller Meydanında, Etkili / tek kentsel mekan öğelerinde Magic Çeşmesinde, La Granda Arch ve bağlamda; Sydney Opera Binası, Potsdamer ve Bilbao kentsel dönüşüm Projelerinde rastlanmaktadır.

Süsleme; en sık ve en etkili San Marco Meydanı, Popolo meydanı gibi kentsel mekanlarda, dini, mezar ve saray yapılarında (Preists mezarlığı, Piti Sarayı, Taç Mahal) yer almaktadır.

Renk / Malzeme / Doku; Piti Sarayı, Expo Sea Lake ve Potalo Sarayında ihtişamın oluşumunda destek kalite olarak yer almaktadır.

- **Tasarımsal kaliteler**

Tasarımsal kaliteler aşağıdaki başlıklarda belirlenen ölçekler kapsamında değerlendirilmiştir (Tablo; 106).

Şekil- Zemin; Az kuvvetli (Rockefeller Meydanı, Trevi Çeşmesi), kuvvetli (Reichstag, Expo Sea Lake) ve çok kuvvetli (Preists Mezarlığı, Pitti Sarayı, Taç Mahal, Erasmus Köprüsü, Potalo Sarayı, Alkazar Kalesi, Sümela Manastırı) olarak kentsel mekan ölçeğinde (San Marco Meydanı, Popolo Meydanı) görülmektedir.

Tekillik/Tek Olma- Farklılık/Farklı Olma; kalitesi kontrastlık, kapanma, sınırların keskinliği ile sağlanmaktadır. Bunların arasında ele alınan örneklerde en sık kontrastlık (Rockefeller Meydanı hariç tüm örneklerde) ve sınırların keskinliğine (Preists Mezarlığı ve Pitti Sarayı hariç tüm örneklerde) rastlanmaktadır.

Egemenlik genel olarak değerlendirildiğinde en sık ve en etkili Tekillik / tek olma – farklılık / farklı olma (tüm örneklerde) ve boyutlar / boyutlanmayla (Preists Mezarlığı, Rockefeller Meydanı, Sidney Opera Binası, Bilbao hariç) sağlanmıştır. Boyutlar / boyutlanma özellikle etkili / tek kentsel mekan öğelerinde (anıtlar, köprüler ve kulelerde), kentsel mekan bileşenlerinde; zeminde, sınır/duvar ve mekan öğelerinde; anıtlarda etkili olarak yer almaktadır. Sayısal çokluk(preists mezarlığı, Expo Sea Lake, Potalo Sarayında) görülmektedir. Ancak bunlar bütün olarak değerlendirildiğinde tek olarak algılanmaktadır.

Görünüm Gücü / Görünüm Kapsamı; Ele alınan örneklerde İki şekilde değerlendirilmiştir. Bunlardan biri mekânın dışarıyı algılanması diğeri ise dışarıdan mekânın algılanmasıdır. Yükseklik ise mekân ya da mekân öğelerinin yüksekliği olarak ele alınmıştır(Taç Mahal, Alkazar Kalesi, San Marco Meydanındaki Saat Kulesi, Etoile Zafer Takı, La Granda Arch). Genel olarak bakıldığında en fazla topografya yoluyla görünüm gücü kalitesi oluşturulmaktadır. Saydamlık/ geçirgenlikte; saydamlık özellikle cam yüzeylerle yönetim binalarında (Reichstag, Sea Life Park), geçirgenlik ise mekanlara açılan (Popolo Meydanı) bağlantılarla sağlanmaktadır.

Vistalar- Görünümler- Perspektifler; Hareket halindeyken değişen, farklılaşan çarpıcı görünümler olarak ele alınmakta ve özellikle sık olarak kentsel mekânlarda, saray ve dini yapılarda (Pitti Sarayı ve San Marco Meydanı açık/sonsuz, yarı kapalı, kapalı vistalar) mekana kattıkları zenginlikle ihtişamın oluşmasında etkili kaliteler olmaktadır.

Tablo 105. Ölçeklerde Etkili / Destek Kaliteler

		Etkili / Destek Kaliteler							
		Konum	Form	Ölçü/ Oran	Aydınlatma	Teknoloji	Süsleme	Renk	Malzeme/ Doku
Bina/ Binalar	Preists Mezarlığı	+	+				+		
	Pitti Sarayı	+		+	+		+	+	+
	Taç Mahal	+	+	+			+		
	Reichstag	+	+	+	+	+			
	Expo Sea Lake	+	+		+	+			+
Kentsel Mekân	San Marco Mey.	+	+	+	+		+		
	Popolo Mey.	+	+	+			+		
	Rockefeller Mey.			+	+	+			
Etkili / Tek Kentsel Öge	Trevi Çeşmesi				+		+		
	Etoile Zafer Takı	+		+			+		
	Londra Köprüsü	+		+	+		+		
	Magic Çeşmesi	+	+	+	+	+			
	La Granda Arch	+		+		+			
	Erasmus Köprüsü	+		+	+	+			
	Kobe Port Kulesi				+	+		+	+
Bağlam/Bağlamın	Potala Sarayı	+	+	+					+
	Alkazar Kalesi	+	+	+					
	Sümela Manastırı	+		+		+			
	Sydney Opera Bina	+	+			+			
	Sea Life Park	+				+			
	Bilbao	+	+			+			

Tablo 106. Ölçeklerin Etkili / Tasarımsal Kaliteler Analizi

		Şekil-Zemin				Tekillik / Tek Olma - Farklılık / Farklı Olma			Egemenlik			Görünüm Gücü- Görünüm Kapsamı			Vistalar-Görünümler Perspektifler		
		Kuvvetsiz	Az kuvvetli	Kuvvetli	Çok kuvvetli	Kontrastlık	Kapanma	Sınırların Keskinliği	Boyutlar/ Boyutlama	Farklı / tek İlgünç	Sayısal çokluk / Yoğunluk	Saydımlık Geçirgenlik	Yükseklik	Topografya	Açık / sonsuz vista	Yarı kapalı vista	Kapalı vista
Bina / Binalar	Preists Mezarlığı				+	+	+		+	+							
	Pitti Sarayı				+	+		+	+			+		+	+	+	
	Taç Mahal				+	+	+	+	+			+		+			
	Reichstag			+		+	+	+	+		+			+			
	Expo Sea Lake			+		+	+	+	+								
Kentsel Mekânlar	San Marco Mey.				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
	Popolo Mey.				+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+
	Rockefeller Mey.		+				+				+						
Etkili / Tek Kentsel Öğeler	Trevi Çeşmesi					+	+	+	+							+	+
	Etoile Zafer Takı				+	+		+	+			+		+			
	Londra Köprüsü			+		+		+	+		+		+				
	Magic Çeşmesi		+			+		+									
	La Granda Arch			+		+		+	+		+	+					
	Erasmus Köprüsü				+	+		+	+		+		+				
	Kobe Port Kulesi			+		+		+	+			+	+	+			+
Bağlamın / Bağlamda	Potala Sarayı				+	+	+	+	+				+				
	Alkazar Kalesi				+	+	+	+	+			+	+				
	Sümela Manastırı				+	+	+	+	+			+	+	+			
	Sydney Opera Binası			+		+		+	+			+	+	+			+
	Sea Life Park			+		+	+	+	+		+		+	+			
	Bilbao			+		+		+	+								

3.1.6. İrdeme

Her bölümde yapılan ara değerlendirmeler, ölçekler, sebepler, dereceler, tasarımsal, etkili/destek kaliteler, kimlik kartları hazırlanan ve incelenen tüm örnekler dikkate alınarak irdelenmektedir.

Tüm örnekler dikkate alındığında ihtişam çoğunlukla bina cephelerinde yer almaktadır. Özellikle yapıldığı dönemlerin hem idari hem de üst düzey insanların yaşadığı yerler olarak saraylar ve dini yapılarda ihtişamın diğer yapı türlerine göre daha etkili olduğu görülmektedir.

Kentsel mekânlarda ise ihtişam en sık mekân bileşenlerinde yer almaktadır. Özellikle Popolo Meydanı, San Marco Meydanı... gibi meydanlarda dini ya da siyasi binaların yer alması ve sınır öğeleri olarak bu binaların ölçü/oran, süsleme kalitelerinin etkili olması ihtişamın bu meydanlarda yer almasını sağlamaktadır. Anıtlar, zafer takları ihtişamın en etkili olduğu kentsel öğeler olmaktadır. Bağlamda ihtişam ise en sık ve en etkili doğal çevrede dağ/tepe, yamaç/kanyonda rastlanmaktadır.

Ele alınan ölçeklerde farklı kaliteler ihtişamın oluşumunda öne çıkmaktadır. Binalarda ihtişamın oluşmasında form başta olmak üzere ölçü/oran, süsleme kaliteleri yoğun olarak kullanılmaktadır. Kentsel mekanlarda ise ihtişam ölçü/oran başta olmak üzere konum kaliteleriyle ve kentle buluşan noktalarla (Popolo Meydanı....) sağlanmaktadır. Etkili tek kentsel mekânlarda ölçü/oran başta olmak üzere konum kaliteleri ihtişamın oluşumunda en etkili kalite olarak yer almaktadır. Gelişen teknoloji özellikle kule ve köprülerde ihtişamı elde etmekte önemli bir kalite olarak yer almaktadır. Bağlamda ise ihtişam doğal ve yapay çevrede; doğal çevrede dağ/tepe üstlerinde (Potala Sarayı, Tiger Nest Saray ve manastırlarda) , yamaç/kanyon (Sümela Manastırı...) yapay çevrede ise Postdamer, Bilbao gibi kentsel mekânlarda bir aks üzerinde veya bir bölgede yapıların birbiriyle oluşturduğu süreklilikte ihtişam oluşmaktadır. Ayrıca bu kentsel mekânların oluşumunda (Bilbao, Postdamer...) siyasi ve ekonomik gücün etkili olduğu görülmektedir. Aydınlatma kalitesi özellikle gelişen teknolojiyle ihtişamı oluşturan etkili bir kalite olarak görülmekte ve binaların iç ve dış mekanlarında (Sagra de Familya, Birla Mandir Sarayı,...) kentsel mekanlarda (zemin ve sınırlarda) etkili tek kentsel öğelerde gece görünümünde ihtişamı oluşturmaktadır.

İhtişamın sebepleri ele alındığında birbiriyle ilişkili kavramlar olarak güç, statü/prestij, saygınlık ihtişamın oluşmasında en sık rastlanılan etkili sebepler olarak

görülmektedir. Mezarlar ve dini yapılarda kalıcılık statü/prestij, ve güç etkili sebepler olarak görülmekte, özellikle dini yapılarda güç, statü/prestij gerek biçimlenmede gerekse ölçü/oran kaliteleriyle simgeleşmektedir (Sagra de Familya, Selimiye Cami, Notre Dome...). Kalıcılık ayrıca kentsel öğelerde zafer takları ve anıtlarda (Etoile Zafer Takı, Berlino Trionfale Anıtı...) ihtişamın oluşumunda etkili sebeplerden birini oluşturmaktadır. Konutta ise ihtişam konutta yaşayan kişinin saygınlığını, statü/prestijini, ekonomik gücünü göstermesinin bir sonucu olarak oluşmaktadır.

İhtişamın derecesi genel olarak değerlendirildiğinde en sık gösteriş derecesine rastlanmaktadır. Debdebe/şaşaa ise kentsel mekanlarda ve binalarda (San Marco, Sagra de Familya, Catherine Sarayı....) görülmektedir.

İhtişama temel oluşturan etkili tasarımsal kalitelerde şekil-zemin başta olmak üzere tekilik / tek olma-farklılık / farklı olma, egemenlik, görünüm gücü –görünüm kapsamı, vistalar- görünümler – perspektifler kaliteleri görülmektedir. Kentsel öğelerde özellikle boyutlanma, bağlamda görünüm gücü / görünüm kapsamı, kentsel mekânlarda ise değişen görünümlerin mekâna kattığı zenginliklerle ihtişamı oluşturmaktadır.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

İhtişam, mimarlıkta geçmişten günümüze gelen, farklı nedenlerle ve ölçeklerde oluşan, kentsel bütün içerisinde önemli ve özel oluşumlar olarak tanımlanabilir. İhtişam, dönemlerin, insanların veya toplumların sosyal, ekonomik ve kültürel yapısını yansıtan özelliği, anlamsallık, simgesellik, kalıcılık, anıtsallık ve kolektif bellekle olan ilişkisi, kentsel mekâna kattıkları kaliteler bakımından konu mimarlıkta önemli ve özel bir yere sahip olmaktadır. Ayrıca tez konusunda yapılan çalışmanın az ya da hiç olmaması çalışmanın yapılmasını önemli kılmaktadır.

Çalışmada ihtişam bina, yerleşme, bağlam ölçeğinde ele alınması, ihtişamın nedenlerinin ve derecelerinin ortaya konması, ihtişamın oluşumunda tasarımsal (şekil-zemin, teklik / tek olma- farklılık / farklı olma, egemenlik, görünüm gücü-görünüm kapsamı, vistalar-görünümler, perspektifler) etkili/destek kalitelerin (biçim, ölçü/oran, süsleme, teknoloji, aydınlatma, renk/malzeme/doku) incelenmesi önemli görülmektedir.

Ele alınan konuya ve amaca göre yapılan araştırmada varılan sonuçlar ve değerlendirmeler sonucunda varılan önemli noktalar aşağıda yer almaktadır. Ölçeklerden eşit sayıda örnek alınmadığından sonuçlar sadece amaca yönelik yapılmıştır. İhtişamın tanımlanması, açıklanması, mimarlıkta yer aldığı ölçekler ihtişamın oluşumunu etkileyen tasarımsal/etkili/destek kaliteler çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

- Bina ölçeği kendi içerisinde değerlendirildiğinde ihtişamın en fazla bina cephelelerinde yer aldığı, form başta olmak üzere ölçü/ oran ve süsleme en etkili kaliteler olarak görülmektedir. Özellikle ölçü/oranın dinin gücünü ya da tanrıyı simgeledikleri için dini yapılarda (Notre Dome, Selimiye Cami...) hem hükümdarların ya da kralların kaldığı yer olması açısından saraylarda etkili bir kalite olarak görülmektedir. Günümüzde ise değişen yönetimler sonucu saraylar yerini idari binalar almış, bu durum ihtişama yeni bir yüz kazandırmıştır.
- Kentsel mekânlar kendi içinde değerlendirildiğinde ölçü/oran başta olmak üzere süsleme, form ve aydınlatma ihtişamı ortaya çıkaran en etkili kaliteler olarak görülmektedir. Özellikle kentsel mekânlarda mekân bileşenlerinde, dönemin önemli dini ve idari binalarının kentsel mekânda yer alması ihtişamın oluşmasına neden olmaktadır. Böylece statü ve prestij başta olmak üzere güç, kabul görme / saygınlık ihtişamın kentsel mekanlardaki oluşum sebebi olarak görülmektedir.

- Kentsel mekânlar kentte açıldığı, kentle buluştuğu noktalarda veya kentsel mekânların kuvvetli akslarla kente bağlanmasında (Popolo meydanı...) ihtişam oluşabilmektedir.
- Etkili/ tek kentsel öğelerde etkili/ destek kaliteler içerisinde ölçü/ oran başta olmak üzere konum ve aydınlatma en etkili kaliteler olarak yer almaktadır. Zafer takları, Anıtlar, kuleler, köprüler ve teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan yüksek binalar etkili/tek kentsel mekânlar önemli nirengi noktaları olarak görülmektedir.
- Bağlam ölçeğinde ihtişam iki şekilde oluşmaktadır. Birincisi mekânın doğal çevreyle olan yapı-yer ilişkisi sonucu oluşan, ikincisi ise belli bir aks boyunca ya da bölgede mekânların / mekân öğelerinin birbiriyle oluşturduğu güçlü bağlam ihtişamı oluşturmaktadır. Bağlam diğer ölçeklerde de etkili olmasına rağmen özellikle bağlamın daha kuvvetli olduğu örnekler ele alınmaktadır.
- İhtişamın derecesi genel olarak değerlendirildiğinde; şaşaa/debdebe sadece bina ve kentsel mekânlarda ve etkili kentsel öğelerde görülmektedir.
- Statü/prestij, güç kendi içinde de bağlantılı olan kavramlardır. Tüm gruplar dikkate alındığında ihtişamı yaratan en etkili sebepler; statü/prestij başta olmak üzere güç görülmektedir. Kalıcılık ise bina ölçeğinde özellikle mezar yapılarında ve etkili/tek kentsel mekân öğelerinde anıtlarda rastlanmaktadır.
- Tasarımsal kaliteler genel olarak değerlendirildiğinde; şekil-zemin başta olmak üzere tekillik /tek olma- farklılık / farklı olma ve egemenlik tüm gruplarda en etkili kalite olarak görülmektedir.

Çalışmanın devamında yapılabilecek araştırmalar aşağıda verilmektedir;

- Belirlenecek bazı örnek gruplarında bina üst gruplarına göre inceleme yapılabilir. Böylece tiplere göre değişen kaliteler, sebepler ve dereceler üzerinde sonuçlara varılabilir.
- Ele alınan etkili/destek kalitelerden
Malzeme
Teknoloji
Aydınlatma...(20yy. önemli kalitelerindendir) birkaçı seçilip detaylıca incelenebilir.

- Belirlenecek bazı örneklerde seri görünümler dikkate alınarak değişen perspektifler ortaya çıkarılarak mekân sürekliliği içinde ihtişam farklı bir bakış açısıyla incelenebilir.
- Uç ölçekler kapsamında (kuş evler, mini kentler...) çalışmalar yapıp ihtişama yeni bir boyut, bakış açısı kazandırılabilir.
- Belirlenecek örneklerde ihtişamın estetik/güzellik buluşması incelenebilir.
- İhtişam mimari dönemlerde sistematik bir çalışmayla tarihi süreç içinde ihtişamın değişen ölçekleri, sebepleri incelenebilir.
- İhtişamın oluşumuyla ilgili yapılan çalışmayı zemin alan tipolojik bir çalışma yapılabilir.
- Görüşme ve anket yöntemi kullanılarak sübjektif bir değerlendirmeyi konu alan bir araştırma yapılabilir.

5. KAYNAKLAR

- Aksoy, E., 1975. Mimarlıkta Tasarım İletim ve Denetim, Mimari Tasarım Teorileri, K.T.Ü., Trabzon.
- Aksoy, Ö., 1974. Uyum Sürecinin Mimarlık Sistemi İçinde Örneklenmesi, K.T.Ü. Baskı Atölyesi, Trabzon.
- Aksoy, Ö., 1977. Biçimlendirme, K.T.Ü., Trabzon.
- Amaturo E., Costagliola, S. and Ragone, G., 1987. Furnishing and Status Attributes, Environment and Behaviour.
- Appleyard, D., 1979. Home, The University of Association Quartely, 2 , 3 , 4-20
- Aran, K., Barınaktan Öte, XXI Mimarlık Kültür Dergisi, 2 (2000) 52-56.
- Arcan, E. F., Evcı F., 1999. Mimari Tasarıma Yaklaşım 1, Bina Bilgisi Çalışmaları, Tasarım Yayın Grubu, İstanbul.
- Arnheim, R., 1977. The Dynamics of Architectural Form, University of California Press.
- Aru, Kemal A., 1984. “Şehirselleşme Lisansüstü Ders Notları”, M.S.Ü., Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İstanbul.
- Asiliskender B., 2002. Mekan kavramı, www.geocities.com/brkamimk/mby/gnc/mekan.html, 23 Ekim 2004
- Asiliskender B., Gökmen H., Yılmaz N., Anıt Merkezli Kentsel Tasarımda Kimliğin Sürekliliği ve Değişim Gevher Nesibe Medresesi Deneyimi. www.geocities.com/brkamimk/mby/gnc/anitgnc.html, 23 Ekim 2004
- Aydın, A., 2002. Düşünce Tarihi ve İnsan Doğası, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Aydınlı, S., 1993. Mimarlıkta Estetik değerler, İTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul.
- Ayyıldız S., Mimarlıkta Analogiler Üzerine Estetik Ağırlıklı bir inceleme, Doktora tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, 2001.
- Bacon, E.N., 1992. Design of Cities Thames and Hudson, London.
- Becerik B., 2001. Mimarlıkta Estetik Olgusu ve Değerlendirme Sorunu, Y. Lisans Tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Becker, H., Keim K. D. 1972. Wahrnehmung In Der Stadishchen Umweltmöglicher İmpuls Für Kollektives Handeln, Verlag Kiepert, Berlin.

- Bekleyen A., 1999. Eski Diyarbakır Evlerinin Sosyal ve Kültürel Açından İncelenmesi: Fiziksel ve Davranışsal Konumlar, Doktora tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Ceylan B., Mimarlık ve Politika, Yol Mimarlık Kültür Dergisi, 2 (2003) 16-26.
- Ching, F.D.K., 1979. Architecture, Form-Space-Order, Von Nostrand Reinhold, New York.
- Cullen, G., 1961. Townscape, Architectural Press, London.
- Curtis W. J. R., Büyük Projeler, Çev: Erkmen, A., Mimarlık dergisi, 246 , (1990), 25- 29.
- Çevik, S., 1986. Sokak Mekanında Devinsel Algılamının Görsel Analiz Teknikleriyle İncelenmesi, Şehirsel Tasarım ve Planlama Kuram-Teknikleri, Doktora Semineri, Y.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çevik, S., 1991. Mekan - Kimlik -Kimliklendirme Trabzon Sokakları Örneği, Doktora Tezi, KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Çevik, S., Acar, C., Demirel, Ö. ve Ejder, N., 1995. Kentsel Dış Mekanlarda-Mikroortam Tasarımlarında Yeşilin Etkisi, kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu, M.S.Ü, İstanbul.
- Çevik, S., Beşgen, A., Tuluk, Ö. İ., Vural, S. ve Cordan, Ö., 1999. Osmanlı Şehrinde Yeşil Ögesinin Kullanımı Bursa ve Yakın Çevresinde Örneklenmesi, Uluslar arası XI. Yapı ve Yaşam Kongre Kitabı, Bursa, s.85-109.
- Çevik, S., Karma Formlu Çok İşlevli Karma Köprüler, Yapı Dergisi, , 219, (2000), 65-74
- Çevik, S., Kantar Eminağaoğlu, Z., Erşen, F., 2003 Nature Effective Architecture and settlements, Livenarch, Livable Environments And Architecture International Congress, Nature-Cities-Architecture Sustainable Development, Trabzon, Turkey, Berkay Yayıncılık, s. 168-179
- Çevik, S., 2004a, Kenti Kavramada Etkili Öğeler Ders Notları(Basılmamış), K.T.Ü. Mimarlık Bölümü, Trabzon.
- Çevik, S., 2005a, Kentsel Tasarımın Gelişiminde Etkili İsimler, Yaklaşımlar, Akımlar,Ders Notları (Basılmamış), K.T.Ü Mimarlık Bölümü, Trabzon.
- Çevik, S., 2005, Kentsel Mekanda Zaman-Işık-Renk-Malzeme ve Doku Ders Notları (Basılmamış), K.T.Ü Mimarlık Bölümü, Trabzon.
- Çolak, A., 2004.Duvarlar; Anlamsal (Semantik), Dizimsel (Sentaktik) Bir Analiz, Doktora Tezi, K. T. Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Dostoğlu, S., Sunuş: Modern Mimarlığın Ötesi, Mimarlık Dergisi , 204 (1984) 17-21.
- Druck M., 1993. Farbe in der stadt, Das Deutsche und Verlag/Geislingen/Steige, Foerster, H., From Stimulus to Symbol

- Eliade, M., 1996. Patterns in Comparative Religion, Çeviren; Rossemary Sheed, Üniv. of Nebraska Press, USA.
- Eminağaoğlu, Z., 2004. Kırsal Yerleşmelerde Dış Mekan Organizasyonu - İlgili Politikalar ve Değerlendirmeler, Doktora Tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Erdemli, A., 1999. Homo Absconditus, Felsefelogos, Ekoloji Felsefesi Ve İnsan Etiği, Bulut Yayınevi, İstanbul
- Erke H., Keunecke, F. Ausstattung und Beleuchtung von Straßenräumen, Berichte der Bundesanstalt Straßenwesen Heft, V46, Wirtschaftsverl NW, Verlag für neue Wissenschaft 6 MbH: Bremerhaven,1997.
- Ertürk, Z., 1976. Kullanıcı Gereksinimleri Açısından Boyutsal Gereksinmelerin Saptanması İçin Bir Yöntem, Doktora Tezi, İ.T.Ü., Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
- Erzen, J., Renk. XXI Mimarlık Kültür Dergisi, 1 (2000) 26–30.
- Essex Country Council, 1973, A Design Guide for Residential, Areas, Essex
- Eyüce, Ö., Meydanlar, Ege Mimarlık Dergisi, 2 (2000) 11.
- Giedion, S., 1956. Architektur und gemeinschaft, Hamburg.
- Goodenough, W. H., 1963. Cooreperation in change, Russell Sage Foundation, New York.
- Gür, Öymen Ş., 1996. Mekan Örgütlenmesi, Gür Yayıncılık, Trabzon.
- Gürel, S., 1970. Kent Planlamasına Giriş ve Çevre Kavramı, O.D.T.Ü Mimarlık Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Hasol, D., 1993. Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü, Yem Yayınları, İstanbul.
- İnceoğlu, N., 1982. Mimarlıkta Bina Programlama Olgusu, İ.T.Ü. Baskı Atölyesi, İstanbul.
- İskender, S., 1987. Doğu Karadeniz Konut Mimarisinde Süsleme Üzerine Bir İnceleme, Y. Lisans Tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Kantar, Z., 1998.Kırsal Yerleşmelerde Dış Mekan Organizasyonu, Artvin İli Köyleri, Y. Lisans Tezi, K.T.Ü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Kara, H., 1995. Kentsel Buluşma Noktaları, Köşeler Odak Noktaları, Y. Lisans Tezi, K.T.Ü, Fen Bilimleri Enstitüsü, , Trabzon.
- Kazancı, M., Althusser ile İdeoloji Üzerine Yapılamamış Bir Söyleşi. <http://ilef.ankara.edu.tr/dergi/yazi.php?yad=3076> 1 Nisan 2006
- Klotz, Moderne und Postmoderne Architektur der Gegenwart, Auflage Friedr, Vieweg I.Sohn Braunschweig – Weisbaden, s.301.

- Korkmaz, T., Mimari Stiller; Kant Mimarlığı, Morfoloji – Tipoloji – Özerklik , XXI Mimarlık ve Kent Dergisi, 10 (2001) 140-142.
- Köhler C., 1981. Stadterleben, Kritische Bemerkungen zu Wahrnehmungsund Verhaltentheoretischen Ansätzen und zur Praxis Verlag, Frankfurt.
- Kuban, D., 1980. Mimarlık Kavramları, Çevre Yayınları, İstanbul.
- Kuban, D., Anıt Kavramı Üzerine Düşünceler, Mimarlık Dergisi, 7 (1973) 5-6.
- Kutlu, H.G., Çağdaş Mimarlıkta Işık Kullanımı: Kavramlar ve Uygulamalar, Ege Mimarlık Dergisi, 39 (2001)14-17.
- Kündiger, B., 2001. Fassaden der Macht, Architektur der Herrschenden,Verlag E.A., Seemann, Leipzig.
- Lang, J., 1987. Creating Architectural Theory, The Role of The Behavioral Sciences in Environmental Design, Van Nostrand Reinhold, New York.
- Laumann, E.O., Howe, S.S., 1970. Living Room Styles and Socia Attributes; The Patterning of Material Artifacts in a Modern Urban Community, E.O. Laumann, P.M. Siegel and R.W. Hodge Eds., The Logic of Social Hierarchies, Marcham, Chicago.
- Lynch, K., 1960. The Imagine of the City, The MIT Pres, Cambridge, Massochusetts and London, England.
- Moughtın, C., 1996. Urban Design Street and Squares, Adivision of Reed Educational and Professional Publishing Ltd., Oxford.
- Muci, S., 1994.Yapay Aydınlatmanın Mimari Tasarımla İlişkili Yönleri, Y.Lisans Tezi, KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Mülayim, S., 1999. Değişimin Tanıkları, Ortaçağ Türk Sanatında Süsleme ve İkonografi, Kaknüs Yayınları, Ankara.
- Mülayim, S., 1982. Anadolu Türk Mimarisinde Geometrik Süslemeler, Selçuklu Çağı Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Müller, G., 1983. Semiotik Der Gebauten Umwelt Über Den Zuzemmenhang Von Gebauter Umwelt Und Verhalten Üniversitat Trier, SRP9, Trier.
- Özdemir, İ., 1994. Mimari Mekanın Değerlendirilmesinde Mekan Örgütlenmesi Kavramı; Konutta Yaşama Mekanları, Doktora Tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Özdoğan, H., 2002. Türkiye’de Meydanlar, Doktora Tezi, K.T.Ü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Öztürk Kurtaslan, B., 2006. Açık Alanlarda Heykel-Çevre İlişkisi ve Tasarımı. sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi18/12 –kurtaslan.pdf, 22 Mart 2006

- Pamir, H., Yer ve Yapı İlişkisi, XXI Mimarlık Kültür Dergisi, 5 (2000) 23-31.
- Pamir H., Mimari Tasarımın Kurgularından Işık, XXI Mimarlık Kültür Dergisi, 2 (2000) 32-39.
- Pamir, H., Yer Hissi, XXI Mimarlık Kültür Dergisi, 6 (2001) 23-33.
- Pieper R., 1979. Soziologie Im Stadtebau Eine Einführung Für Architekten, Stadtplaner Und Sozialwissenschaftler, Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart, 1979.
- Pioro, Z., 1969. An Ecological Interpretation of Settlement Systems, AAQ.
- Rapoport, A., 1982, Identity and Environment: Cross – Culturel Perspectives, Holme and Meier Publishers, New York.
- Rapoport, A., 1983. Development, Culture Change and Supportive Design, Habitat International, 7,5/6, 246-268.
- Rossi, A., 1984. The Architecture of the City, The MIT Press, Cambridge Massachusetts and London , England
- Roth, L.M., 1993. Çev: Akça, E., 2000. Mimarlığın Öyküsü, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- Schulz, C.N., 1975. Genius Loci, Ent. Werfen in der Historischen Strasse, S.12-20, Berlin.
- Schulz, C. N., 1979. Towards a Phenomology of Architecture, Academy Edition , London.
- Schulz, C.H., Çev: İdil Üçer, Yer Kavramı Bağlamında Çevrelerde Yapılaşma, Mimarlık dergisi, 297, (2001), 42-43.
- Simon, H.A., Rational Choice and The Structure of the Enviroment.
- Sözen, M., Türklerde Anıt , Mimarlık Dergisi , 117 (1973) 7-20.
- Spindler, L. S., 1977. Culture Change and Modernization, Holt, Rinehartand Winston, New York.
- Şentüter, A., 1995. Mimaride Estetik Olgusu, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul,.
- Sunke, H., 1973. Die Bauliche Umwelt İn Bewusstsein Der Bevölkerung Berlin.
- Tosun, V., 1998. Biçim Anlamı İzler: Doğu Karadeniz Bölgesi Kırsal Alanlarındaki Yöresel Ev ve Yerleşme Biçimlerinin Değiminin Analizi İçin Kuram ve Yöntem, Doktora Tezi, K. T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Tönük, S., Barkul, Ö., Piazza-Plaza-Square-Platz, Praça-Meidan-Meydan, Ege Mimarlık Dergisi, 30 (1999) 34-38.
- Trieb, M., Schmidt, J.A., Paetow, S., Buch, F., Strobel, R., 1988. Erhaltung und Gestaltung des Ortsbildes, Denkmalpflege, Ortsbildplanung und Baurecht, Stuttgart.

- Trieb, M., Markelin, A., 1976. Stadtbild in der Planungspraxis, Stuttgart.
- Tunalı, İ., 2002. Tasarım Felsefesine Giriş, Yem Yayınları, İstanbul.
- Turani, A., 1992. Dünya Sanat Tarihi, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Tümer, G., Kentler Binalar İnsanlar Olaylar ve Meydanlar, Ege Mimarlık Dergisi, 2 (2000) 12-17.
- Ural, E. S., Rengin Peşindeki Mimarlık. <http://www.artdecor.com.tr/mimari/> 25 Ekim 2005.
- Ural, E. S., 1995.Mimarlıkta Renk; Yapay Ortamların Renklendirilmesinde Renk Dinamikleri, Doktora Tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Ünügür, M., 1973. Kültür Farklılıklarının Mutfaklarda Mekan Gereksinmelerine Etkilerinin Saptanmasında Kullanılabilecek bir Ergonomik Metod, Doktora Tezi, İTÜ, Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
- Ünügür, S.M., 1989. Bina Tasarımının Temel İlkeleri, İ.T.Ü. Baskı Atölyesi, İstanbul.
- Vural, S., 2000. High-Tech Mimarlık Üzerine Bir Araştırma, Y. Lisans Tezi, K.T.Ü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Yıldırım, S., Modern ve Postmodernizm’de Kent – Mimarlık İlişkisi, Mimarlık Dergisi, 249 (1992) 25-29.
- Yücel, A., Kuramcı ve Sanatçı Aldo Rossi Rasyonalizm ve Manyerizm Arasında, Arredamento Dekorasyon, 7 (1991)117-119.
- Zorlu, T., 2004. Müstakil Konut Sitelerinde Değişim Dönüşüm Sorunları ve Kimlik, Trabzon Örneği, Doktora tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- URL- 1, <http://ilef.ankara.edu.tr/dergi/yazi>, 18 Kasım 2005.
- URL- 2, www.tdk.gov.tr/tdksozluk/sozara.htm, 22 Şubat 2006.
- URL- 3, http://www.itudergisi.itu.edu.tr/tammetin/itu-a_2002_1_1_HD_Turkoglu, 23 Mart 2006.
- URL- 4, <http://www.tarihvakfi.org.tr/arama.asp>, Tarihçinin Mutfağı, 30 Mart 2006.
- URL-5, <http://www.trkclog.com/devletim/ideolojik/aygiltari>, İdeoloji, 23 Şubat 2006.
- URL-6, www.canaktan.org/ekonomi-hastaliklari/gosteris-tuketimi-html, Gösteriş Tüketimi, 20 Haziran 2006.
- URL- 7, www.yalepress.edu/yupbooks/reviews.asp, 24 Mayıs 2006.

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Rize'de doğdu.1991 yılında Rize Atatürk İlkokulu, 1998'de Rize Anadolu Lisesinden mezun oldu. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde 1999 yılında başladığı lisans öğrenimini 2003 yılında tamamladı. İyi derecede İngilizce bilmektedir. 2005 yılından itibaren araştırma görevlisi olarak öğrenimine devam etmektedir.